

Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts

Eiropā 2017./18. ak. g.

Eurydice – fakti un skaitļi

Izglītība un
apmācība

Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts

Eiropā 2017./18. ak. g.

Eurydice – fakti un skaitļi

Šo dokumentu ir publicējusi Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA Izglītības un jaunatnes politikas analīzes nodaļa).

Lūdzu atsaukties uz šo publikāciju šādi:

European Commission/EACEA/Eurydice, 2017. Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts Eiropā 2017./18. ak. g. *Eurydice – fakti un skaitļi*. Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

ISBN 978-92-9492-785-9

ISSN 2443-5260

doi:10.2797/422701

EC-AE-17-001-LV-N

Teksta sagatavošana pabeigta 2017. gada oktobrī.

© Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra, 2017. gads

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Education and Youth Policy Analysis

Avenue du Bourget 1 (J70 – Unit A7)

BE-1049 Brussels

Tālr.: +32 2 299 50 58

Fakss: +32 2 292 19 71

E-pasts: eacea-eurydice@ec.europa.eu

Tīmekļa vietne: <http://ec.europa.eu/eurydice>

SATURS

Attēlu saraksts			4
Ievads			5
Galvenie aspekti			6
1.1.	Maksa par augstāko izglītību		8
1.2.	Finansiālais atbalsts		13
Nacionālo sistēmu apraksta skaidrojums			20
Vispārīgā informācija			20
Diagramma			20
Teksts			21
Atsauces gads			21
Nacionālo sistēmu apraksts			22
Beļģija – franču kopiena	23	Austrija	45
Beļģija – vācu kopiena	24	Polija	46
Beļģija – flāmu kopiena	25	Portugāle	47
Bulgārija	26	Rumānija	48
Čehija	27	Slovēnija	49
Dānija	28	Slovākija	50
Vācija	29	Somija	51
Igaunija	30	Zviedrija	52
Īrija	31	Apvienotā Karaliste – Anglija	53
Grieķija	32	Apvienotā Karaliste – Velsa	55
Spānija	33	Apvienotā Karaliste – Ziemeļīrija	57
Francija	34	Apvienotā Karaliste – Skotija	59
Horvātija	35	Bosnija un Hercegovina	60
Itālija	36	Šveice	61
Kipra	37	Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika	62
Latvija	38	Islande	63
Lietuva	39	Lihtenšteina	65
Luksemburga	40	Melnkalne	66
Ungārija	41	Norvēģija	67
Malta	42	Serbija	68
Nīderlande	44	Turcija	69
Kodi un saīsinājumi			70
Valstu kodi			70
Statistikas kodi			70
Izdevuma veidotāji			71

ATTĒLU SARAKSTS

1. attēls	To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars Eiropas valstīs, kuri par augstāko izglītību maksā (2017./18. ak. g.), un to, kuri saņem stipendiju (2016./17. ak. g.)	6
2. attēls	Tipiskās maksātāju (t. sk. studiju un administratīvās maksas maksātāju) kategorijas pirmā cikla studiju programmās, 2017./18. ak. g.	9
3. attēls	To studentu īpatsvars, kuri maksā (t. sk. studiju un administratīvo maksu) par augstākās izglītības pirmā cikla programmu, 2017./18. ak. g.	11
4. attēls	Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studiju programmās, 2017./18. ak. g.	12
5. attēls	Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības īsā cikla pilna laika studiju programmās, 2017./18. ak. g.	13
6. attēls	Galvenie pilna laika studentiem pieejamā tiešā atbalsta veidi, pirmais cikls, 2017./18. ak. g.	14
7. attēls	Galvenie pilna laika studentiem pieejamās stipendijas veidi, pirmais cikls, 2017./18. ak. g.	15
8. attēls	To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem vispārējo vai sociālo stipendiju, 2016./17. ak. g.	16
9. attēls	Izplatītākais vispārējās vai sociālās stipendijas apmērs gadā, pirmā cikla pilna laika studenti, 2016./17. ak. g.	17
10. attēls	Netiešais atbalsts augstākās izglītības studentiem, 2017./18. ak. g.	19

IEVADS

Ekonomika un sabiedrība arvien vairāk balstās uz zināšanām, un, atsaucoties uz to vajadzībām, ir atjaunināta ES augstākās izglītības programma ⁽¹⁾ Eiropas augstākās izglītības sistēmu atbalstam. Lai paplašinātu zināšanu bāzi un veicinātu progresu, arvien lielākam skaitam Eiropas iedzīvotāju ir nepieciešamas augsta līmeņa zināšanas un kompetences. Viens no galvenajiem uzdevumiem, veidojot kvalitatīvas un plaši pieejamas augstākās izglītības sistēmas, ir nodrošināt, lai studentiem būtu tādi materiālie apstākļi, ka viņi var studēt un pilnā mērā izmantot savu potenciālu. Šī jautājuma risināšana nacionālajā mērogā veido būtisku daļu no augstākās izglītības sociālā aspekta, tāpēc maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālā atbalsta sistēma ir svarīgi nacionālās politikas instrumenti.

Augstākās izglītības maksas un finansiālā atbalsta sistēmas mijiedarbība ir sarežģīta, un ir grūti tās precīzi salīdzināt starp dažādām Eiropas valstīm. Maksa un atbalsts lielā mērā uzlabo (vai pasliktina) augstākās izglītības pieejamību un var ietekmēt arī studentu tālākvirzību un absolventu īpatsvaru. Maksa par augstāko izglītību rada finansiālu slogu (tas var būt vairāk vai mazāk nozīmīgs faktors atkarībā no maksas apmēra un studenta vai viņa ģimenes sociāli ekonomiskajiem apstākļiem), turpretim atbalsta pasākumi var mazināt finansiālos šķēršļus ceļā uz iespēju studēt.

ES tiesību akti paredz, ka visiem ES pilsoņiem ir tiesības studēt citas valsts izglītības sistēmā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās valsts pilsoņiem. Citiem vārdiem sakot, uz visiem ES studentiem attiecas tāda pati maksa par augstāko izglītību un finansiālā atbalsta saņemšanas kārtība kā uz vietējiem studentiem.

Dažādās valstīs maksas apmērs un maksāšanas kārtība ievērojami atšķiras, un ir iespējamas atšķirīgas interpretācijas, tāpēc šajā izdevumā ar terminu „maksa” ir apzīmētas visas izmaksas, kas studentiem jāsedz (izņemot iemaksas studentu organizācijās), neatkarīgi no tā, kā tās tiek maksātas. Papildus tam, kas tiek un kas netiek saprasts ar terminu „maksa”, ir jāņem vērā arī daudzi citi aspekti. Vai tajās valstīs, kur ir paredzēta maksa par augstāko izglītību, tā ir jāmaksā visiem studentiem vai tikai dažiem? Ja tikai dažiem, pēc kādiem kritērijiem tiek noteikts, kuriem tas ir jādara un kuriem ne? Un cik daudz viņi faktiski maksā?

Līdzīgi jautājumi jāuzdod arī par studentu finansiālo atbalstu. Atbalsts var tikt sniegts dažādi, un šajā ziņojumā ir aplūkotas tikai izplatītākās atbalsta formas, kuras ir salīdzināmas. Šī ziņojuma nolūks ir parādīt, kādiem studentiem vai ģimenēm ir iespēja saņemt no valsts budžeta finansētu atbalstu stipendijas, aizdevuma, ģimenes pabalsta vai nodokļu atvieglojuma veidā. Ir aplūkoti arī atbalsta piešķiršanas nosacījumi un kritēriji, kā arī sniegtā atbalsta apmērs.

Nodaļā „Galvenie aspekti” ir iekļauts īss, salīdzinošs pārskats par augstākās izglītības maksu un studentu finansiālo atbalstu Eiropas valstīs. Tā pamatā ir informācija par nacionālajām sistēmām, kas atrodama šī izdevuma otrajā daļā. Salīdzinošajā pārskatā ir aplūkoti augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studenti, jo tie veido studentu lielāko daļu visās valstīs, tomēr daži aspekti ir salīdzināti arī starp cikliem. Nacionālo sistēmu galvenie elementi diagrammās un aprakstos ir izklāstīti tā, lai lasītājs varētu viegli izprast konkrēto situāciju un pareizi to salīdzināt ar situāciju citās valstīs. Galvenie iekļautie elementi ir izskaidroti sadaļā „Nacionālo sistēmu aprakstu skaidrojums”.

Ziņojumā ir sniegta informācija arī par maksu un studentu finansiālo atbalstu īsā cikla programmās, tā atzīstot šo programmu pieaugošo nozīmi Eiropā. Ir aplūkota arī maksa un atbalsts saistībā ar nepilna laika studijām.

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par atjauninātu ES augstākās izglītības programmu, Brisele 30/05/2017, COM(2017) 247 galīgā redakcija. (Tiešsaistē) Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0247&from=LV>

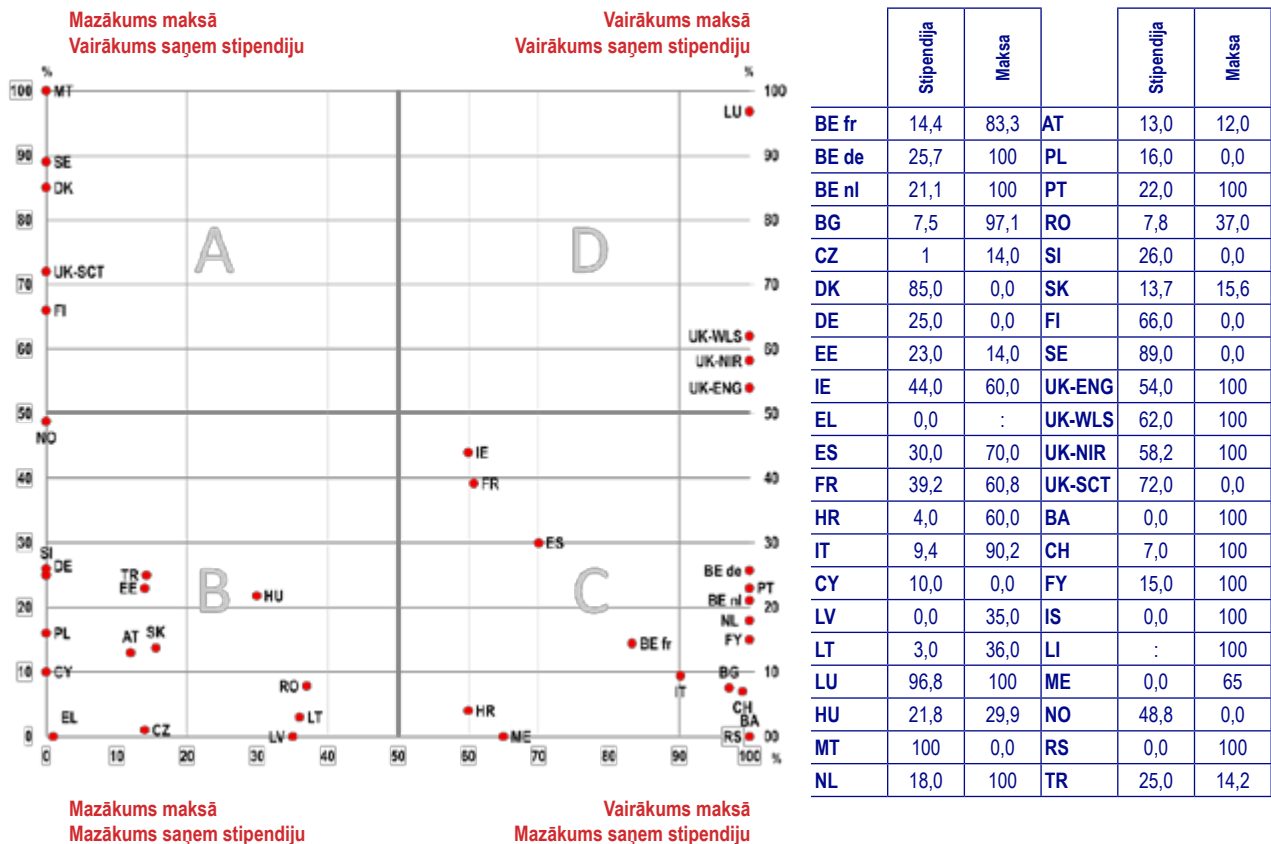
GALVENIE ASPEKTI

Augstākajai izglītībai piešķirtā publiskā finansējuma apmērs Eiropas valstīs ievērojami atšķiras. Atšķiras arī tas, vai privātajām mājsaimniecībām (studentiem vai viņu ģimenēm) ir jāmaksā līdzfinansējums un vai studentiem studiju laikā ir pieejams finansiālais atbalsts. Princips „bezmaksas studijas savas valsts un ES studentiem” tiek īstenots četrās valstīs, bet divpadsmit valstīs visiem studentiem par augstāko izglītību ir jāmaksā.

Tomēr ar informāciju par maksu vien nepietiek, lai varētu gūt priekšstatu par katras valsts politiku šajā jomā. Pilnvērtīgi to var izprast, tikai analizējot maksas un finansiālā atbalsta instrumentu kombināciju, un šādu iespējamo kombināciju ir ļoti daudz. Visās 42 izglītības sistēmās ir vismaz viena veida tiešā atbalsta mehānisms (stipendija, aizdevums), un pusē no tām tiek sniegts arī netiešais atbalsts (ģimenes pabalsts, nodokļu atvieglojums).

Lai varētu novērtēt, kāda ir augstākās izglītības maksas un atbalsta politikas iespējamā tiešā ietekme uz augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studentiem, 1. attēlā ir parādīts, kāda ir valdību pieeja attiecībā uz to, cik lielai studentu daļai par augstāko izglītību ir jāmaksā un cik liela studentu daļa saņem stipendiju (maksas un stipendijas apmērs te nav aplūkots). Lai gan stipendija ir tikai viens no atbalsta veidiem, tā ir visizplatītākā studentu atbalsta forma Eiropā un, domājams, visnozīmīgākais faktors, kas ietekmē studentu priekšstatu par savu finansiālo drošību studiju laikā. Stipendija arī rāda, cik lielā mērā valstis veic tiešu ieguldījumu studentos.

1. attēls. To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars Eiropas valstīs, kuri par augstāko izglītību maksā (2017./18. ak. g.), un to, kuri saņem stipendiju (2016./17. ak. g.)

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

Šajā attēlā ir redzams to pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars Eiropas valstīs, kuri par augstāko izglītību maksā (vairāk nekā 100 EUR), un to studentu īpatsvars, kuri saņem stipendiju. Starptautiskie studenti šajos datos nav iekļauti. Ir ņemta vērā tikai vispārējā stipendija un sociālā stipendija. Valstu dati šajā attēlā ir iekļauti tikai tad, ja tie ir pieejami par abiem aspektiem.

Tabulā blakus diagrammai ir parādītas procentuālās vērtības. Nulle nozīmē to, ka vai nu attiecīgajā valstī studentiem par augstāko izglītību nav jāmaksā, vai arī vispārējās un sociālās stipendijas tur nav.

Ja vien nacionālās sistēmas aprakstā nav norādīts citādi, atsaucies periods par maksas veicējiem ir 2017./18. ak. g. (vai 2017. g.), bet par stipendijas saņēmējiem – 2016./17. ak. g. (vai 2016. g.), t. i., periods, par kuru ir pieejami jaunākie salīdzināmie dati.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Beļģija (flāmu kopiena), Itālija un Somija. Dati par stipendijas saņēmējiem attiecas uz pirmā un otrā cikla studentiem.

Bulgārija. Dati attiecas uz visiem (pilna un nepilna laika) pirmā cikla studentiem.

Francija. Dati attiecas uz visiem (īsā, pirmā un otrā cikla) studentiem.

Kipra. Atsaucies gads: 2014./15. ak. g.

Nīderlande. Dati par stipendijas saņēmējiem attiecas uz tiem studentiem, kas ir uzņemti kopš 2015. gada septembra un saņem „papildu stipendiju” (sk. nacionālās sistēmas aprakstu).

Austrija. Atsaucies gads maksas studentiem: 2012. g.; stipendijas saņēmējiem: 2015./16. ak. g.

Polija. Dati attiecas uz pilna laika studentiem, kuru studijas norit bez pārtraukuma.

Rumānija un Zviedrija. Dati par stipendijas saņēmējiem attiecas uz īsā, pirmā un otrā cikla pilna laika studentiem.

Slovēnija. Dati attiecas uz pilna un nepilna laika studentiem kopā. Atsaucies gads: 2015./16. ak. g.

Ņemot vērā abus minētos aspektus, var definēt četrus galvenos modeļus.

A kvadrantā ir apvienotas tās valstis, kur tikai neliela studentu daļa par augstāko izglītību maksā un vairākums saņem stipendiju. Šajās valstīs maksa par augstāko izglītību tiek segta no valsts budžeta līdzekļiem. Studentiem maksa nav jāsedz, vai arī tas ir jādara tikai nedaudziem studentiem, turklāt lielākā daļa studentu saņem stipendiju, kuras apmēru parasti ietekmē katra studenta sociāli ekonomiskie apstākļi. Šī pieeja liecina, ka studentu dalību augstākajā izglītībā sekmē ievērojams valsts budžeta līdzekļu ieguldījums un studentiem tiek nodrošināts augsts ekonomiskās neatkarības līmenis. Pie šīs valstu grupas pieder Dānija, Malta, Zviedrija, Somija un Apvienotā Karaliste (Skotija).

Līdzīgi kā A grupas valstīs, arī B grupas valstīs par augstāko izglītību nav jāmaksā vai arī tas ir jādara tikai nedaudziem studentiem, taču šīm valstīm ir raksturīgs ne vien mazs maksātāju īpatsvars, bet arī mazs stipendijas saņēmēju īpatsvars. B grupas valstīs par augstāko izglītību ir jāmaksā mazāk nekā pusei studentu un stipendiju saņem mazākā daļa studentu. Vairumā no šīs grupas valstīm (Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Kiprā, Polijā, Slovēnijā un Slovākijā) augstākās izglītības pirmajā ciklā maksa nav jāmaksā vai arī tā nepārsniedz 100 EUR. Maksa ir jāsedz galvenokārt tiem nedaudzajiem studentiem, kam pirmā cikla laikā ir sliktas sekmes. Sociālo stipendiju saņem ne vairāk kā ceturtdaļa no visiem šīs grupas studentiem. Latvijā, Lietuvā, Ungārijā un Rumānijā maksa par augstāko izglītību ir jāsedz 30–40 % studentu. Visiem šiem studentiem ir valsts nesubsidēta studiju vieta, un (izņemot Lietuvu) viņiem nav tiesību uz sociālo stipendiju, jo stipendiju var saņemt tikai tie studenti, kam ir subsidēta studiju vieta. Kaut arī šī pieeja finansiālo slogu uzliek tikai mazākumam studentu, ne vienmēr tie ir nodrošināti jaunieši, kas prasīto maksu var atļauties. Turklāt stingrie sociālās stipendijas saņemšanas kritēriji studentus (īpaši tos, kam ir nesubsidēta studiju vieta) padara finansiāli atkarīgus no savas ģimenes vai algota darba.

Atšķirībā no A un B kvadrantā iekļautajām valstīm C un D grupas valstīs maksa par augstāko izglītību ir jāmaksā vairākumam vai visiem studentiem. C un D grupas valstis savstarpēji atšķiras pēc stipendijas piešķiršanas politikas.

C kvadranta valstu sistēmām ir raksturīgs liels to studentu īpatsvars, kuriem par augstāko izglītību jāmaksā, un mazs to studentu īpatsvars, kuri saņem stipendiju. Šīs grupas valstis parasti vadās pēc principa „jāmaksā visiem”, tāpēc maksa par augstāko izglītību ir jāsedz visiem, tomēr ir divu veidu izņēmumi. Beļģijas franču kopienā, Francijā, Spānijā, Īrijā un Itālijā daži finansiāli nelabvēlīgā stāvoklī esoši studenti no šīs maksas ir atbrīvoti un viņiem ir arī tiesības uz sociālo stipendiju. Savukārt Horvātijā un no 2017./18. ak. g. arī Melnkalnē pirmā kursa studenti no maksas ir atbrīvoti, taču, ja viņi neiegūst pietiekamu ECTS kredītpunktu skaitu, no nākamā akadēmiskā gada viņiem par studijām ir jāmaksā. Lielākajā daļā šīs grupas valstu sociālo stipendiju saņem mazāk nekā trešdaļa studentu. Ierobežotā stipendijas pieejamība padara studentus atkarīgus no

ģimenes finansiālā atbalsta vai darba. Tas var apgrūtināt augstākās izglītības ieguvu, īpaši jauniešiem no nelabvēlīgas sociāli ekonomiskās vides. Apvienotajā Karalistē (Anglijā) agrāk bija pieejama gan stipendija, gan aizdevums, taču kopš 2016./17. ak. g. studentiem ir pieejams tikai aizdevums.

D kvadranta valstu sistēmām ir raksturīgs gan liels maksātāju īpatsvars, gan arī liels stipendijas saņēmēju īpatsvars. Šis ir pretstats B grupas valstu modelim abos aspektos – gan maksas, gan stipendijas ziņā. Šajā modelī visi studenti maksā (dažkārt lielu) maksu par augstāko izglītību un lielākā daļa studentu saņem stipendiju. Luksemburgā gandrīz visi studenti saņem pamatstipendiju un konkrēti sociāli ekonomiskie kritēriji un ienākumi nosaka to, cik liela ir papildstipendija, aizdevums vai abu atbalsta formu kombinācija. Valstīs, kurās tiek īstenots šis modelis, lielais valsts atbalsts studentiem daļēji kompensē lielo maksu par augstāko izglītību, kas viņiem jāsedz no personiskajiem līdzekļiem, tomēr, absolvējot augstākās izglītības iestādi, studentiem var būt liels parāds, kas jāatlīdzina pēc studijām.

Šajā ziņojumā apkopotie dati par dažādajiem studentu atbalsta instrumentiem liecina arī to, ka A un D grupas valstīs, kur vairākums studentu saņem stipendiju, salīdzinoši liela daļa papildus izmanto arī aizdevumu. Tas viņiem dod lielāku finansiālo neatkarību nekā studentiem B un C grupas valstīs, kur aizdevums parasti veido nelielu atbalsta pasākumu daļu. Savukārt vairumā B un C modeļa valstu ir pieejami netiešā atbalsta instrumenti, piemēram, nodokļu atvieglojums un/vai ģimenes pabalsts, ko saņem studentu vecāki; A un D grupas valstu politikā šādi atbalsta instrumenti ir paredzēti reti.

1.1. Maksa par augstāko izglītību

Šīs sadaļas nolūks ir sniegt pārskatu par to, kas parasti maksā par augstāko izglītību 42 aplūkotajās Eiropas valstu izglītības sistēmās, cik liels ir to studentu īpatsvars, kuriem tas jādara, un kāds ir šīs maksas apmērs. Dati galvenokārt attiecas uz pirmā cikla studiju programmām, bet ir salīdzināta arī maksa dažādos studiju ciklos un maksa par pilna un nepilna laika studijām. Visur, kur ziņojumā ir sniegta informācija par maksas apmēru, tā attiecas tikai uz tiem studentiem, kuri attiecīgajā valstī ietilpst maksas studentu kategorijā un faktiski maksā par augstākās izglītības ieguvu.

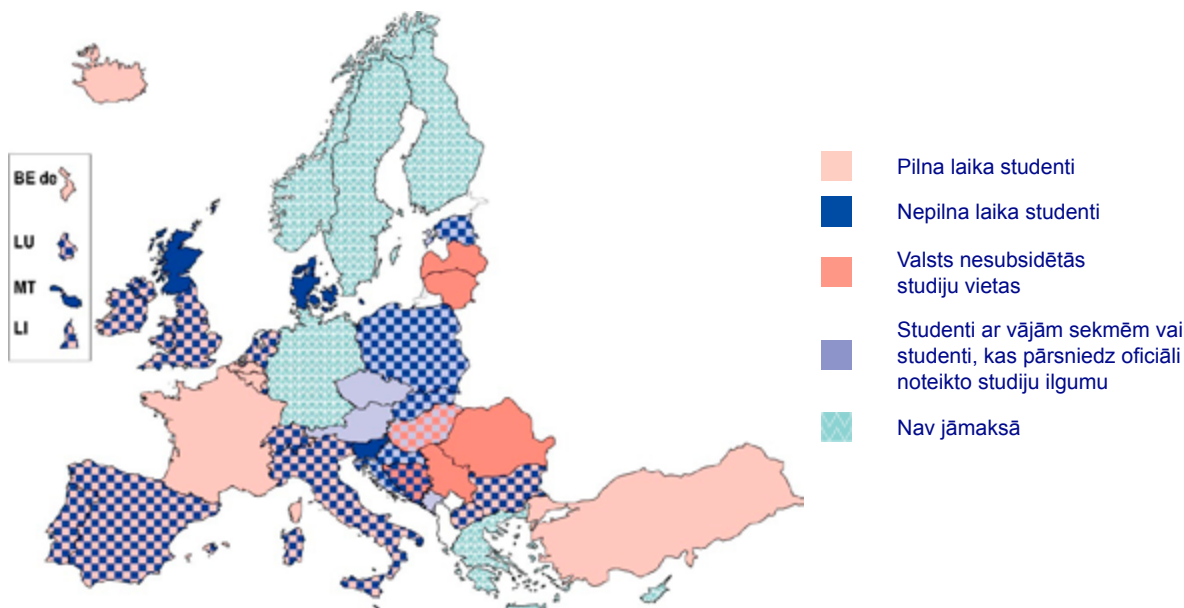
Kas maksā

2. attēlā ir redzamas tipiskās to studentu kategorijas, kuri par augstākās izglītības pirmā cikla programmas apguvi maksā vairāk nekā 100 EUR gadā. Valstu lielākajā daļā maksas apmēru ietekmē studiju intensitāte un/vai sekmes. 13 no 42 šajā ziņojumā aplūkotajām Eiropas izglītības sistēmām par augstāko izglītību ir jāmaksā gan pilna, gan nepilna laika studentiem ⁽²⁾. Beļģijā, Francijā, Islandē, Melnkalnē, Serbijā un Turcijā ir tikai viens studenta statuss, proti, pilna laika students. Šajās valstīs studentiem par augstāko izglītību ir jāmaksā (Turcijā vakara nodaļas studentiem ir jāmaksā, bet dienas nodaļas studentiem – nav). Turpretim Dānijā, Igaunijā, Horvātijā, Maltā, Polijā, Slovākijā un Slovēnijā par augstāko izglītību ir jāmaksā nepilna laika studentiem.

Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Rumānijā, Bosnijā un Hercegovinā un Serbijā daļai studentu maksa par augstāko izglītību tiek segta no valsts budžeta (t. i., valsts subsidētās studiju vietas), bet pārējie par studijām maksā paši. Parasti valsts subsidētajām studiju vietām studenti tiek atlasīti pēc viņu akadēmiskajiem rezultātiem. Tie, kam ir valsts nesubsidēta studiju vieta, maksā neatkarīgi no tā, vai tās ir pilna vai nepilna laika studijas.

⁽²⁾ Ar terminu „nepilna laika students” šajā ziņojumā ir jāsaprot jebkurš oficiāls studenta statuss, izņemot pilna laika studenta statusu.

2. attēls. Tipiskās maksātāju (t. sk. studiju un administratīvās maksas maksātāju) kategorijas pirmā cikla studiju programmās, 2017./18. ak. g.

Avots: Eurydice

Čehijā, Austrijā un Slovākijā vairumam pilna laika studentu par pirmā cikla programmu nav jāmaksā vai arī maksa ir neliela, taču ir jāmaksā tiem, kas pārsniedz noteikto studiju ilgumu. Šādu maksu tiesību akti ļauj prasīt arī piecās Vācijas federālajās zemēs, bet neviena universitāte to vēl nav darījusi. Igaunijā, Horvātijā, Polijā un no 2017./18. ak. g. pirmajā kursā Melnkalnē jāmaksā ir tiem pilna laika studentiem, kuri nav ieguvuši noteikto ECTS kredītpunktu skaitu vai kuru sekmes ir neapmierinošas. Slovākijā no valsts budžeta tiek segta to studentu maksa par augstāko izglītību, kas studē, lai iegūtu pirmo grādu, bet tiem studentiem, kas studē, lai iegūtu otro vai nākamās grādus, pilna maksa ir jāsedz pašiem.

Īsā cikla programmās, kur tādas ir ⁽³⁾, maksātāju kategorijas ir līdzīgas. Visās valstīs tiek īstenota tāda pati politika kā attiecībā uz pirmā cikla programmām, izņemot Grieķiju, kur par pirmā cikla studijām nav jāmaksā, bet par īsā cikla studijām ir.

Valstu lielākajā daļā augstākās izglītības maksas politika attiecībā uz otrā cikla programmām ir tāda pati kā attiecībā uz pirmā cikla programmām. Izņēmums ir Grieķija, Kipra, Malta un Apvienotā Karaliste (Skotija), kur otrā cikla studentiem ir jāmaksā, bet pirmā cikla studentiem – nav.

Eiropas Savienības valstīs vietējiem studentiem un pārējo ES valstu pilsoņiem maksa par augstāko izglītību ir vienāda, taču starptautiskajiem studentiem (parasti šī termina definīcija ir „studenti no valstīm, kas nav ES vai EEZ dalībvalstis”) tā var būt atšķirīga. Gandrīz trīs ceturtdaļās valstu starptautiskie studenti maksā lielāku maksu nekā vietējie studenti, kuri apgūst to pašu programmu. Vācijā (Bādenē-Virtembergā) visiem starptautiskajiem studentiem un Somijā tiem starptautiskajiem studentiem, kuri apgūst programmu, kas tiek pasniegta svešvalodā, sākot no 2017./18. ak. g., ir jāmaksā 1500 EUR gadā. Turpretim Beļģijā (vācu kopienā), Čehijā, Igaunijā, Grieķijā (pirmā cikla programmās), Francijā, Itālijā, Latvijā, Luksemburgā, Islandē, Lihtenšteinā un Melnkalnē uz starptautiskajiem studentiem attiecas tāda pati maksas politika kā uz vietējiem studentiem un studentiem no citām ES valstīm. Tomēr Čehijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā un Slovākijā visiem studentiem neatkarīgi no viņu izcelsmes valsts ir jāmaksā par tādu programmu apguvi, kuras tiek pasniegtas svešvalodā. Austrijā tiek ņemta vērā starptautisko studentu izcelsmes valsts – parasti starptautiskajiem studentiem maksa ir jāsedz, bet studenti no attīstības valstīm no tās var tikt atbrīvoti.

⁽³⁾ Čehijā, Vācijā, Igaunijā, Lietuvā, Austrijā, Polijā, Slovākijā, Somijā, Šveicē, Lihtenšteinā, Melnkalnē un Serbijā augstākās izglītības īsā cikla programmu nav. Beļģijas vācu kopienā nav ne īsā, ne otrā cikla programmu.

Beļģijā (flāmu kopienā), Nīderlandē, Lietuvā un Apvienotajā Karalistē augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas maksas apmēru starptautiskajiem studentiem noteikt pašas.

To studentu īpatsvars, kuri maksā

To studentu īpatsvars, kuri par pirmā cikla studiju programmu maksā, dažādās Eiropas valstīs ir atšķirīgs (sk. 3. attēlu). 33 izglītības sistēmās, kur tiek piedāvātas gan pilna, gan nepilna laika studijas, atšķiras arī maksātāju īpatsvars.

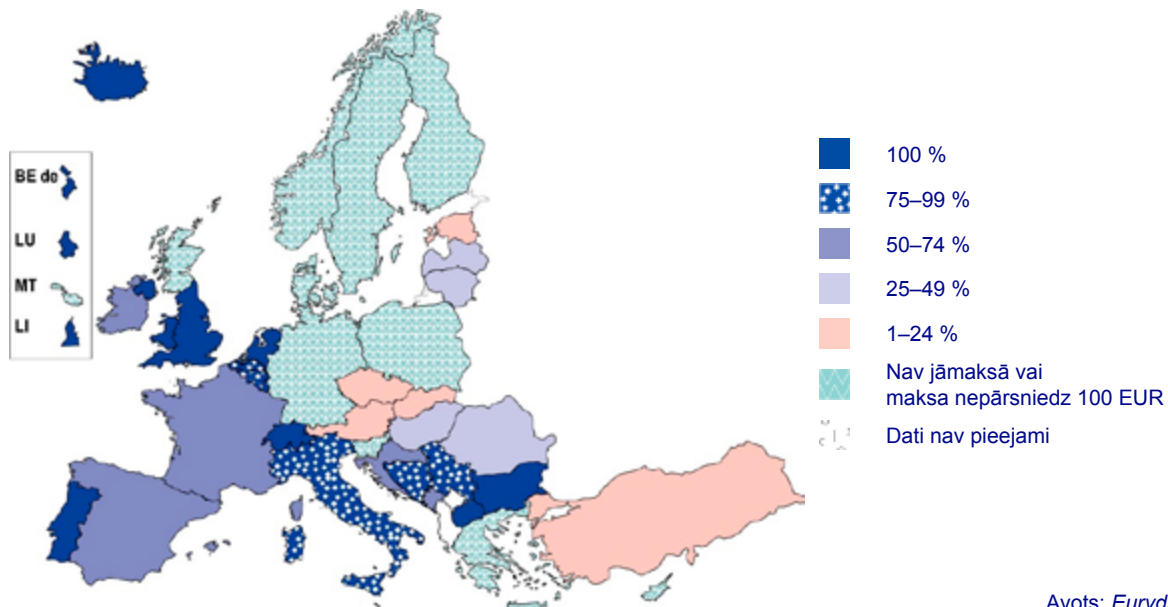
Četrpadsmit izglītības sistēmās uz visiem studentiem attiecas vienāda augstākās izglītības maksas politika. Vācijā, Grieķijā, Somijā, Zviedrijā un Norvēģijā ne pilna, ne nepilna laika pirmā cikla studentiem nav jāmaksā. Turpretim Bulgārijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Portugālē, Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā), Šveicē, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Islandē visiem studentiem ir jāmaksā.

Pārējās 18 valstīs starp nepilna laika studentiem maksātāju īpatsvars ir lielāks, taču nepilna laika studentu ir daudz mazāk nekā pilna laika studentu, tāpēc absolūtos skaitļos nepilna laika studentu, kas maksā par augstāko izglītību, ir mazāk. Dānijā, Maltā, Polijā, Slovēnijā un Apvienotajā Karalistē (Skotijā) pirmā cikla pilna laika studentiem nav jāmaksā, bet nepilna laika studentiem ir jāmaksā. Igaunijā, Lietuvā, Latvijā, Ungārijā un Slovākijā par augstāko izglītību ir jāmaksā mazāk nekā pusei pilna laika studentu un vairāk nekā pusei nepilna laika studentu.

Beļģijā, Čehijā, Francijā, Islandē, Melnkalnē, Serbijā un Turcijā ir pieejamas tikai pilna laika studijas, taču maksas politika šajās valstīs ir atšķirīga. Situācijas ir ļoti dažādas, piemēram, Kiprā pirmā cikla studentiem nav jāmaksā, turpretim Beļģijā (vācu un flāmu kopienā) pilnīgi visiem pirmā cikla studentiem tas ir jādara.

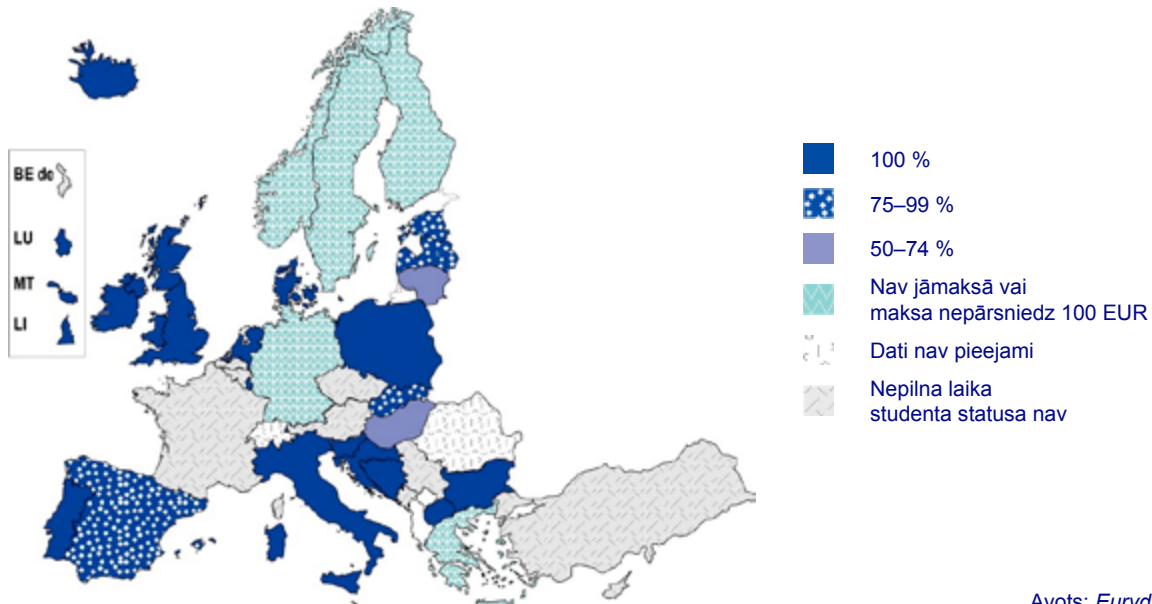
3. attēls. To studentu īpatsvars, kuri maksā (t. sk. studiju un administratīvo maksu) par augstākās izglītības pirmā cikla programmu, 2017./18. ak. g.

Pilna laika studenti

Avots: Eurydice

Nepilna laika studenti

Avots: Eurydice

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Francija. Dati attiecas uz visiem (īsā, pirmā un otrā cikla) studentiem.

Polija. Dati attiecas uz pilna laika studentiem, kuru studijas norit bez pārtraukuma.

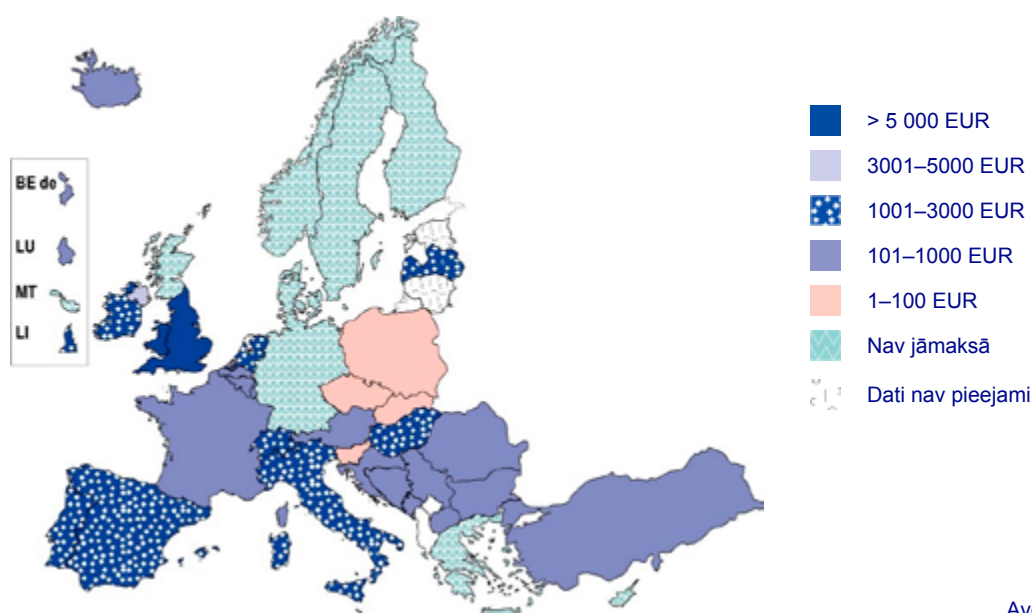
Slovākija. Dati attiecas uz pirmā un otrā cikla studentiem.

Cik jāmaksā pilna laika studentiem

Maksas apmērs, kas jāsedz attiecīgās valsts un citu ES valstu studentiem, dažādās valstīs un izglītības sistēmās ievērojami atšķiras. Ja neskaita tos studentus, kam par augstāko izglītību nav jāmaksā vispār,

vismazāk (zem 100 EUR par akadēmisko gadu) ir jāmaksā Čehijas, Polijas, Slovēnijas un Slovākijas pirmā cikla studentiem, kuru studijas nepārsniedz tām paredzēto ilgumu (sk. 4. attēlu). 15 izglītības sistēmās ⁽⁴⁾ studentiem ir jāmaksā 101–1000 EUR. Astoņās sistēmās parasti ir jāmaksā salīdzinoši daudz, t. i., 1001–3000 EUR. Šajā grupā ietilpst Īrija, Spānija, Itālija, Nīderlande, Portugāle, Šveice un Lihtenšteina – visās šajās valstīs par augstāko izglītību ir jāmaksā lielākajai studentu daļai. Šajā grupā ietilpst arī Ungārija, kur ir jāmaksā tiem studentiem, kam nav valsts subsidētas studiju vietas. Vislielākā maksa (10 028 EUR) ir jāsedz Apvienotās Karalistes (Anglijas) studentiem.

4. attēls. Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības pirmā cikla pilna laika studiju programmās, 2017./18. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

„Izplatītākais maksas apmērs” ir summa, ko attiecīgajā valstī vai izglītības sistēmā maksā visvairāk studentu.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Itālija, Šveice un Lihtenšteina. Ir norādīts vidējais, nevis izplatītākais maksas apmērs.

Maksas apmērs var būt atkarīgs arī no studiju jomas (Bulgārijā, Igaunijā, Spānijā, Portugālē un Rumānijā). Dažās valstīs tas ir tieši saistīts ar programmas faktiskajām izmaksām vai absolventu paredzamajiem ienākumiem nākotnē, līdz ar to resursietilpīgāko vai prestižāko programmu apguve studentiem un viņu ģimenēm izmaksā vairāk. Citās valstīs mazāka maksa, valsts subsidētas studiju vietas vai īpašas stipendijas (sk. nacionālo sistēmu aprakstus) noteiktās studiju jomās liecina par nacionālo politiku, kas paredz piesaistīt šīm jomām vairāk studentu. Beļģijā (flāmu kopienā) maksas apmērs ir atkarīgs arī no programmai atbilstošā ECTS kredītpunktu skaita.

Maksājāmās summas lielumu var ietekmēt arī studenta sociāli ekonomiskais stāvoklis. Bulgārijā, Spānijā un Itālijā tie studenti, kam ir nelabvēlīgi sociāli ekonomiskie apstākļi, no maksas var tikt atbrīvoti. Beļģijā (flāmu kopienā) studentiem, kas saņem sociālo stipendiju, ir jāmaksā tikai minimālā gada maksa 105 EUR apmērā. Beļģijā (franču kopienā), Īrijā, Spānijā, Francijā un Itālijā tie studenti, kas saņem sociālo stipendiju, no maksas ir atbrīvoti. Lietuvā tiem pirmā cikla un no 2017. gada arī otrā cikla un integrēto programmu maksas studentiem, kam ir vislabākās sekmes, maksa var tikt atmaksāta.

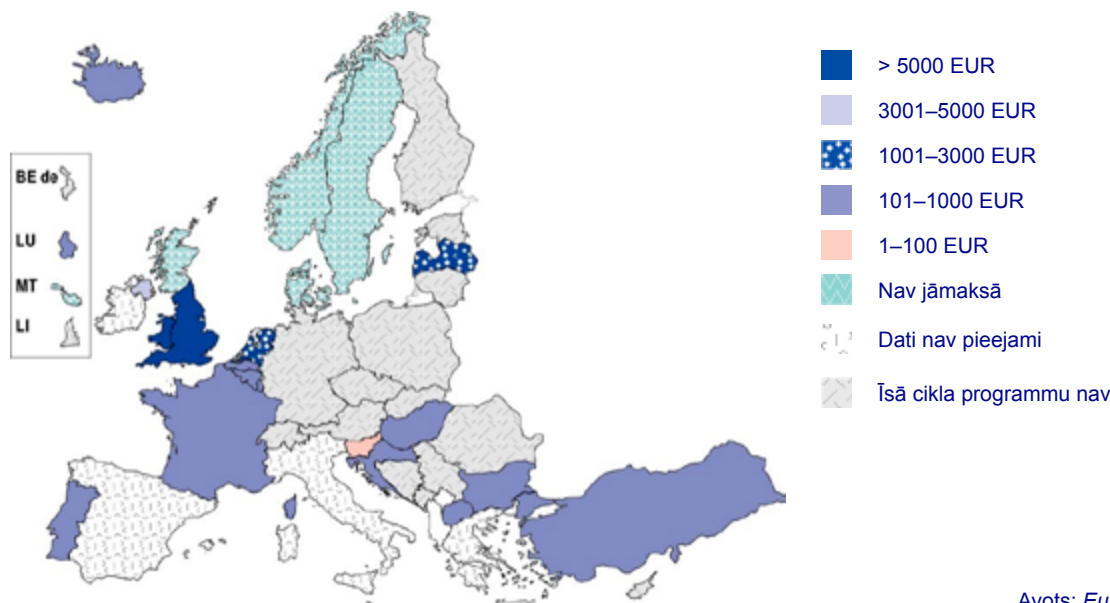
Līdzīgs maksāšanas modelis ir arī otrā cikla programmās. Valstu lielākajā daļā izplatītākais maksas apmērs ir tāds pats vai ļoti līdzīgs kā pirmajā ciklā, tomēr dažās valstīs augstākās izglītības otrajā ciklā studentiem ir

⁽⁴⁾ Beļģija, Bulgārija, Francija, Horvātija, Luksemburga, Austrija, Bosnija un Hercegovina, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Islande, Melnkalne, Serbija un Turcija.

jāmaksā krietni vairāk nekā pirmajā. Īrijā, Spānijā, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā, Melnkalnē un Serbijā maksas apmēra atšķirības ir dažādas, piemēram, Spānijā maksa par augstākās izglītības otrā cikla programmām ir par 56 % lielāka, bet Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā 10 reizes lielāka. Turpretim Turcijā otrā cikla maksa veido aptuveni astoto daļu no izplatītākās pirmā cikla maksas.

Kiprā, Grieķijā, Maltā un Apvienotajā Karalistē (Skotijā) katrā augstākās izglītības studiju ciklā ir cita maksas politika: pirmā cikla studentiem maksa nav jāmaksā, bet otrā cikla studentiem – ir. Izplatītākais maksas apmērs sniedzas no 400 EUR Maltā līdz 3625 EUR Grieķijā un vairāk nekā 5000 EUR Kiprā, bet Apvienotajā Karalistē (Skotijā) maksa var būt vēl lielāka, jo tās apmērs netiek regulēts.

5. attēls. Izplatītākais maksas (t. sk. studiju un administratīvās maksas) apmērs augstākās izglītības īsā cikla pilna laika studiju programmās, 2017./18. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

„Izplatītākais maksas apmērs” ir summa, ko attiecīgajā valstī vai izglītības sistēmā maksā visvairāk studentu.

Maksa par īsā cikla programmām 28 izglītības sistēmās, kur tās tiek piedāvātas, ir tāda pati vai mazāka nekā par pirmā cikla programmām (sk. 5. attēlu). Beļģijā (flāmu kopienā) un Nīderlandē par īsā cikla programmām jāmaksā mazāk, jo studijas notiek īsāku laiku un studiju slodze ir mazāka. Arī Latvijā, Ungārijā un Portugālē maksa par īsā cikla programmām ir mazāka nekā par pirmā cikla programmām un tā nepārsniedz 1000 EUR. Spānijā maksimālā maksa ir 400 EUR, bet vairums autonomo apgabalu piedāvā bezmaksas īsā cikla studijas, tāpēc šī veida programmas ir pieejamas lielākam studentu skaitam. 5. attēlā redzams, ka astoņās valstīs īsā cikla studijas ir par brīvu vai arī maksa nepārsniedz 100 EUR. Īrijā, Grieķijā un Itālijā maksu par īsā cikla programmām nosaka pašas izglītības iestādes un dati par tās apmēru nav pieejami.

1.2. Finansiālais atbalsts

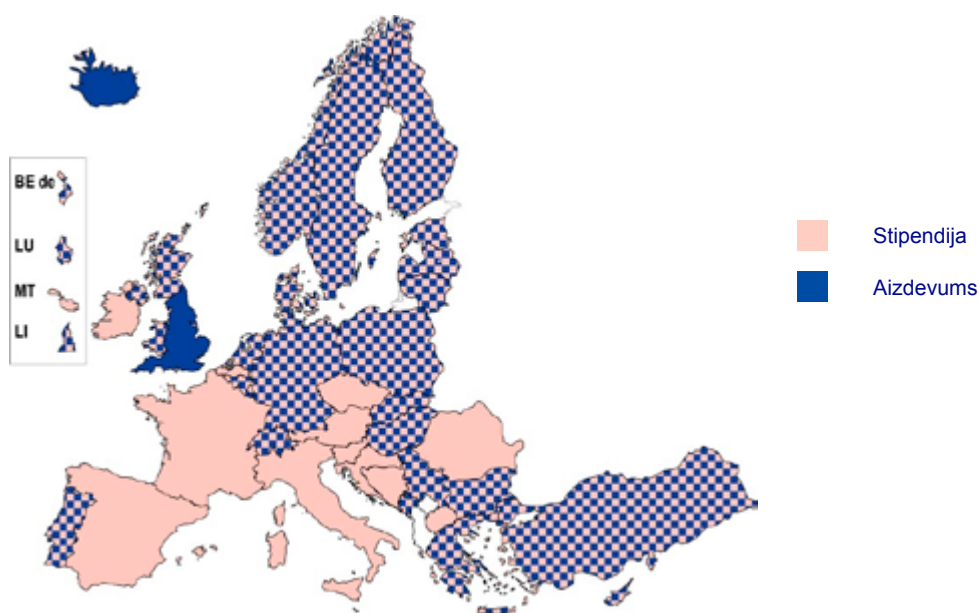
Šajā sadaļā ir aplūkoti galvenie Eiropas augstākās izglītības sistēmās izmantotie finansiālā atbalsta instrumenti. Ir nošķirts tiešais finansiālais atbalsts studentiem stipendijas un aizdevuma veidā un netiešais atbalsts studentu vecākiem pabalsta vai nodokļu atvieglojuma veidā. Starptautiskajiem studentiem uzņemošajā valstī parasti nav tiesību uz atbalstu, tāpēc viņi šajā pārskatā nav iekļauti.

Kāda veida publiskais atbalsts studentiem ir pieejams

Visās Eiropas valstīs pirmā cikla pilna laika studentiem tiek piedāvāts vismaz viena veida tiešais atbalsts – stipendija vai aizdevums (sk. 6. attēlu). Vairumā izglītības sistēmu ir pieejama gan stipendija, gan aizdevums, bet tie nav savstarpēji saistīti un katram no tiem ir sava pieteikšanās kārtība. Turpretim Vācijā, Luksemburgā, Šveicē, Lihtenšteinā un Norvēģijā tiešais atbalsts ir pieejams kā vienots atbalsta pasākumu komplekss. Vācijā, Luksemburgā un Šveicē studentiem atkarībā no viņu pašu un/vai ģimenes ienākumiem ir tiesības uz neatmaksājamu stipendiju, stipendiju un aizdevumu vai tikai aizdevumu. Arī atbalsta apmērs tiek noteikts atkarībā no indivīda vajadzībām.

Jāpiemin, ka Spānijā, Horvātijā, Rumānijā, Bosnijā un Hercegovinā, kā arī Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā stipendija ir vienīgais pieejamais studentu atbalsta veids.

6. attēls. Galvenie pilna laika studentiem pieejamā tiešā atbalsta veidi, pirmais cikls, 2017./18. ak. g.

Avots: Eurydice

Tiešais atbalsts parasti ir pieejams arī īsā cikla un otrā cikla pilna laika studentiem. Nepilna laika studentiem valstu lielākajā daļā tiešais atbalsts nav pieejams. Izņēmums ir Lietuva, Polija, Portugāle, Zviedrija un Norvēģija, kur arī nepilna laika studentiem ir tiesības uz stipendiju un aizdevumu.

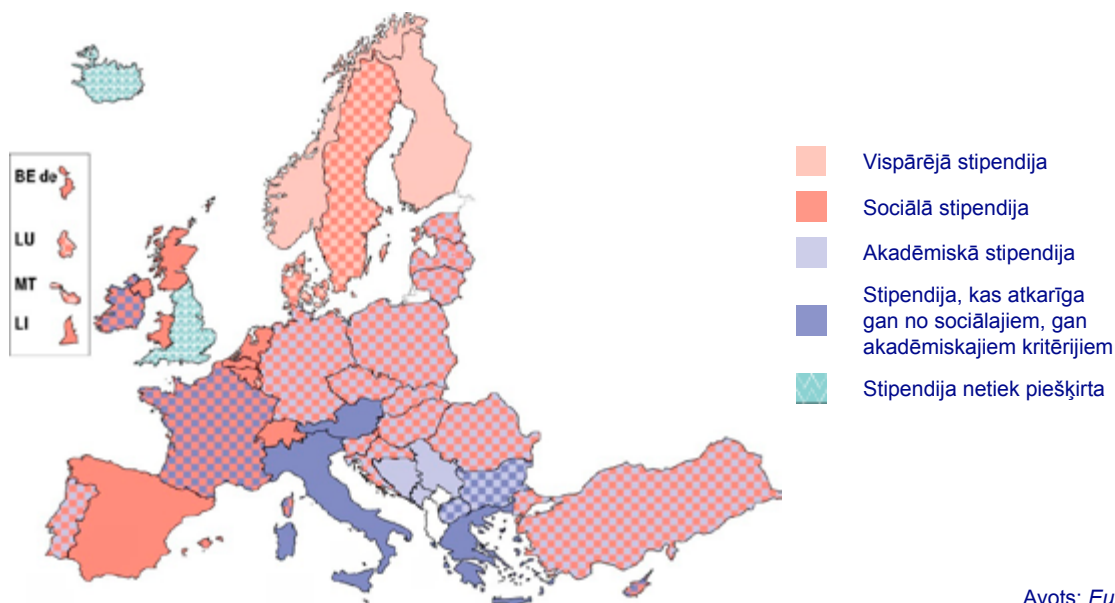
Kam ir tiesības saņemt stipendiju

Stipendija ir no valsts budžeta finansēta studentu tiešā atbalsta forma. Stipendija nav jāatmaksā. Agrāk Islande bija vienīgā Eiropas valsts, kur studentiem stipendija nebija pieejama. Patlaban valdība veic garas pārrunas par reformām, kuru rezultātā stipendija var tikt ieviesta. Nīderlande 2015./16. ak. g. pārgāja no gandrīz vispārējas stipendijas uz īpašu sociālo stipendiju visiem jaunajiem studentiem. Savukārt Apvienotā Karaliste (Anglija) no 2016./17. ak. g. jaunajiem studentiem ir pārtraukusi maksāt iztikas stipendiju (dzīvošanas izmaksu segšanai) un aizstājusi to ar iztikas aizdevumu.

Tajās valstīs, kur ir gan valsts subsidētas, gan maksas studiju vietas, stipendija parasti ir pieejama tikai subsidēto vietu studentiem.

Ziemeļvalstīs (Dānijā, Somijā, Zviedrijā un Norvēģijā), kā arī Luksemburgā un Maltā ir vispārējās stipendijas sistēma (sk. 7. attēlu). Šajās valstīs visi pilna laika vietējie studenti (vai to lielākā daļa ⁽⁵⁾) saņem stipendiju, kas tiek izmaksāta reizi nedēļā vai reizi mēnesī visu studiju laiku. Ar šo stipendiju nav paredzēts īpaši atbalstīt tos studentus, kam ir nelabvēlīgi sociāli ekonomiskie apstākļi, bet vispārējās pieejas dēļ ieguvēji ir arī viņi. Ja studentam ir vēl citi ienākumi, kas pārsniedz noteiktu summu mēnesī vai gadā, tad Dānijā, Somijā un Norvēģijā stipendija netiek piešķirta, bet Zviedrijā tās apmērs tiek samazināts. Tiem, kuri šajās četrās valstīs stipendiju saņem, tās apmērs var būt atkarīgs no vecuma, sadzīves apstākļiem, ienākumiem vai ECTS kredītpunktu skaita.

7. attēls. Galvenie pilna laika studentiem pieejamās stipendijas veidi, pirmais cikls, 2017./18. ak. g.

Avots: Eurydice

Vairumā izglītības sistēmu tiek piešķirta sociālā stipendija, lai veicinātu nelabvēlīgā situācijā esošo studentu iesaistīšanos augstākās izglītības ieguvē. Tiesības uz šo stipendiju tiek noteiktas, izvērtējot vairākus sociāli ekonomiskos kritērijus. Visbiežāk izmantotais kritērijs ir ģimenes ienākumi. Papildus var tikt vērtēts tas, vai students dzīvo kopā ar ģimeni, kāds ir vecāku nodarbinātības statuss un/vai izglītība (Ungārijā), vai studentam ir īpašas izglītības vajadzības vai bāreņa statuss (Bulgārijā un Rumānijā), vai studenta apgādībā ir bērni. Septiņās valstīs (Bulgārijā, Grieķijā, Īrijā, Francijā, Itālijā, Kiprā un Austrijā), piešķirot stipendiju, tiek vērtēti gan sociālie, gan akadēmiskie kritēriji ⁽⁶⁾. Bieži šo stipendiju nolūks ir apbalvot sekmīgos studentus, priekšroku dodot tiem, kam ir nelabvēlīgi sociāli ekonomiskie apstākļi. Īrijā, Francijā, Kiprā un Austrijā šī veida stipendija ir papildināta ar pielāgotu sociālo stipendiju. Bosnijā un Hercegovinā, Islandē, Melnkalnē un Serbijā nav stipendijas, kas tiktu piešķirta atkarībā no studenta sociāli ekonomiskajiem apstākļiem. Latvijas studentu finansiālā atbalsta sistēmā sociālās stipendijas nebija, bet 2017./18. ak. g. akadēmiskā stipendija tika papildināta ar sociālo kritēriju un reizi semestrī universitātes sniedz sociālo atbalstu. Maltā 2017. gadā tika pagarināts periods, kurā ir tiesības uz stipendiju: tie studenti, kas studē ilgāk par programmas standarta ilgumu vai pāriet uz citu programmu tajā pašā vai zemākā pakāpē, var saņemt stipendiju vēl vienu gadu.

Lai veicinātu akadēmisko izcilību, 14 izglītības sistēmās tiek piedāvāta īpaša akadēmiskā stipendija ⁽⁷⁾. Akadēmiskās stipendijas piešķiršanu galvenokārt nosaka rezultāti vai nu augstākās izglītības ieguves laikā,

⁽⁵⁾ Norvēģijā visi studenti var izmantot studiju aizdevumu un 40 % no aizņēmuma summas var tikt pārvērsti par neatmaksājamu stipendiju, ja students sekmīgi nokārto visus eksāmenus un nedzīvo kopā ar vecākiem. 2016./17. ak. g. stipendiju saņēma apmēram 49 % pirmā cikla pilna laika studentu.

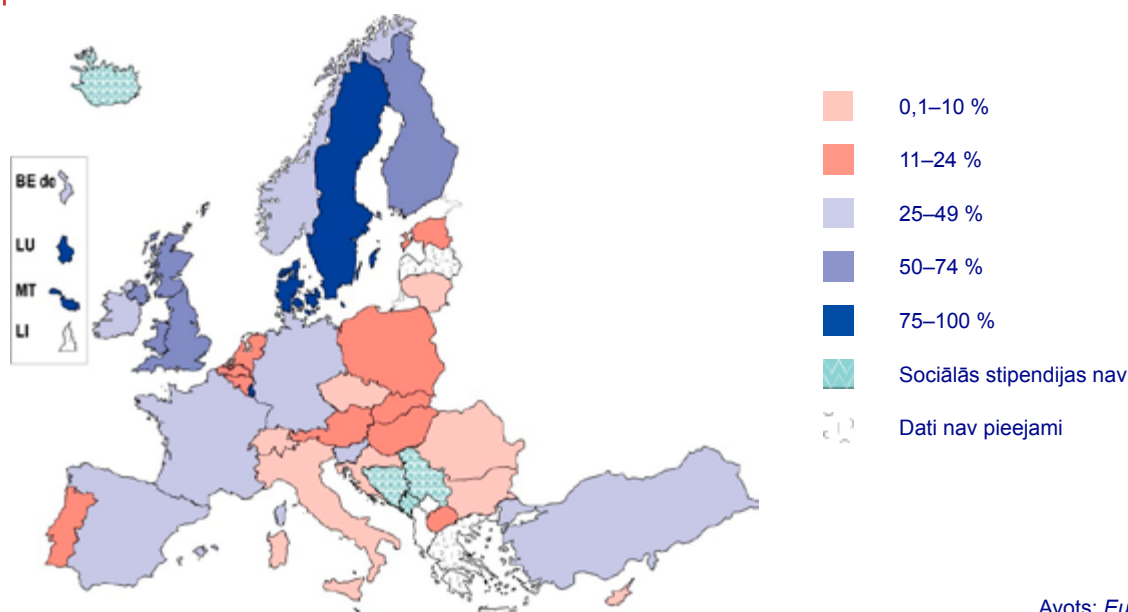
⁽⁶⁾ Piešķirot stipendiju, kas atkarīga gan no sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem, tiek vērtēta studenta finansiālā situācija un/vai sociāli ekonomiskie apstākļi un akadēmiskie rezultāti. Dažādās valstīs noteikto kritēriju (sociālo vai akadēmisko) loma stipendijas piešķiršanā var būt atšķirīga. Sīkāku informāciju par konkrētām valstīm sk. nacionālo sistēmu aprakstā.

⁽⁷⁾ Bulgārija, Čehija, Vācija, Igaunija, Horvātija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Slovākija, Bosnija un Hercegovina, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Melnkalne, Serbija un Turcija.

vai vidējās izglītības ieguves beigās, vai iestājeksāmenos. Bosnijā un Hercegovinā, Melnkalnē un Serbijā stipendijas saņemšanu nosaka tikai akadēmiskie rezultāti. Latvijā stipendija lielākoties ir pieejama tiem studentiem, kas apgūst noteiktas programmas, īpaši dabaszinātņu un inženierzinātņu jomā.

8. attēlā redzams to pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem vispārējo vai sociālo stipendiju dažādās Eiropas valstīs ⁽⁶⁾.

8. attēls. To pirmā cikla pilna laika studentu īpatsvars, kuri saņem vispārējo vai sociālo stipendiju, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

Attēlā ir atspoguļota vai nu vispārējā, vai sociālā stipendija. Ja valstī ir gan viena, gan otra, attēlā parādīta vispārējā stipendija.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Bulgārija, Grieķija, Itālija, Austrija un Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika. Attēlā redzamā stipendija tiek piešķirta, balstoties gan uz sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem.

Francija. Dati attiecas uz visiem (īsā, pirmā un otrā cikla) studentiem.

Kipra. Atsauces gads: 2014./15. ak. g.

Luksemburga un Malta. Dati attiecas uz vispārējās stipendijas saņēmēju īpatsvaru.

Nīderlande. Dati attiecas uz studentiem, kas iestājušies kopš 2015. gada septembra un saņem papildu stipendiju.

Austrija. Atsauces gads: 2015./16. ak. g.

Slovēnija. Dati attiecas uz pilna un nepilna laika studentiem kopā. Atsauces gads: 2015./16. ak. g.

Luksemburgā gandrīz visi un Maltā visi studenti ik mēnesi saņem finansiālo atbalstu standarta apmērā. Dānijā, Zviedrijā, Somijā un Apvienotajā Karalistē (Skotijā) stipendiju saņem vairāk nekā divas trešdaļas studentu. Turpretim Bulgārijā, Čehijā, Horvātijā, Itālijā, Kiprā, Lietuvā, Rumānijā un Šveicē sociālo stipendiju saņem ne vairāk kā 10 % studentu.

Tā kā akadēmiskās stipendijas nolūks ir veicināt izcilus sasniegumus vai par tiem apbalvot, tajās izglītības sistēmās, kur šāda stipendija ir, tā tiek piešķirta ne vairāk kā piektdaļai studentu. Ungārijā akadēmisko stipendiju saņem apmēram trešdaļa pilna laika pirmā cikla studentu ar valsts finansēto studiju vietu, savukārt Lietuvā, Austrijā, Rumānijā, Slovākijā, Bosnijā un Hercegovinā un Turcijā to saņem 10–20 % studentu. Vēl 12 sistēmās ⁽⁹⁾ šo studentu skaits ir mazāks par 10 %. Lietuvā, kur maksa par augstāko izglītību ir liela un liels ir arī to studentu īpatsvars, kuri par studijām maksā paši, ir pieejama īpaša stipendija izcilākajiem maksas studentiem (0,2 % no attiecīgajiem studentiem 2015. gadā). 11 valstīs izplatītākais

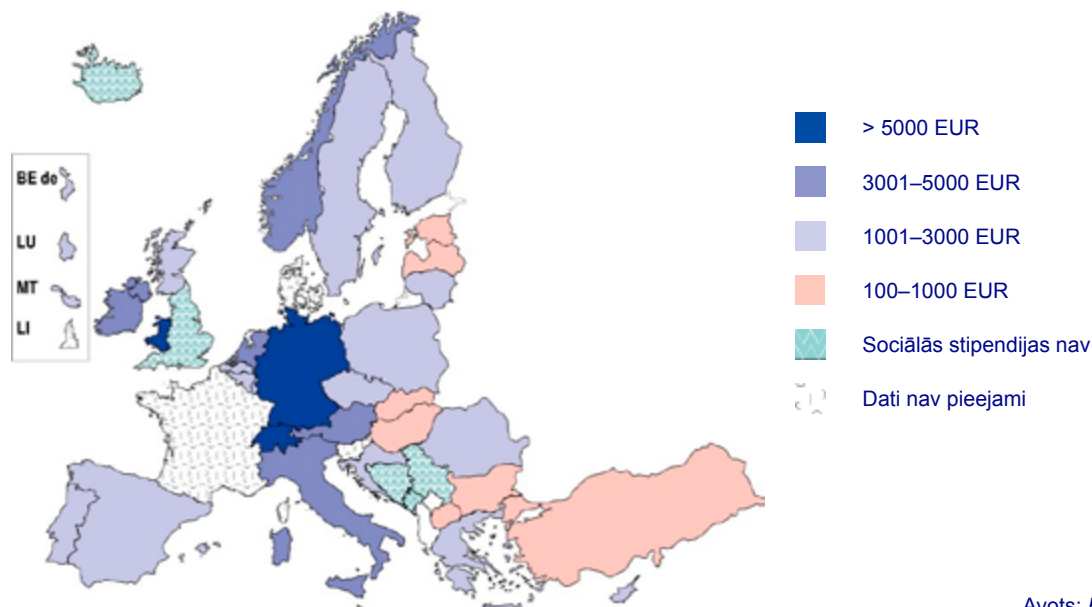
⁽⁶⁾ Dati par stipendijas saņēmēju īpatsvaru īsā un otrā cikla programmās nav pieejami.

⁽⁹⁾ Vācija, Igaunija, Čehija, Francija, Īrija, Polija, Slovēnija, Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, Melnkalne un Serbija.

akadēmiskās stipendijas apmērs nepārsniedz 1000 EUR gadā ⁽¹⁰⁾, un piecās valstīs tās apmērs ir 1000–5000 EUR gadā ⁽¹¹⁾.

9. attēlā redzams pirmā cikla pilna laika studentiem pieejamās vispārējās vai sociālās stipendijas tipiskākais apmērs akadēmiskajā gadā.

9. attēls. Izplatītākais vispārējās vai sociālās stipendijas apmērs gadā, pirmā cikla pilna laika studenti, 2016./17. ak. g.

Avots: Eurydice

Paskaidrojums

„Izplatītākais stipendijas apmērs” ir summa, ko attiecīgajā valstī vai izglītības sistēmā saņem visvairāk studentu.

Piezīmes par atsevišķām valstīm

Beļģija (flāmu kopiena). Dati attiecas uz pilna un nepilna laika studentiem kopā. Atsauces gads: 2015./16. ak. g.

Bulgārija, Itālija, Austrija un Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika. Attēlā redzamā stipendija tiek piešķirta, balstoties gan uz sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem.

Itālija un Šveice. Ir norādīts vidējais, nevis izplatītākais stipendijas apmērs.

Septiņpadsmit izglītības sistēmās ⁽¹²⁾ studentiem gadā tiek piešķirti 1000–3000 EUR. Somijā kopējā maksimālā atbalsta summa gadā ir palielinājusies, taču tajā ietvertās stipendijas apmērs ir samazinājies zem 3000 EUR ⁽¹³⁾. Bulgārijā, Igaunijā, Latvijā, Ungārijā, Slovākijā, Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Turcijā izplatītākais sociālās stipendijas apmērs nepārsniedz 1000 EUR gadā, turpretim sešās citās izglītības sistēmās ⁽¹⁴⁾ izplatītākais stipendijas apmērs ir 3001–5000 EUR gadā un trīs valstīs ⁽¹⁵⁾ tas pārsniedz 5000 EUR gadā. Norvēģijā no 2017. līdz 2020. gadam studentu finansiālais atbalsts (stipendija un aizdevums) pakāpeniski tiek palielināts, lai pilna laika studenti varētu koncentrēties studijām. Vācijā, kā arī Somijā un Norvēģijā studenti saņem lielu stipendiju un par augstāko izglītību nav jāmaksā. Apvienotajā Karalistē (Velsā) un Šveicē, kur izplatītākā stipendija ir vislielākā, pilna laika studentiem ir arī jāmaksā liela maksa par augstāko izglītību.

⁽¹⁰⁾ Bulgārija, Francija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Rumānija, Slovākija, Bosnija un Hercegovina, Melnkalne, Serbija un Turcija.

⁽¹¹⁾ Vācija, Igaunija, Kipra, Austrija, Polija, Portugāle un Slovēnija.

⁽¹²⁾ Beļģija, Čehija, Grieķija, Spānija, Horvātija, Kipra, Lietuva, Luksemburga, Malta, Polija, Portugāle, Rumānija, Somija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste (Skotija).

⁽¹³⁾ Turpretim maksimālais aizdevuma apmērs ir palielinājies.

⁽¹⁴⁾ Īrija, Itālija, Nīderlande, Austrija, Apvienotā Karaliste (Ziemeļīrija) un Norvēģija.

⁽¹⁵⁾ Vācija, Apvienotā Karaliste (Velsa) un Šveice.

Vai studenti var saņemt aizdevumu studiju finansēšanai

29 no 42 izglītības sistēmām studentiem ir iespēja saņemt atmaksājamu aizdevumu, lai finansētu studijas un/vai segtu dzīvošanas izmaksas (sk. 6. attēlu). Tomēr tikai 15 sistēmās ⁽¹⁶⁾ šo iespēju izmanto vairāk nekā 5 % studentu, sākot no 7 % studentu Igaunijā un beidzot ar aptuveni 92 % studentu Apvienotajā Karalistē (Anglijā). Aizdevumaņēmēju īpatsvars ir atkarīgs arī no tā, vai tiesības uz šādu aizdevumu ir visiem studentiem vai arī tās ir ierobežotas. Piemēram, Lietuvā, Slovākijā, Zviedrijā un Norvēģijā, ņemot aizdevumu, studiju intensitāte nav izšķirošs faktors, savukārt citās valstīs aizdevumu var saņemt tikai pilna laika studenti vai studenti ar noteiktu programmas intensitāti. Polijā ierobežojumi ir saistīti ar ģimenes ienākumiem un studenta vecumu. Melnkalnē un Serbijā tiesības saņemt aizdevumu ir atkarīgas no studenta akadēmiskajiem rezultātiem. Nīderlandē tiesības uz aizdevumu studiju maksas segšanai kopš 2017. gada ir paplašinātas un attiecas uz visiem, kas ir jaunāki par 55 gadiem.

Maksimālā aizdevuma summa ir jāanalizē saistīti ar augstākās izglītības maksas apmēru un citiem atbalsta sistēmas elementiem. Tā sniedzas no 450 EUR gadā Melnkalnē līdz vairāk nekā 7500 EUR gadā Zviedrijā. Apvienotajā Karalistē (Skotijā) un Islandē aizdevuma apmērs ir atkarīgs no ienākumiem, bet Bulgārijā, Ungārijā (aizdevums studiju maksas segšanai „Aizdevums 2” – sk. nacionālās sistēmas aprakstu) un Apvienotajā Karalistē (Anglijā – aizdevums studiju maksas segšanai) aizdevuma summa var būt tāda pati kā studiju maksa.

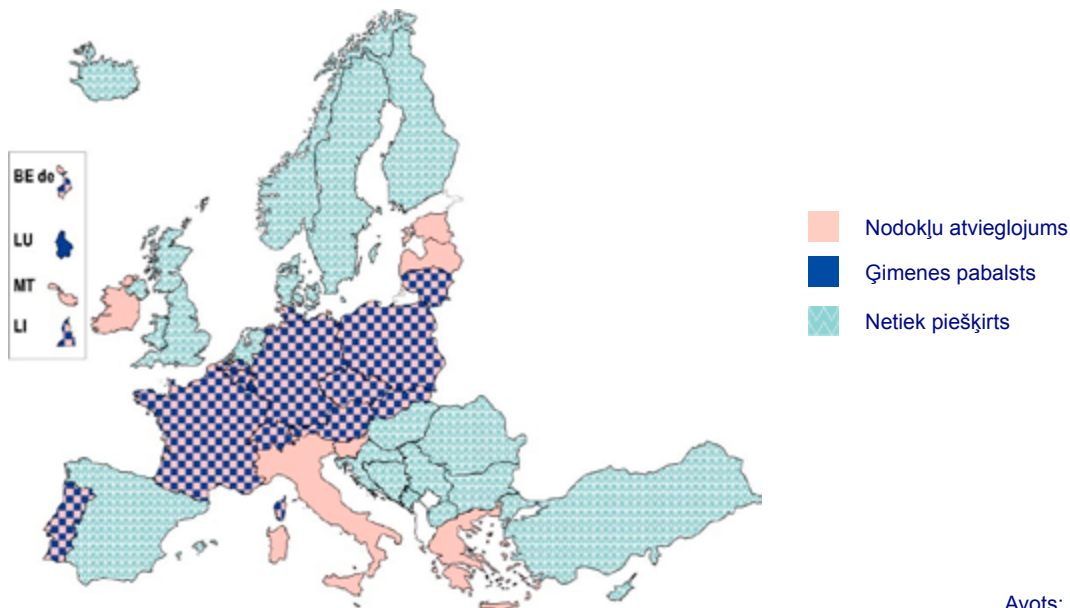
Viens no faktoriem, kas ietekmē aizdevuma pievilcību, ir atmaksāšanas noteikumi. Valstu lielākā daļa ziņoja, ka aizdevumu garantē valsts vai reģions un parasti tam ir izdevīga procentu likme (ap 1–2 %). Līdzīgi vairumā valstu tiek prasīts, lai aizdevuma atmaksāšana tiktu sākta vienu vai divus gadus pēc absolvēšanas. Izņēmums ir Serbija (aizdevumu jāsaņem atdot uzreiz pēc absolvēšanas), Ungārija (četrus mēnešus pēc absolvēšanas), Zviedrija (sešus mēnešus pēc diploma saņemšanas), Norvēģija (septiņus mēnešus pēc absolvēšanas) un Vācija (četrus gadus pēc absolvēšanas). Apvienotajā Karalistē (Anglijā, Velsā un Ziemeļīrijā) aizdevumu jāsaņem atdot tad, kad absolvents ir ieguvis darbu, kura atalgojums ir virs „atmaksāšanas sliekšņa”. Atmaksāšanas termiņš var būt saistīts ar oficiāli noteikto studiju programmas ilgumu, piemēram, Igaunijā un Somijā aizdevums ir jāatdod laika posmā, kas ir divas reizes garāks par apgūtās programmas ilgumu, bet Portugālē un Turcijā šis periods ir vienāds ar studiju programmas ilgumu. Aizdevuma atmaksāšanas termiņš var būt saistīts arī ar maksimālo vecumu (Ungārijā – 40 gadi, Zviedrijā – 60 gadi), vai tas var būt izteikts gados (no 10 gadiem Bulgārijā un Luksemburgā līdz 35 gadiem Nīderlandē).

Kāds atbalsts ir pieejams studentu ģimenēm

Pusē aplūkoto izglītības sistēmu ir pieejami netiešā atbalsta pasākumi – galvenokārt ģimenes pabalsts un nodokļu atvieglojums (sk. 10. attēlu). Tas liecina par būtiskām kultūras nosacītām atšķirībām starp dažādu valstu atbalsta sistēmām. Galvenā atšķirība ir tā, ka tajās valstīs, kur tiek piedāvāts tikai tiešais atbalsts, tas ir vērst uz individuāliem studentiem, bet tajās valstīs, kur tiek izmantoti arī netiešā atbalsta mehānismi, studenti tiek uzverti kā ģimenes locekļi, tāpēc atbalsts un finansiālie stimuli tiek nodrošināti ar studentu ģimenes starpniecību.

⁽¹⁶⁾ Dānija, Igaunija, Latvija, Luksemburga, Ungārija, Nīderlande, Zviedrija, Apvienotā Karaliste (Anglija, Velsa, Ziemeļīrija un Skotija), Islande, Melnkalne, Norvēģija un Turcija.

10. attēls. Netiešais atbalsts augstākās izglītības studentiem, 2017./18. ak. g.

Avots: Eurydice

Trīspadsmit izglītības sistēmās ⁽¹⁷⁾ ir pieejams gan nodokļu atvieglojums, gan ģimenes pabalsts. Igaunijā, Īrijā, Grieķijā, Itālijā, Latvijā, Maltā un Slovēnijā studentu vecākiem ir pieejams tikai nodokļu atvieglojums, savukārt Luksemburgā – tikai ģimenes pabalsts.

Gan ģimenes pabalsts, gan nodokļu atvieglojums parasti ir saistīts ar studentu pilsonību vai valstspiederību, vecumu un finansiālo stāvokli. Lielākoties studentam ir jāstudē pilnu laiku un jābūt attiecīgās valsts vai reģiona pastāvīgajam iedzīvotājam. Parasti ir noteikts arī studenta maksimālais vecums (visbiežāk 23–26 gadi), kā arī tas, ka viņam nedrīkst būt personiskie ienākumi un ir jādzīvo savas ģimenes mājoklī.

Francijā un Luksemburgā ģimenes pabalsts var tikt piešķirts tad, ja apgādībā ir vismaz divi bērni, bet Lietuvā – vismaz trīs bērni. Beļģijā un Vācijā ģimenes pabalsts tiek piešķirts par katru studējošo bērnu un ar katru studējošo bērnu atbalsta apmērs palielinās. Čehijā, Polijā un Portugālē ģimenes pabalstu var saņemt tikai tad, ja ģimenes ienākumi ir mazāki par noteikto ienākumu sliekšni.

Nodokļu atvieglojums augstākās izglītības studentu vecākiem ir atkarīgs no vecāku ienākumiem, un lielāki ieguvēji ir tie vecāki, kuru ienākumi ir pietiekami, lai šo atbalsta mehānismu varētu pilnvērtīgi izmantot. Vienīgi Polijā un Portugālē nodokļu atvieglojums ir izdevīgāks ģimenēm ar maziem ienākumiem. Polijā ir noteikts maksimālais ģimenes ienākumu apmērs un nodokļu atvieglojumu var saņemt tikai tās ģimenes, kuru ienākumi ir mazāki. Portugālē nodokļu atvieglojums ir saistīts ar ģimenes ienākumiem un lielākas ieguvējas ir ģimenes ar maziem ienākumiem. Nodokļu atvieglojuma veidi var būt dažādi, piemēram, par katru studējošo bērnu paredzētās summas atvilkums vienreiz gadā (Čehijā, Vācijā, Latvijā, Maltā, Austrijā, Polijā, Slovākijā un Lihtenšteinā), ar nodokļiem neapliekami ienākumi līdz noteiktai summai (Beļģijā) vai noteiktas studiju maksas daļas atvilkums no vecāku iedzīvotāju ienākuma nodokļa (Itālijā – 19 %, Lietuvā – 15 %, Portugālē – 30 %). Grieķijā studentu vecākiem tiek piemērota zemāka nodokļa likme. Čehijā, ja tiks apstiprināta plānotā politika, nodokļu atvieglojums vecākiem var pieaugt no 2017. gada ar atpakaļejošu spēku.

(17) Beļģija, Čehija, Vācija, Francija, Lietuva, Austrija, Polija, Portugāle, Slovākija, Šveice un Lihtenšteina.

Vispārīgā informācija

Nacionālo sistēmu apraksts dod priekšstatu par **valsts** augstākās izglītības maksas un studentu atbalsta sistēmu dažādās valstīs. Diagrammā ir atspoguļotas sistēmas **galvenās iezīmes**, bet tekstā papildus sniegti **būtiskie dati**, lai lasītājs varētu gūt vispārēju izpratni. Informācija attiecas uz valsts vai subsidētajām privātajām augstākās izglītības iestādēm, bet **neattiecas uz privātajām augstākās izglītības iestādēm**. Pārsvarā dati attiecas uz pilna laika studentiem. Ar terminu „nepilna laika students” šajā ziņojumā ir jāsaprot jebkurš oficiāls studenta statuss, izņemot pilna laika studenta statusu. Informācija attiecas uz augstākās izglītības I sā cikla studentiem (*ISCED 5. pakāpe saskaņā ar ISCED 2011*), kā arī pirmā un otrā cikla studentiem. Dati par doktorantu maksu un atbalsta pasākumiem šeit nav aplūkoti. Nav iekļauti arī dati par subsidēto dzīvesvietu, transportu un ēdnīcām.

Diagramma

- Atspoguļotā maksa attiecas uz pilna **laika studentiem**, un ir **parādīta** maksa gadā, izteikta **eiro**. Maksā par augstāko izglītību ir ietvertas visas studentu segtās izmaksas, ieskaitot studiju, reģistrācijas, imatrikulācijas, sertifikācijas un administratīvo maksu, bet nav ietverti maksājumi studentu apvienībām. Jāņem vērā, ka **tekstā** visas izmaksas ir izteiktas **nacionālajā valūtā**. Gadījumos, kad summa no nacionālās valūtas ir konvertēta eiro, diagrammas apakšējā labajā stūrī ir redzams valūtas kurss, kas bija spēkā 2017. gada septembrī ⁽¹⁸⁾.
- Maksa, ko par augstāko izglītību maksā starptautiskie studenti (t. i., tie, kas ieradušies no citām, nevis ES, EBTA vai EEZ valstīm, – atkarībā no katras valsts definīcijas), diagrammā **nav** redzama, bet **tekstā** ir minēts, vai starptautisko studentu maksa atšķiras no tās, ko maksā attiecīgās valsts un citu ES valstu studenti.
- Diagrammā atsevišķi parādīts maksas apmērs pirmajā un otrajā ciklā.
- Stipendijas veidā piešķirtais atbalsts ir iedalīts **sociālajā stipendijā** un **akadēmiskajā stipendijā**. Sociālā stipendija tiek piešķirta atkarībā no studenta un/vai viņa ģimenes finansiālā stāvokļa. Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta atkarībā no studenta akadēmiskajiem rezultātiem. Šāds dalījums pastāv valstu lielākajā daļā.
- Diagrammā ir atspoguļoti trīs iespējamie studentu atbalsta sistēmas elementi, kas parādīti tikai tad, ja tie ir starp **galvenajām iezīmēm**. Tie ir šādi.
 - **Aizdevums:** šis elements ir redzams, ja ir izveidota nacionālā studentu aizdevuma sistēma un aizdevumu izmanto vairāk nekā 5 % studentu. Ir parādīts arī aizdevumaņēmēju īpatsvars no visiem studentiem.
 - **Nodokļu atvieglojums vecākiem:** šis elements ir redzams, ja augstākās izglītības studentu vecākiem ir paredzēts nodokļu atvieglojums.
 - **Ģimenes pabalsts:** šis elements ir redzams, ja augstākās izglītības studentu vecāki saņem ģimenes pabalstu.
- Diagrammā ir parādīts gan maksas, gan stipendijas minimālais, izplatītākais un maksimālais apmērs, izteikts eiro. Ja šāda vērtība ir lielāka par standarta diagrammas maksimālo vērtību, ar divām slīpām līnijām ir parādīts, ka diagrammas skala ir pārsniegta, un vērtība ir parādīta iekavās.
- Diagrammā ir norādīts arī to pilna un nepilna laika studentu īpatsvars, kuri maksā par augstāko izglītību un saņem stipendiju.

⁽¹⁸⁾ http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/index_en.cfm

Teksts

Maksa

Šajā sadaļā ir aprakstītas augstākās izglītības maksas sistēmas galvenās iezīmes katrā valstī un summas ir izteiktas nacionālajā valūtā. Ir izskaidrota arī visu maksas veidu – studiju, imatrikulācijas, sertifikācijas un administratīvās maksas – būtība un nolūks, kā arī ir norādītas tās studentu kategorijas un to īsā, pirmā un otrā cikla pilna un nepilna laika studentu īpatsvars, kuriem ir jāmaksā vai kuri no maksas ir atbrīvoti.

Atbalsts

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par studentu finansiālā atbalsta sistēmu katrā valstī. Tajā ir aplūkota **stipendija, aizdevums, nodokļu atvieglojums studentu vecākiem vai pašiem studentiem**, kā arī **ģimenes pabalsts**.

Sadaļas nolūks ir izskaidrot šo elementu mijiedarbību nacionālajā sistēmā un palīdzēt interpretēt diagrammu. Teksts lasītājam palīdz izprast katras sistēmas galvenos mehānismus, tāpēc daži īpaši atbalsta pasākumi aprakstā var nebūt iekļauti.

Stipendijas apmērs ir izteikts nacionālajā valūtā, un atsevišķi ir izdalīta akadēmiskā un sociālā stipendija. Šajā kategorijā ir iekļauts jebkurš no valsts budžeta finansētais atbalsts, kas nav jāatmaksā, izņemot stipendiju studijām ārzemēs (t. i., mobilitātes stipendiju). Ir norādīts arī to īsā, pirmā un otrā cikla studentu īpatsvars, kuri saņem stipendiju. **Sociālā stipendija** tiek piešķirta atkarībā no studenta un/vai viņa ģimenes finansiālā stāvokļa. **Akadēmiskā stipendija** tiek piešķirta atkarībā no akadēmiskajiem rezultātiem.

Šajā sadaļā ir skaidroti arī ar **aizdevumu** saistītie aspekti. Ir norādīts, vai pastāv studentu aizdevuma sistēma un cik liels ir to studentu īpatsvars, kuri aizdevumu izmanto. Sniegta arī informācija par procentu likmi un aizdevuma atmaksāšanas kārtību.

Nodokļu atvieglojums ir jebkurš nodokļu atvieglojums, kas tiek piešķirts vecākiem, kuru bērns iegūst augstāko izglītību, vai dažkārt – pašiem studentiem. Ir sniegta informācija par nodokļu atvieglojuma apmēru, tā pieprasīšanas kārtību un to, kam ir tiesības to pieprasīt.

Attiecībā uz **ģimenes pabalstu** ir sniegta informācija par tā apmēru un nozīmi valsts vispārējā studentu atbalsta sistēmā.

Plānotās reformas

Šajā sadaļā ir sniegts īss pārskats par visām plānotajām reformām, kuras ievērojami mainīs valsts augstākās izglītības maksas un atbalsta sistēmu. Tiesiskā regulējuma **reformas** aprobežojas ar konkrētiem pasākumiem, **par kuriem lēmums jau tiek pieņemts**.

Atsauces gads

Informācija attiecas uz pašreizējo, t. i., 2017./18., akadēmisko gadu. Ja informācija par atsaucē gada nav pieejama, šajā izdevumā izmantoti jaunākie attiecīgajās valstīs pieejamie dati.

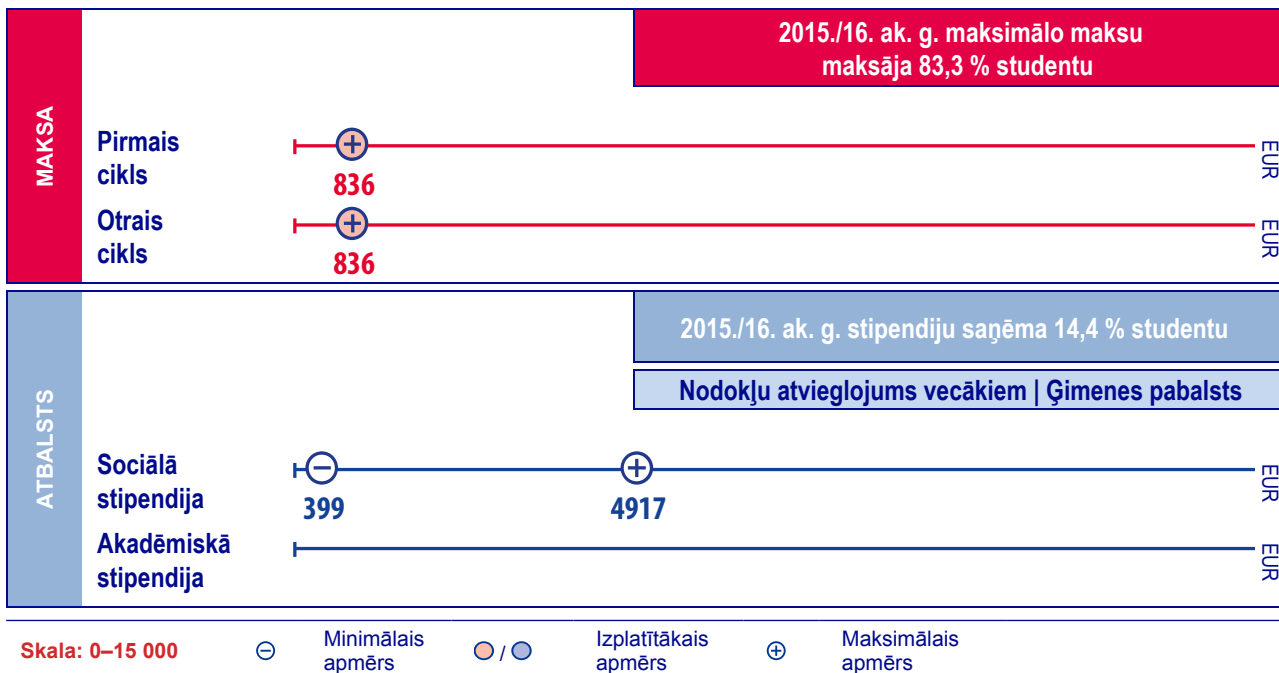
Statistikas dati, kas diagrammā atspoguļo to studentu īpatsvaru, kuri maksā par augstāko izglītību, un to, kuri saņem stipendiju, parasti attiecas uz 2016./17. ak. g., jo dati par 2017./18. ak. g. vēl nav zināmi.

NACIONĀLO SISTĒMU APRAKSTS

Beļģija – franču kopiena	23	Austrija	45
Beļģija – vācu kopiena	24	Polija	46
Beļģija – flāmu kopiena	25	Portugāle	47
Bulgārija	26	Rumānija	48
Čehija	27	Slovēnija	49
Dānija	28	Slovākija	50
Vācija	29	Somija	51
Igaunija	30	Zviedrija	52
Īrija	31	Apvienotā Karaliste – Anglija	53
Grieķija	32	Apvienotā Karaliste – Velsa	55
Spānija	33	Apvienotā Karaliste – Ziemeļīrija	57
Francija	34	Apvienotā Karaliste – Skotija	59
Horvātija	35	Bosnija un Hercegovina	60
Itālija	36	Šveice	61
Kipra	37	Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika	62
Latvija	38	Islande	63
Lietuva	39	Lihtenšteina	65
Luksemburga	40	Melnkalne	66
Ungārija	41	Norvēģija	67
Malta	42	Serbija	68
Nīderlande	44	Turcija	69

BEĻĢIJA – FRANČU KOPIENA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Augstākās izglītības maksas apmērs, ko nosaka Beļģijas franču kopienas valdība, ir atkarīgs no studentu finansiālā stāvokļa. Maksimālais maksas apmērs **īsā, pirmā un otrā cikla** programmu studentiem ir 836 EUR. Tiem studentiem, kuri saņem stipendiju, nav jāmaksā, savukārt tiem studentiem, kuri stipendiju nesaņem, bet kuru ienākumi ir mazi, jāmaksā vidēja maksa. Starp universitātēm un citām augstākās izglītības iestādēm ir dažas atšķirības.
- 2015./16. ak. g. maksimālo maksu sedza 83,3 % studentu, 2,3 % studentu piederēja pie mazo ienākumu grupas un maksāja vidējo maksu, savukārt 14,4 % studentu nesaņēma nekādu maksu (un saņēma stipendiju – sk. tālāk).
- 2016./17. ak. g. bija pēdējais gads, kad tās augstākās izglītības iestādes, kas nav universitātes, papildus noteiktajai reģistrācijas maksai drīkstēja prasīt administratīvo maksu, taču maksas kopējais apmērs nedrīkstēja pārsniegt 836 EUR gadā. Administratīvā maksa sniedzās no 0 EUR (stipendijas saņēmējiem) līdz 374 EUR gadā tiem studentiem, kurus uzskata par piederīgiem pie mazo ienākumu grupas.
- Nepilna laika** studenta statusa nav.
- Ir pieejamas augstākās izglītības **īsā cikla** programmas (*brevet*) sociālās attīstības izglītībā. Dažiem studentiem (piemēram, bezdarbniekiem vai studentiem ar īpašām vajadzībām) nav jāmaksā nekāda maksa.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jāmaksā īpaša papildu maksa (*droits d'inscription spécifiques*). Universitātes koledžu un mākslas koledžu organizētajās programmās maksas apmērs ir noteikts ar likumu: 992 EUR par profesionālajām programmām, 1487 EUR par pirmā cikla akadēmiskajām programmām un 1984 EUR par otrā cikla programmām. Maksimālā maksa par universitātes programmām nedrīkst pārsniegt pieckāršu reģistrācijas maksu. Studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, papildus ir jāmaksā arī reģistrācijas maksa un administratīvā maksa.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Valsts sociālā **stipendija** ir pieejama studentiem ar maziem ienākumiem. 2015./16. ak. g. to saņēma 14,4 % studentu. Tiesības uz šo stipendiju ir tikai tiem studentiem, kuri sākotnējās reģistrācijas laikā nav vecāki par 35 gadiem. Studentiem uz šo stipendiju ir jāpiesakās katru gadu no jauna. 2016./17. ak. g. piešķirtās stipendijas apmērs sniedzās no 399 EUR līdz 4917 EUR gadā atkarībā no studenta māsaimniecības ienākumiem. Stipendiju piešķir Beļģijas franču kopiena. Akadēmiskās stipendijas nav.
- Aizdevums** ir pieejams studentu vecākiem, ja ģimenē ir vismaz trīs apgādājami bērni. Aizdevumu izmanto ļoti maz (2016./17. ak. g. – mazāk nekā 0,01 %). Maksimālā procentu likme ir 4 %. Aizdevumu jāsaņem atdot sešus mēnešus pēc absolvēšanas.
- Nodokļu atvieglojumu** saņem ģimenes galva, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu un radnieku skaita (ieskaitot augstākās izglītības iestāžu studentus, kam nav ienākumu). Ar nodokļiem neapliekamais ienākumu minimums tiek palielināts par 1520 EUR par vienu bērnu, par 3900 EUR par diviem bērniem, par 8740 EUR par trim, par 14 140 EUR par četriem un plus 5400 EUR par katru nākamo bērnu.
- Ģimenes pabalsta** apmērs sniedzās no 93,93 EUR līdz 259,49 EUR mēnesī par katru bērnu līdz 25 gadu vecumam atkarībā no bērnu skaita. Parasti pabalstu saņem studenta māte. Lai varētu pretendēt uz šo pabalstu, students nedrīkst veikt nekādu profesionālo darbību, izņemot studenta darbu, vairāk kā 475 stundas gadā. Ģimenes pabalsts tiek izmaksāts tam vecākam, radniekam vai likumīgajam aizbildnim, kurš studentu faktiski uztur. Par ģimenes pabalsta piešķiršanu ir atbildīgs Valonijas reģions un Briseles galvaspilsētas reģiona Vienotā kopienas komisija.

BEĻĢIJA – VĀCU KOPIENA

GALVENĀS IEZĪMES

		Visiem studentiem jāmaksā 450 EUR	
MAKSA	Pirmais cikls	100 450 600	EUR
	Otrais cikls		EUR
		2016./17. ak. g. sociālo stipendiju saņēmā 25,7 % studentu	
		Nodokļu atvieglojums vecākiem Ģimenes pabalsts	
ATBALSTS	Sociālā stipendija	321 2709	EUR
	Akadēmiskā stipendija		EUR
<p>Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs</p>			

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Ir pieejamas tikai augstākās izglītības **pirmā cikla** programmas. Visiem studentiem reģistrējoties jāsedz maksa par augstāko izglītību. Teorētiski tās apmērs ir 100–600 EUR. Praksē visi studenti maksā 450 EUR. Minimālo summu – 100 EUR – un maksimālo summu – 600 EUR – nosaka vācu kopiena. Galīgo summu, kas studentam jāmaksā, nosaka augstākās izglītības iestāde.
- **Nepilna laika** studenta statusa nav.
- **Īsā** un **otrā cikla** programmas nav pieejamas.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, jāmaksā tāda pati maksa kā Beļģijas un citu ES valstu pilsoņiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Ir pieejama sociālā **stipendija**. Tiesības uz to ir atkarīgas no vecāku ienākumiem, turklāt students nedrīkst būt vecāks par 35 gadiem. Stipendijas apmērs sniedzas no 321 EUR līdz 2709 EUR gadā, un to maksā Beļģijas Vācu kopienas ministrija. 2016./17. ak. g. sociālo stipendiju saņēmā 25,7 % studentu. Akadēmiskās stipendijas nav.
- Pilnas pirmā cikla programmas apguvei ir pieejams provinces garantēts **aizdevums** 1000 EUR apmērā, bet otrā cikla programmas apguvei – 1500 EUR apmērā, taču 2016./17. ak. g. neviens students to neizmantoja.
- **Nodokļu atvieglojumu** saņem ģimenes galva, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu un radnieku skaita (ieskaitot augstākās izglītības iestāžu studentus, kam nav ienākumu). Ar nodokļiem neapliekamais ienākumu minimums tiek palielināts par 1520 EUR par vienu bērnu, par 3900 EUR par diviem bērniem, par 8740 EUR par trim, par 14 140 EUR par četriem un plus 5400 EUR par katru nākamā bērnu.
- **Ģimenes pabalsta** apmērs sniedzas no 93,93 EUR līdz 259,49 EUR mēnesī par katru bērnu līdz 25 gadu vecumam atkarībā no bērnu skaita. Parasti pabalstu saņem studenta māte. Lai varētu pretendēt uz šo pabalstu, students nedrīkst veikt nekādu profesionālo darbību, izņemot studenta darbu, vairāk kā 50 dienas gadā. Ģimenes pabalsts tiek izmaksāts tam vecākam, radniekam vai likumīgajam aizbildnim, kurš studentu faktiski uztur. Par ģimenes pabalsta piešķiršanu ir atbildīga Beļģijas vācu kopiena.

BEĻĢIJA – FLĀMU KOPIENA

GALVENĀS IEZĪMES

		Jāmaksā gandrīz visiem studentiem	
MAKSA	Pirmais cikls	⊖ ⊕	107 906
	Otrais cikls	⊖ ⊕	107 906
		2015./16. ak. g. sociālo stipendiju saņēma aptuveni 21 % pirmā un otrā cikla studentu	
		Nodokļu atvieglojums vecākiem Ģimenes pabalsts	
ATBALSTS	Sociālā stipendija	⊖ ⊕	261 5442
	Akadēmiskā stipendija		
Skala: 0–15 000		⊖ Minimālais apmērs	⊕ Maksimālais apmērs
		○ / ○ Izplatītākais apmērs	

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

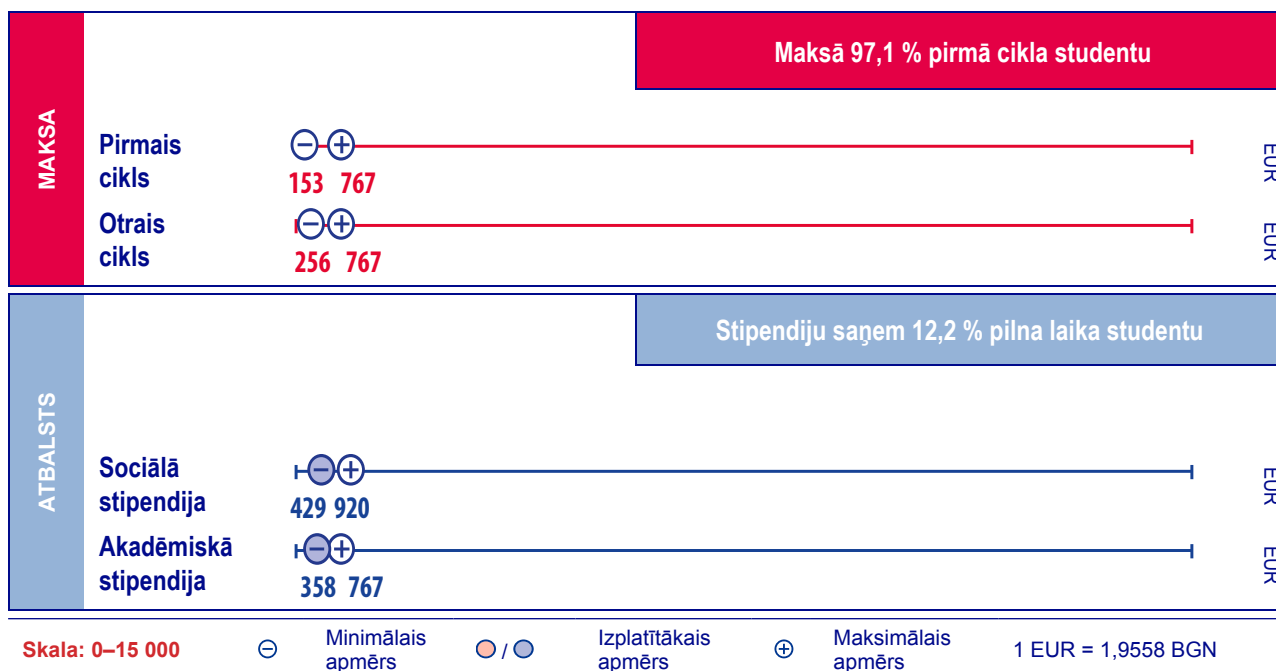
- **Maksu** par augstāko izglītību **pirmajā** un **otrajā ciklā** veido divas daļas: fiksētā daļa 234,1 EUR apmērā un mainīgā daļa, kuras apmērs ir atkarīgs no programmai atbilstošā *ECTS* kredītpunktu skaita. Maksa par katru kredītpunktu ir 11,2 EUR. Tātad pilna laika students (60 kredītpunktu) kopā maksā vidēji 906 EUR. Maksas apmēru ietekmē studenta (vecāku) ienākumi. Tie studenti, kam ir tiesības uz stipendiju, maksā 106,90 EUR par akadēmisko gadu neatkarīgi no iegūto *ECTS* kredītpunktu skaita. Starptarifs 234,10 EUR apmērā (+ 4,11 EUR par katru *ECTS* kredītpunktu) attiecas uz tiem studentiem, kuri gandrīz atbilst ienākumu sliekšņa kritērijam, kas ļauj pretendēt uz sociālo stipendiju. Studiju maksas apmērs ir noteikts likumā (*Codex Hoger Onderwijs*). Studenti maksu sedz akadēmiskā gada sākumā, reģistrējoties programmai.
- **Nepilna laika** studenta statusa nav.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmām Flandrijas valdība ir noteikusi maksimālo studiju maksu 1,50 EUR apmērā par vienu studiju stundu. Maksa ir jāsedz reģistrācijas brīdī. Dažiem studentiem (piemēram, bezdarbniekiem un studentiem ar īpašām vajadzībām) maksa nav jāmaksā vai ir jāmaksā samazināta maksa 0,30 EUR vai 0,60 EUR par vienu studiju stundu. Par medicīnas māsu asociētā grāda programmu studiju maksa nav jāmaksā.
- **Starptautiskajiem** studentiem no valstīm, kas nav EEZ dalībvalstis, ir jāmaksā lielāka maksa nekā EEZ valstu studentiem. Šīs maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Pirmā un otrā cikla programmu studentiem **stipendija** tiek piešķirta atkarībā no studenta finansiālajiem apstākļiem. Tiesības uz to ir atkarīgas no vecāku un/vai studenta ienākumiem. Stipendijas apmērs parasti sniedzas no 261,2 EUR līdz 4042,25 EUR gadā. Ja studentam ir ļoti mazi ienākumi un viņš nesaņem atbalstu no ģimenes, viņam ir tiesības uz ārkārtas stipendiju līdz 5442,34 EUR. Īsā cikla augstākās izglītības programmās stipendijas nav, izņemot medicīnas māsu asociētā grāda programmu, kur stipendijas apmērs parasti sniedzas no 693,38 EUR līdz 3126,12 EUR. Stipendiju piešķir *AHOVOKS* – Izglītības ministrijai pakļauta aģentūra. Akadēmiskās stipendijas nav.
- Studentu **aizdevumu** sistēmas nav.
- **Nodokļu atvieglojumu** saņem ģimenes galva, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu un radnieku skaita (ieskaitot augstākās izglītības iestāžu studentus, kam nav ienākumu). Ar nodokļiem neapliekamais ienākumu minimums tiek palielināts par 1520 EUR par vienu bērnu, par 3900 EUR par diviem bērniem, par 8740 EUR par trim, par 14 140 EUR par četriem un plus 5400 EUR par katru nākamo bērnu. Nodokļu atvieglojumu nosaka Federālais finanšu dienests.
- **Ģimenes pabalsta** apmērs sniedzas no 92,09 EUR līdz 254,40 EUR mēnesī par katru bērnu līdz 25 gadu vecumam atkarībā no bērnu skaita. Students nedrīkst veikt nekādu profesionālo darbību, izņemot studenta darbu, vairāk kā 240 stundas ceturksnī gada pirmajā, otrajā un ceturtajā ceturksnī. Trešajā ceturksnī ierobežojumu nav, izņemot pēdējo studiju gadu, kad ir noteikts ierobežojums 240 stundu. Parasti pabalstu saņem studenta māte, taču tas tiek izmaksāts tam vecākam, radniekam vai likumīgajam aizbildnim, kurš studentu faktiski uztur. Par ģimenes pabalsta piešķiršanu ir atbildīga Beļģijas flāmu kopiena.

BULGĀRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

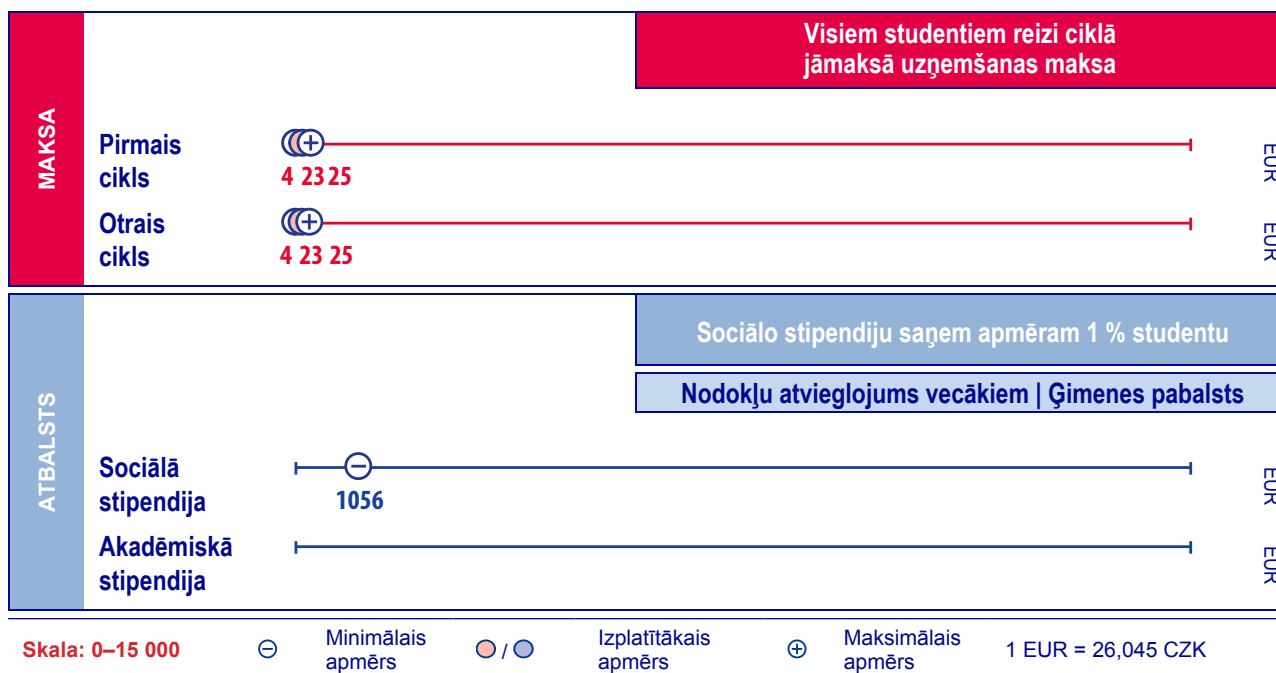
- Valsts augstākās izglītības iestādes maksu par augstāko izglītību nosaka pašas, bet maksimālo apmēru katru gadu nosaka valdība. Studentu maksas apmērs ir atkarīgs no programmas un studiju jomas. Mazākā maksa ir, piemēram, sociālo zinātņu, ekonomikas un tieslietu jomā, bet lielākā – mākslas un navigācijas programmās. Maksā ir ietverta studiju, reģistrācijas, imatrikulācijas, eksāmenu un administratīvā maksa.
- Valsts universitātēs maksa par **pirmā cikla** pilna laika studijām sniedzas no 300 BGN līdz 1500 BGN gadā, bet par nepilna laika studijām – no 150 BGN līdz 1100 BGN gadā. Maksa par **otrā cikla** pilna laika studijām sniedzas no 500 BGN līdz 1500 BGN gadā, bet par nepilna laika studijām – no 370 BGN līdz 580 BGN gadā. Noteiktas studentu kategorijas no maksas ir atbrīvotas. Tie ir bāreņi, invalīdi, kara invalīdi un militāro skolu vecākie kadeti.
- Par **īsā cikla** pilna laika studijām jāmaksā no 300 BGN līdz 1600 BGN gadā.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem, kas nav no ES vai EEZ valstīm vai Šveices, maksas diapazonu nosaka valdība un tas ir atkarīgs no studiju jomas. Faktisko maksu nosaka augstākās izglītības iestādes. Parasti tā ir lielāka nekā maksa, ko sedz ES valstu studenti.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Stipendija** ir pieejama visu ciklu pilna laika studentiem. To piešķir augstākās izglītības iestādes atbilstoši noteiktajiem kritērijiem. Piešķirot vienu no stipendijas veidiem, tiek vērtēti divi rādītāji: studenta akadēmiskais sniegums un ienākumi uz vienu studenta ģimenes locekli mēnesī iepriekšējos sešos mēnešos. Kopš 2016. gada universitātēm ir jāpiešķir arī akadēmiskā stipendija, kas ir atkarīga no akadēmiskajiem rezultātiem. Stipendijas apmērs sniedzas no 70 BGN līdz 150 BGN mēnesī, un vairumā gadījumu tā tiek maksāta 10 mēnešus. Nepilna laika studentiem finansiālais atbalsts nav pieejams. 2016./17. ak. g. stipendiju saņēma 12,2 % pilna laika studentu.
- Pirmā un otrā cikla pilna laika studenti, kas ir ES vai EEZ valstu vai Šveices pilsoņi, ir jaunāki par 35 gadiem un ir studējuši bez pārtraukuma, var pieteikties uz valsts garantētu **aizdevumu**. Studiju aizdevuma apmērs var būt vienāds ar studiju maksu. Tāda aizdevuma apmērs, kas tiek piešķirts dzīvošanas izmaksu segšanai, ir atkarīgs no minimālās algas. Bankās, kuras ir parakstījušas vienošanos ar valdību, procentu likme nedrīkst pārsniegt 7 %. Aizdevumu jāsaņem atdot vienu gadu pēc absolvēšanas, un tas ir jāatmaksā 10 gados. Dati par to studentu īpatsvaru, kuri izmanto aizdevumu, nav pieejami.
- Nodokļu atvieglojumam** vecākiem un **ģimenes pabalstam** studentu atbalsta sistēmā būtiskas lomas nav.

ČEHIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- **Pirmā un otrā cikla** studentiem, kas studē čehu valodā, maksa nav jāmaksā. Diagrammā attēlotā maksa ir saistīta ar uzņemšanas procedūru, un vienu reizi cikla laikā to maksā visi studenti. Studiju maksa ir jāmaksā tiem studentiem, kuri paredzēto studiju laiku pārsniedz par vairāk nekā vienu gadu. 2015. gadā šādu maksu sedza apmēram 12 % studentu. Minimālā maksa ir 9810 CZK par akadēmisko gadu. No šīs maksas tiek atbrīvoti tie studenti, kas studiju laikā kļuvuši par vecākiem. Minimālo maksu ik gadu nosaka Izglītības ministrija. Maksimālais maksas apmērs likumā nav noteikts.
- Studentiem, kuri studiju programmu apgūst svešvalodā (apmēram 2 % studentu), ir jāmaksā studiju maksa. To nosaka katra augstākās izglītības iestāde, un maksimālais apmērs likumā nav noteikts. Augstākās izglītības iestādes var prasīt maksu arī par ārzemēs iegūtas augstākās izglītības atzīšanu.
- **Nepilna laika** studenta statusa nav.
- **Īsa cikla** programmu nav.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem, kas nav Čehijas pilsoņi, ir jāmaksā tāda pati maksa kā vietējiem studentiem, ja viņi studē čehu valodā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Visas valsts augstākās izglītības iestādes par akadēmisko izcilību, pētniecību, māksliniecisko darbību u. tml. piešķir akadēmisko **stipendiju**. 2015./16. ak. g. apmēram 7 % studentu saņēma šādu stipendiju par izciliem studiju rezultātiem un apmēram 7 % to saņēma pētniecībai, mākslinieciskajai darbībai un citām aktivitātēm. Katrs students var saņemt abu veidu akadēmisko stipendiju.
- Studentiem, kuri nedzīvo augstākās izglītības iestādes atrašanās reģionā, tiek piešķirta uzturēšanās stipendija 5400 CZK gadā. 2015./16. ak. g. to saņēma apmēram 54 % studentu.
- Studentiem, kam ir slikti ekonomiskie apstākļi, ir pieejama sociālā stipendija. Tās minimālais apmērs ir 27 500 CZK gadā. Šo stipendiju piešķir Izglītības, jaunatnes un sporta ministrija.
- Ne valsts subsidēts, ne bankas izsniegts **aidzdevums** studiju finansēšanai nav pieejams.
- **Ģimenes pabalsts** var tikt piešķirts, līdz students sasniedz 26 gadu vecumu. Ja ģimenes ienākumi ir mazāki par iztikas minimuma summu, kas reizināta ar koeficientu 2,4, tiek maksāts bērna pabalsts (700 CZK mēnesī).
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem tiek piešķirts kā nodokļu atlaide par katru apgādājamo bērnu (studentu līdz 26 gadu vecumam). No 2016. gada tā apmērs ir 13 404 CZK par pirmo bērnu, 17 004 CZK par otro bērnu un 20 604 CZK par trešo un ceturto bērnu. Ja bērns ir invalīds, šī summa ir divas reizes lielāka.

Plānotās reformas

- Tiek lemts par vecākiem pieejamā nodokļu atvieglojuma palielināšanu. Ja šis lēmums tiks pieņemts, jauno nodokļu atvieglojumu piemēros 2017. gadam ar atpakajejošu spēku.

DĀNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

MAKSA	Pilna laika studentiem nav jāmaksā		
	Pirmais cikls	EUR	
	Otrais cikls	EUR	
ATBALSTS	85 % pilna laika studentu saņem stipendiju		
	Aizdevums		
	Sociālā stipendija	1507 (Minimālais apmērs) — 9703 (Maksimālais apmērs)	EUR
	Akadēmiskā stipendija		EUR
<p>Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs 1 EUR = 7,4391 DKK</p>			

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

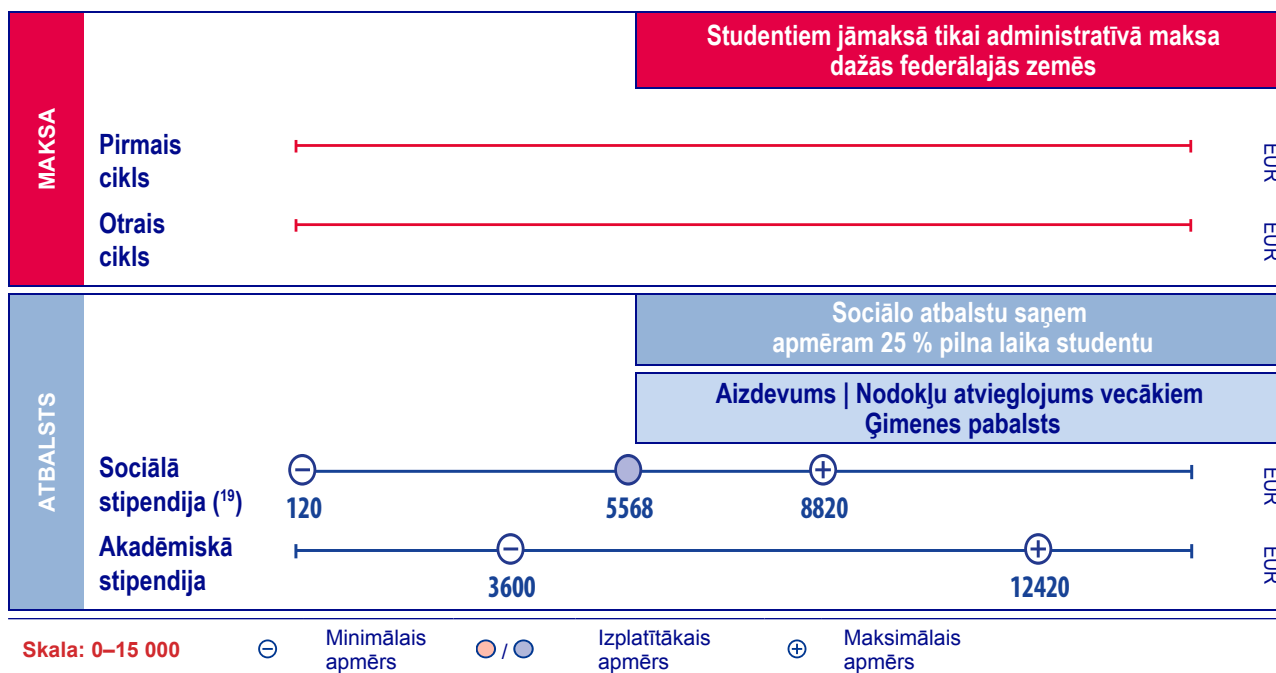
- Vietējiem, kā arī citu ES un EEZ valstu **īsā, pirmā un otrā cikla** pilna laika studentiem nav jāmaksā.
- Visiem **nepilna laika** studentiem ir jāmaksā augstākās izglītības iestāžu noteiktā maksa vismaz 269 EUR apmērā.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES vai EEZ dalībvalstis, ir jāmaksā augstākās izglītības iestādes noteiktā maksa.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Valsts **stipendija** ir pieejama visiem pilna laika Dānijas studentiem, kuri apgūst atzītu izglītības programmu un kuru ienākumi stipendijas saņemšanas mēnesī nepārsniedz noteiktu summu (2017. gadā – 12 071 DKK). Minimālais stipendijas apmērs ir 934 DKK mēnesī; to uz 12 mēnešiem piešķir tiem studentiem, kuri dzīvo kopā ar vecākiem. Maksimālais stipendijas apmērs ir 6015 DKK mēnesī; to katru gadu uz 12 mēnešiem piešķir tiem studentiem, kuri dzīvo patstāvīgi. Lai starptautiskie studenti (no citām ES dalībvalstīm un valstīm, kas nav ES dalībvalstis) varētu pretendēt uz tādu pašu valsts atbalstu kā Dānijas pilsoņi, viņiem ir jāatbilst dažiem nosacījumiem. Stipendiju saņem 85 % pilna laika studentu.
- Papildu stipendija ir pieejama tiem studentiem, kuri kļūst par vecākiem, dzīvojot kopā ar citu izglītības ieguves atbalsta saņēmēju (2 403 DKK), kā arī vientuļajiem vecākiem (6 015 DKK). Papildu stipendija 8555 DKK mēnesī ir pieejama studentiem invalīdiem, ja viņi studiju laikā nespēj strādāt. Summas ir norādītas par 2017. gadu pirms nodokļu nomaksas. Maksas apmērs tiek noteikts katru gadu, un jaunā maksa stāsies spēkā 2018. gada 1. janvārī. Visu veidu stipendijas tiek apliktas ar nodokli, un izmaksājamā summa ir atkarīga no individuālajiem apstākļiem.
- Valsts **aizdevums** 3078 DKK mēnesī ir pieejams visiem pilna laika studentiem, kam ir tiesības uz valsts stipendiju. Papildu aizdevums (1540 DKK mēnesī) ir pieejams tiem studentiem, kuri ir vecāki. T. s. beigu aizdevums (7940 DKK mēnesī) ir pieejams tiem studentiem, kas jau ir izmantojuši visu valsts stipendiju un kam izvēlētajā programmā atlicis studēt ne ilgāk kā 12 vai 24 mēnešus. Studiju laikā aizdevuma procentu likme ir 4 % gadā. Studentiem aizdevumu jāsaņem atdot ne vēlāk kā vienu gadu pēc tā kalendārā gada beigām, kurā viņi absolvē augstākās izglītības iestādi. Aizdevums ir jāatdod 15 gadu laikā. Valsts aizdevumu izmanto 38 % studentu.
- Nepilna laika studentiem nav tiesību uz valsts atbalstu.
- Nodokļu atvieglojuma** vecākiem un **ģimenes pabalsta** nav.

VĀCIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visās Vācijas federālajās zemēs gan **pilna**, gan **nepilna laika pirmā** un **otrā cikla** studentiem studijas ir bez maksas. Desmit federālajās zemēs visiem studentiem ir jāsedz neliela administratīvā maksa. Piecās federālajās zemēs studentiem ir jāmaksā 500 EUR semestrī (Zāras federālajā zemē ne vairāk kā 400 EUR semestrī), ja tiek pārsniegts noteiktais studiju ilgums.
- Augstākās izglītības **īsa cikla** programmas nav pieejamas.
- Bādenē-Virtembergā no 2017./18. ak. g. **starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES vai EEZ dalībvalstis, ir jāmaksā 1500 EUR par semestri.

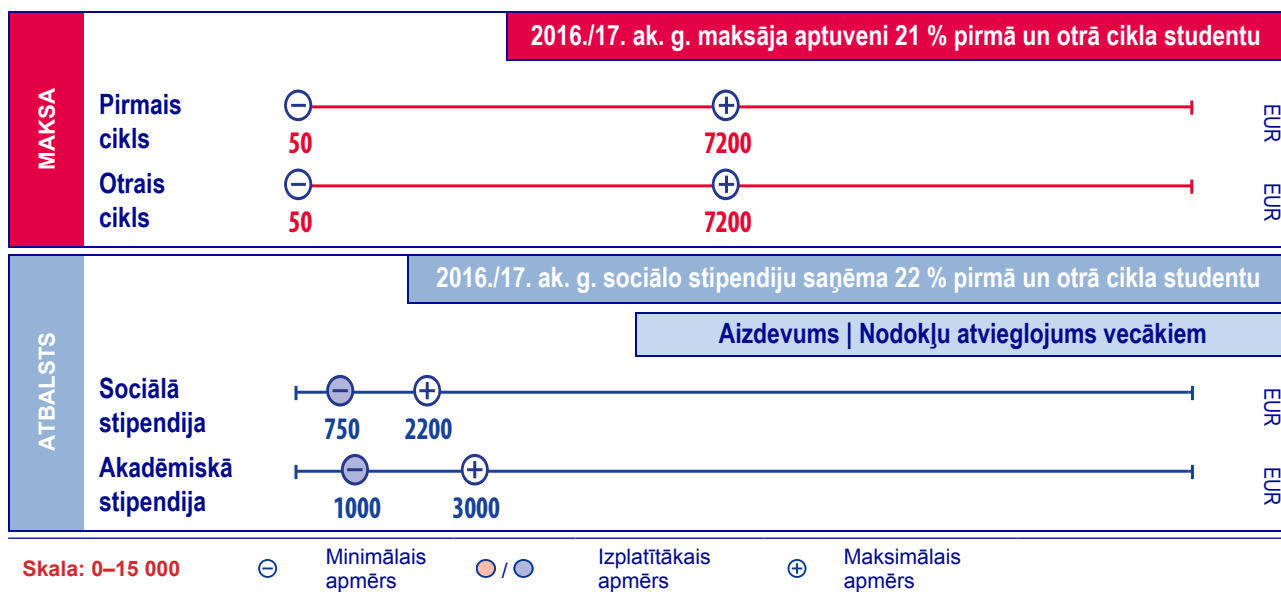
Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Vispārējais valsts atbalsts studentiem (*BAföG*) tiek piešķirts divās daļās – puse no summas kā **stipendija** un otra puse kā bezprocentu **aizdevums**. Atbalsta kopējais apmērs sniedzas no 10 EUR līdz 735 EUR mēnesī, un tas tiek maksāts 12 mēnešus gadā. Atbalsts ir pieejams pirmā un otrā cikla pilna laika studijām un tām pielīdzināmām studijām (piemēram, studijas valsts eksāmenam tieslietās vai medicīnā). Tiesības uz šo atbalstu un tā apmērs ir atkarīgi no studenta ienākumu līmeņa, ģimenes stāvokļa, dzīvošanas apstākļiem un invaliditātes. Maksimālā summa, kas jāatmaksā, ir 10 000 EUR. 2016. gadā vienam studentam samaksātā summa bija vidēji 5568 EUR gadā (464 EUR mēnesī). Tiesības uz šo atbalstu ir studentiem, kas nav vecāki par 30 gadiem (maģistrantūrā – 35). Valsts sociālo atbalstu saņem apmēram 25 % studentu.
- Tiek piešķirtas dažādas akadēmiskās stipendijas. Piešķiramā summa bieži tiek noteikta, izvērtējot studenta vajadzības. Kopējais stipendijas apmērs sniedzas no 300 EUR līdz 1035 EUR mēnesī 12 mēnešus gadā. Papildu atbalsta piešķiršana ir atkarīga no ģimenes finansiālās situācijas. *Deutschlandstipendium* (300 EUR mēnesī) un vienreizējs maksājums studijām *Begabtenförderungswerke* (300 EUR mēnesī) tiek piešķirti neatkarīgi no studenta ekonomiskās situācijas. Akadēmisko stipendiju (no valsts un privātajiem līdzekļiem) saņem apmēram 4 % studentu.
- Izglītības **aizdevums** (*Bildungskredit*) sedz dzīvošanas izmaksas, ko *BAföG* nesedz. Maksimālā aizdevuma summa ir 7200 EUR. Četrus gadus pēc aizdevuma saņemšanas ir jāmaksā 120 EUR mēnesī. Aizdevuma un procentu atmaksu garantē federālā valdība. Ir pieejams arī studiju aizdevums ar izdevīgiem nosacījumiem (*KfW-Studienkredit*) līdz 54 600 EUR apmērā. Abi aizdevumi tiek izmaksāti kā mēneša maksājumi. Aizdevumu izmanto apmēram 25 % studentu.
- Studentu vecāki saņem ikmēneša **ģimenes pabalstu** (bērna pabalstu) 192 EUR apmērā (2018. gadā – 194 EUR) par pirmajiem diviem bērniem, 198 EUR (2018. gadā – 200 EUR) par trešo bērnu un 223 EUR (2018. gadā – 225 EUR) par katru nākamo bērnu vai vienreizēju **nodokļu atvieglojumu** 3678 EUR apmērā (2018. gadā – 3714 EUR) gadā par vienu bērnu katram no vecākiem līdz studenta 25 gadu vecumam.

⁽¹⁹⁾ Ieskaitot integrēto aizdevumu. Sk. tekstā.

IGAUNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

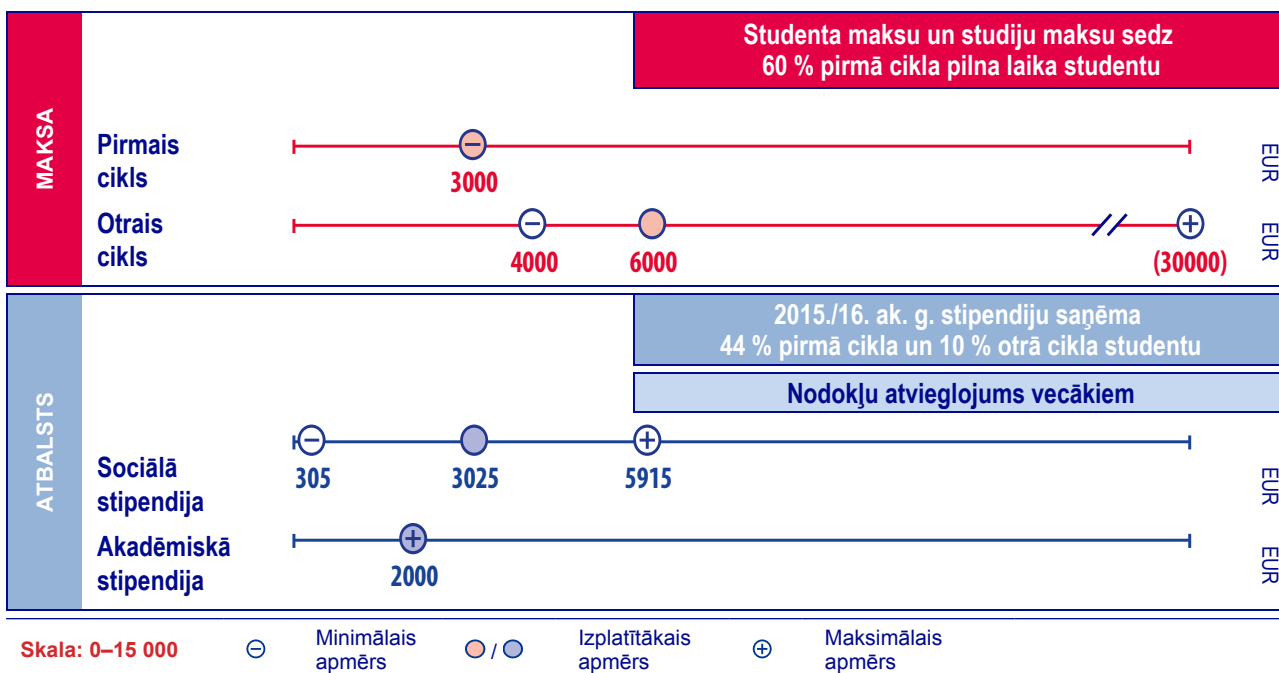
- Visi **pirmā** un **otrā cikla** pilna laika studenti, kas igauņu valodā īstenotajās studiju programmās iegūst 30 ECTS semestrī un 60 ECTS gadā, var studēt bez maksas.
- Tiem pirmā un otrā cikla studentiem, kas iegūst mazāk kredītpunktu, augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas prasīt studiju maksu par katru kredītpunktu, kā trūkst līdz 100 % studiju slodzei. Maksimālā maksa par vienu kredītpunktu ir 50 EUR. Lielāka maksa ir mākslas, medicīnas, veterinārijas, zobārstniecības programmās (100 EUR) un lidaparātu pilota studiju programmā (120 EUR).
- Izņēmumi attiecas uz konkrētām studentu kategorijām, t. sk. invalīdiem, studentiem, kas ir vecāki vai aizbildņi bērnam līdz 7 gadu vecumam, kā arī bērnu invalīdu vecākiem.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmu nav.
- Augstākās izglītības iestādēm ir tiesības pieprasīt studiju izmaksu kompensāciju no **nepilna laika** studentiem (2016./17. ak. g. tie bija 10 % studentu) un tiem, kuri studē citā valodā, nevis igauņu. 2016./17. ak. g. maksāja 87 % pirmā un otrā cikla nepilna laika studentu.
- Starptautiskajiem** studentiem, kas nav ES un EEZ valstu pilsoņi, jāmaksā tāda pati maksa kā vietējiem studentiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Pilna laika studentiem ir tiesības uz finansiālu atbalstu. **Stipendiju** sistēmā ir paredzēta gan sociālā, gan akadēmiskā stipendija. Sociālās stipendijas apmērs sniedzas no 75 EUR līdz 220 EUR mēnesī 10 mēnešus gadā atkarībā no studenta un ģimenes ienākumiem. Kopš 2014./15. ak. g. pilna un nepilna laika studenti invalīdi un studenti, kas dzīvo aprūpes iestādēs, var pieteikties uz lielāku izglītības ieguves stipendiju. Studentiem invalīdiem stipendijas apmērs ir no 60 EUR līdz 510 EUR mēnesī.
- Studenti var pieteikties uz akadēmisko stipendiju; tās apmērs ir 100 EUR mēnesī, un tā tiek piešķirta par izciliem studiju rezultātiem. 2016./17. ak. g. šāda stipendija tika piešķirta 3,8 % studentu. Citas akadēmiskās stipendijas apmērs ir 160 EUR mēnesī (1600 EUR gadā). Datorzinību un informācijas tehnoloģiju studiju programmās stipendijas apmērs ir 160–300 EUR mēnesī (1600–3000 EUR gadā). Uz savas specialitātes stipendiju var pieteikties arī tie nepilna laika studenti, kas studē pedagoģiju. 2016./17. ak. g. specialitātes stipendiju saņēma apmēram 6 % studentu.
- Sociālā pabalsta piešķiršanu studentiem organizē Izglītības un pētniecības ministrija. Akadēmisko stipendiju (stipendiju par sasniegumiem), specialitātes stipendiju un ģimenes sociālo pabalstu piešķir augstākās izglītības iestāde. Stipendiju studentiem ar ģimenes vajadzībām un studentiem, kuri auguši aprūpes iestādēs, organizē Arhimēda fonds – Izglītības un pētniecības ministrijas pilnvarots sabiedriskais fonds.
- Igaunijas pilsoņiem vai personām ar pastāvīgās uzturēšanās atļauju, studējot pilnu laiku vismaz deviņus mēnešus, ir tiesības uz valsts garantētu studiju **aizdevumu**. Tā maksimālais apmērs ir 1920 EUR akadēmiskajā gadā, un 2015./16. ak. g. šādu aizdevumu izmantoja 7 % studentu. Procentu likme ir 5 %. Aizdevumu jāmaksā atdot gada laikā pēc absolvēšanas (izņemot gadījumus, kad students turpina studijas) un jāatmaksā periodā, kas ir divas reizes lielāks nekā noteiktais studiju ilgums. Ja studijas pabeigtas bez kvalifikācijas, aizdevums ir jāatdod periodā, kas ir vienāds ar noteikto studiju ilgumu vai 1,5 reizes ilgāks par to.
- Nodokļu atvieglojumu**, kas izpaužas kā studiju izmaksu atskaitīšana, var saņemt to studentu vecāki, kuri ir jaunāki par 26 gadiem un pastāvīgi dzīvo Igaunijā.
- Ģimenes pabalsts** nav pieejams.

ĪRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

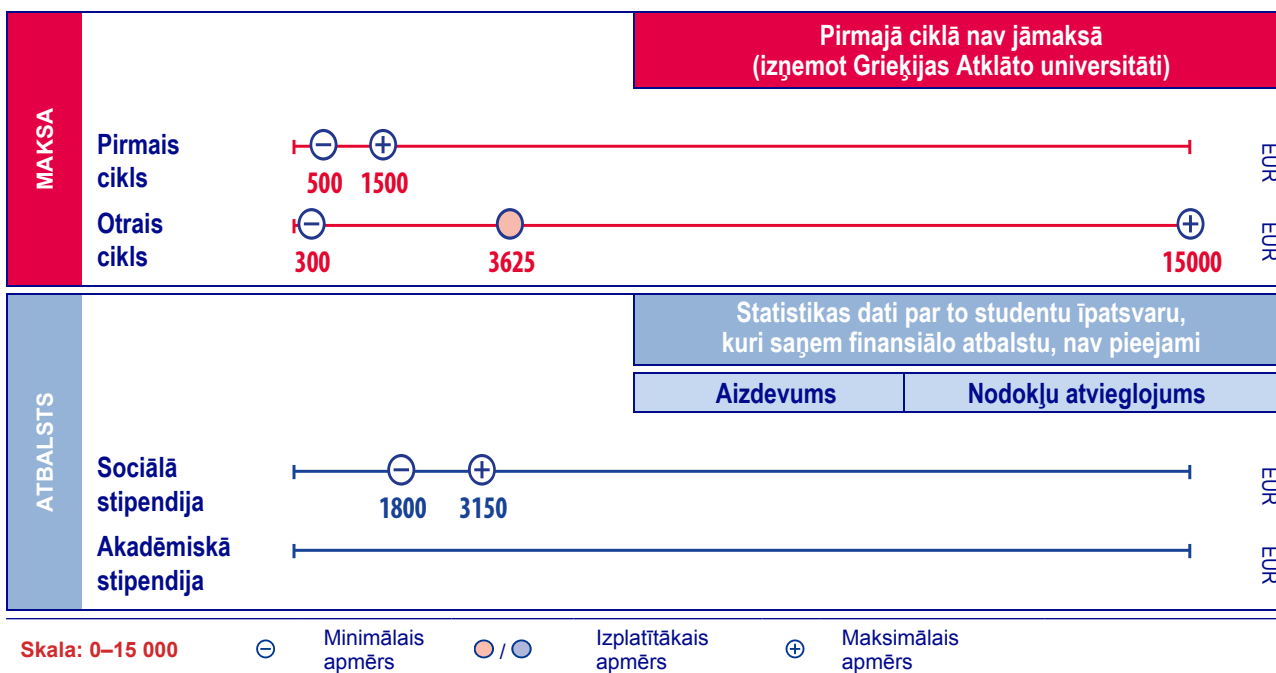
- Visiem **pirmā cikla** pilna laika studentiem ir jāmaksā studenta maksa 3000 EUR par akadēmisko gadu. Tie studenti, kas studē pirmo reizi un ir ES vai EEZ valstu vai Šveices pilsoņi, kuri dzīvojuši šajās valstīs vismaz trīs no pēdējiem pieciem gadiem, no pilnās studiju maksas ir atbrīvoti. Tiem, kuri bezmaksas studiju kritērijiem neatbilst, ir jāmaksā konsolidēta maksa, kas aptver gan studiju maksu, gan studenta maksu. Konsolidētās maksas apmērs ES studentiem ir vidēji 6000 EUR.
- Otrajā ciklā** lielākajai daļai studentu ir jāmaksā studiju maksa, kuras apmēru nosaka augstākās izglītības iestāde, un tā var sasniegt 30 000 EUR gadā.
- Maksu par augstākās izglītības **īsā cikla** programmām nosaka augstākās izglītības iestādes. Informācija par maksas apmēru nav pieejama.
- Nepilna laika** studentiem parasti ir jāmaksā puse no pilna laika programmu studiju maksas.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem, kas nav ES vai EEZ valstu pilsoņi, parasti jāmaksā divas vai trīs reizes lielāka maksa nekā pilna laika ES valstu studentiem, un tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Sociālo **stipendiju** pilna laika studentiem maksā Izglītības un prasmju departaments atkarībā no studenta līdzekļiem, ģimenes lieluma, nacionalitātes, līdzšinējām sekmēm un dzīvesvietas attāluma līdz izglītības iestādei. Pirmā cikla studentu stipendijas apmērs ir 305–5915 EUR par akadēmisko gadu. Par tiem studentiem, kuri kvalificējas stipendijai, tiek samaksāta arī studenta maksa vai studiju maksa. Otrā cikla studenti var saņemt 2000 EUR lielu stipendiju studiju maksas segšanai. Lai varētu pretendēt uz šo atbalstu, 2016./17. ak. g. ienākumu sliekšnis bija 31 500 EUR, kas attiecīgi palielinās atkarībā no apgādājamo skaita ģimenē. Vēl studentiem, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, ir tiesības pretendēt uz iespēju, ka tiek segta viņu pēcdiploma studiju maksa līdz 6270 EUR. Īsā cikla programmu studentiem šādu tiesību nav.
- Balstoties uz akadēmiskajiem vai sociālajiem kritērijiem, var tikt piešķirta arī 2000 EUR liela papildu stipendija. Šādu stipendiju saņēma 0,05 % pirmā cikla studentu.
- Nodokļu atvieglojums** pienākas par samaksāto studiju maksu atzītā augstākās izglītības iestādē. Nodokļu atvieglojums standarta nodokļa likmes apmērā var tikt pieprasīts par noteiktām pilna un nepilna laika augstākās izglītības programmām.
- Ne **aizdevums**, ne **ģimenes pabalsts** nav pieejams.

GRIEĶIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

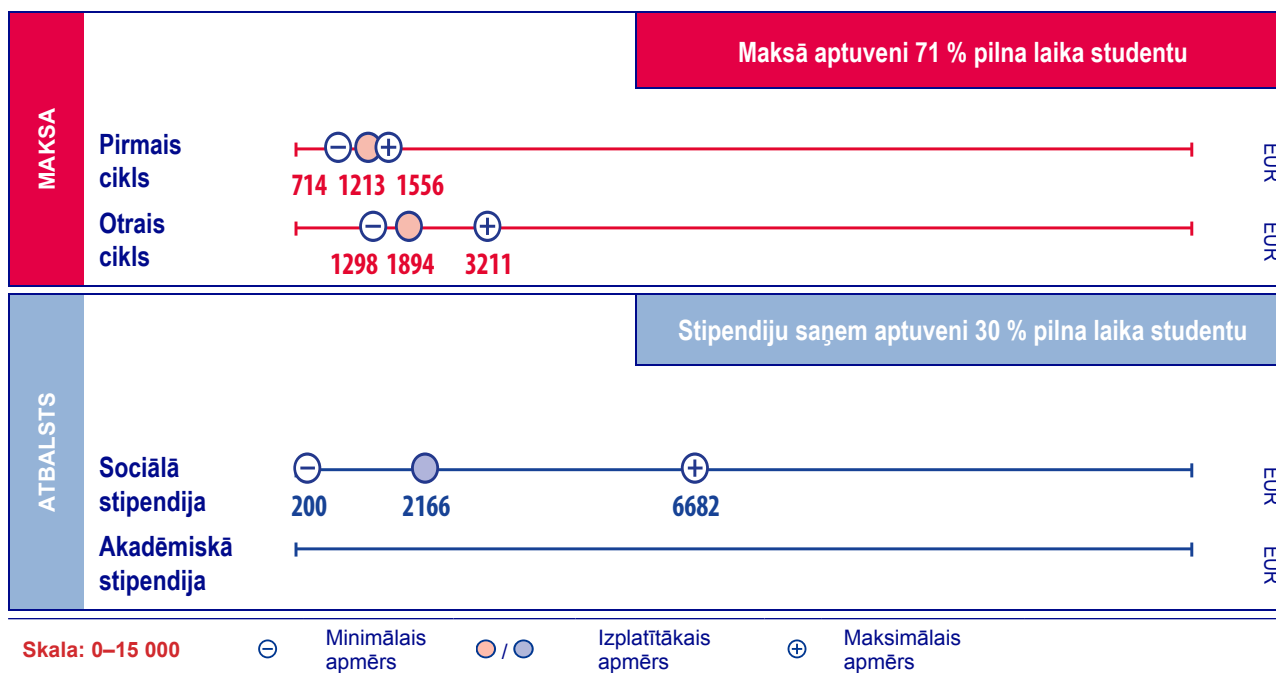
- **Pirmā cikla** studentiem nav jāmaksā. Izņēmums ir Grieķijas Atklātās universitātes studenti, kuriem jāmaksā no 500 EUR (ne vairāk kā trīs kursi gadā) līdz 1500 EUR gadā. **Otrā cikla** studentiem jāmaksā no 300 EUR līdz 15 000 EUR, un maksu nosaka augstākās izglītības iestādes; dažās otrā cikla programmās maksa tomēr netiek piemērota. Saskaņā ar jaunu likumu, kas pieņemts 2017. gada 4. augustā, daži otrā cikla studenti no maksas var tikt atbrīvoti viņu ekonomiskā stāvokļa dēļ.
- Pilna un **nepilna laika** studentiem maksa ir vienāda.
- Maksu par augstākās izglītības **īsā cikla** programmām nosaka augstākās izglītības iestādes.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, par pirmā cikla studijām nav jāmaksā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Standarta **stipendijas** nav. Atkarībā no valsts budžeta, Eiropas struktūrfondu vai Valsts stipendiju fonda pārvaldīto privāto līdzekļu pieejamības tiek publicēts aicinājums pieteikties uz stipendiju. No 2016./17. ak. g. līdz 2019./20. ak. g. Valsts stipendiju fonds 3685 studentiem deviņus mēnešu gadā piešķir stipendiju (200 EUR mēnesī studentiem, kuri studē savā dzimtajā pilsētā, un 380 EUR mēnesī studentiem, kuri studē citā pilsētā). Lai gan, stipendiju piešķirot, tiek ņemtas vērā sekmes, šī lielā mērā ir sociāla stipendija, kas veicina studentu invalīdu un nelabvēlīgā sociāli ekonomiskajā stāvoklī esošu studentu dalību studiju programmās. Atkarībā no studenta sekmēm un finansiālā stāvokļa augstākās izglītības iestādes piešķir apbalvojumus un stipendijas. Nepilna laika studentiem nav tiesību uz Valsts stipendiju fonda stipendiju.
- Pirmā un otrā cikla un doktorantūras studentiem stipendiju piedāvā arī pētniecības institūcijas, bezpeļņas organizācijas un sabiedriskā labuma organizācijas. Stipendiju piešķirot, tiek ņemti vērā gan sociālie, gan akadēmiskie kritēriji.
- Grieķijas Atklātās universitātes piešķirtā stipendija sedz visas studiju izmaksas akadēmiskajā gadā vai daļu no tām, ja students atbilst noteiktiem ekonomiskajiem, sociālajiem un akadēmiskajiem kritērijiem.
- Otrā cikla studenti var pieteikties uz valsts garantētu **aizdevumu**, ja viņi ir jaunāki par 45 gadiem un atbilst noteiktiem akadēmiskajiem un sociāli ekonomiskajiem kritērijiem. Lai saņemtu aizdevumu, kredītiestādē ir jāiesniedz vecāku garantija. Līdz 50 % no procentu apmēra var segt izglītības, pētniecības un reliģisko lietu ministrija („Valdības Vēstnesis” 659/31-07-1996). Pārējos aizdevuma nosacījumus nosaka kredītiestādes. Statistiskie dati par to studentu īpatsvaru, kuri saņem aizdevumu, nav pieejami. Ir pieņemts tiesiskais pamats aizdevuma izsniegšanai pirmā cikla studentiem, bet vēl ir jāizstrādā konkrēti nosacījumi.
- Pirmā cikla studentu vecāki var pieprasīt ikgadēju mājokļa **pabalstu** 1000 EUR apmērā. Šo pabalstu var saņemt tikai tie studenti, kuri nemācās savā dzimtajā pilsētā, ar nosacījumu, ka viņu ģimenes ienākumi nepārsniedz 30 000 EUR.
- **Nodokļu atvieglojums:** to Grieķijas valsts universitāšu studentu, kuriem nav personisko ienākumu, vecākiem tiek piemērota zemāka nodokļu likme, līdz ar to vecāku nodokļu apmērs samazinās un ar nodokļiem neapliekamā summa palielinās.

SPĀNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Maksas apmērs ir atkarīgs no studiju jomas, pakāpes (**pirmais** vai **otrais cikls**), iegūto ECTS kredītpunktu skaita un tā, cik reizu students katru priekšmetu ir studējis. Maksas apmērs dažādos autonomajos apgabalos ir atšķirīgs, jo katrā no tiem ir atšķirīgs maksas diapazons. Arī katra universitāte piemēro atšķirīgu administratīvo un citu maksu. 2015./16. ak. g. maksāja 70 % pirmā cikla pilna laika studentu un 80 % otrā cikla pilna laika studentu. Studenti no maksas var tikt atbrīvoti, balstoties uz sociālajiem kritērijiem. Daudz bērnu ģimenēm un invalīdiem tiek piešķirtas ievērojamas atlaides, vai viņi no maksas tiek atbrīvoti.
- Pilna laika un **nepilna laika** studenti maksā vienādi. Pirmajā ciklā ir 27,72 % nepilna laika studentu, savukārt otrajā ciklā – 17 %.
- Lielākajā daļā autonomo apgabalu **īsā cikla** studentiem maksa nav jāmaksā.
- Starptautiskajiem** studentiem (t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis), kam nav Spānijas pastāvīgā iedzīvotāja statusa, dažos reģionos var tikt piemērota maksa.

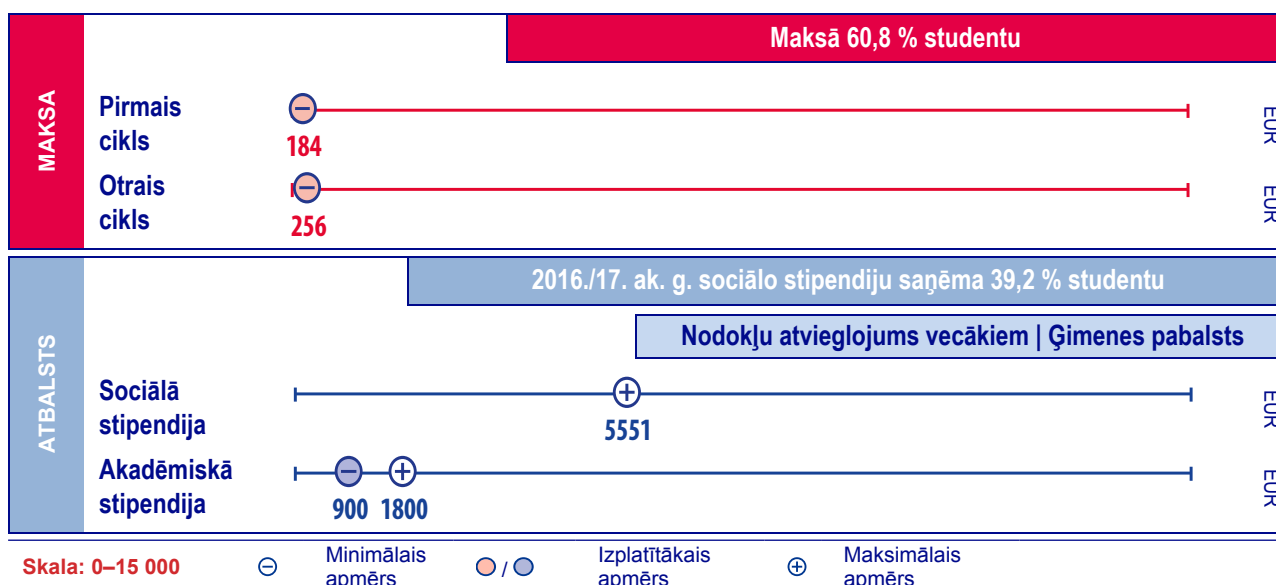
Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Valsts vispārējo **stipendiju** veido vairākas komponentes. Katrs students var saņemt vienu vai vairākas no šīm komponentēm atkarībā no ģimenes ienākumiem (vienā no komponentēm tiek ņemtas vērā arī sekmes): fiksēts maksājums 1500 EUR apmērā atkarībā no studenta ģimenes ienākumiem; fiksēts maksājums 1500 EUR apmērā dzīvošanas izmaksu segšanai tiem studentiem, kuri studiju laikā nedzīvo ģimenes mājoklī un atbilst noteiktiem ienākumu līmeņa kritērijiem; mainīga apmēra maksājums, kas atkarīgs no studenta ģimenes ienākumiem un sekmēm. Mainīgās komponentes minimālais apmērs ir 60 EUR, bet maksimālais apmērs gadu no gada mainās, jo starp pretendentiem tiek sadalīti tie līdzekļi, kas paliek pāri pēc pārējo stipendijas komponentu samaksāšanas. Pilna laika studenti var pieteikties uz visām komponentēm. Nepilna laika studenti var pieteikties tikai uz mainīgās komponentes minimālo summu (60 EUR). Tālmācības studenti var pieteikties uz pilnu mainīgās komponentes apmēru. Viena no stipendijas komponentēm ir īpaši paredzēta tiem studentiem, kuru ģimene dzīvo Kanāriju salās, Baleāru salās, Seutas vai Melilijas pilsētā un kuru universitāte atrodas citā no minētajām vietām vai kontinentālajā Spānijā. Šīs komponentes apmērs sniedzas no 442 EUR līdz 937 EUR. Stipendiju saņem aptuveni 30 % pilna laika studentu.
- Visi pirmā un otrā cikla studenti, kas saņem stipendiju, no maksas ir atbrīvoti, tomēr stipendija sedz tikai tos ECTS kredītpunktus, ko students apgūst pirmo reizi (piemēram, ja kāds priekšmets ir jāapgūst atkārtoti, stipendija šos izdevumus nesedz). Īsā cikla studenti saņem stipendijas pamatkomponenti 200 EUR apmērā.
- Stipendija tiek piešķirta individuāli, tāpēc saņemtās summas atšķiras. 2015./16. ak. g. stipendijas vidējais apmērs ⁽²⁰⁾ bija 2165,92 EUR (papildus atbrīvojumam no maksas).
- Aizdevums, nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

⁽²⁰⁾ Spānijas datus redzamais sociālās stipendijas „izplatītākais apmērs” faktiski ir vidējais apmērs.

FRANCIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Studiju maksas apmēru gadā nosaka Augstākās izglītības un zinātnes ministrija. Maksas apmērs tajās augstākās izglītības iestādēs, kuras izsniedz valsts diplomu, ir 184 EUR gadā **ītajā un pirmajā ciklā** (L1, L2, L3) un 256 EUR gadā **otrajā ciklā** (M1, M2), turklāt visiem 20–28 gadus vecajiem studentiem ir jāmaksā 217 EUR gadā. Šī maksa ir saistīta ar sociālā nodrošinājuma sistēmu. Papildus Augstākās izglītības un zinātnes ministrijas noteiktajai valsts maksai universitātes var prasīt arī: a) maksu par diplomu, kas nav atzīts par valsts diplomu; b) maksu par universitātes piedāvātiem papildu pakalpojumiem; c) reģistrācijas maksu, kuras apmērs ir atkarīgs no ģimenes līdzekļiem. Maksā aptuveni 61 % pilna laika studentu. Tie studenti, kas saņem sociālo stipendiju, no studiju maksas ir atbrīvoti.
- Specializētajās universitātes līmeņa augstskolās (*grandes écoles*) un inženierzinātņu skolās maksas apmērs ir atšķirīgs, bet visbiežāk ir jāmaksā 610 EUR gadā, neskaitot sociālās apdrošināšanas iemaksas (217 EUR) un ar universitāšu partnerību saistītās iemaksas. Dažās izglītības iestādēs studiju maksa sasniedz 10 000 EUR gadā atkarībā no ģimenes ienākumiem. Tomēr ir arī tādas *grandes écoles*, piemēram, *ecole polytechnique* un *ecoles normales supérieures*, kas ne tikai nodrošina izglītību bez maksas, bet dažiem studentiem arī maksā (šie studenti ir topošie ierēdņi un saņem algu no valsts).
- Pilna un **nepilna laika** studentiem jāmaksā vienādi.
- **Īsā cikla** studentiem maksa sniedzas no 0 EUR līdz 184 EUR.
- **Starptautiskajiem** studentiem (t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis) maksas apmērs ir tāds pats kā ES valstu un vietējiem studentiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- **Stipendija** ītajā, pirmajā un otrajā ciklā tiek piešķirta atkarībā no finansiālās nepieciešamības. Studentiem ir jābūt jaunākiem par 28 gadiem. Sociālās stipendijas apmērs gadā ir atkarīgs no atbilstības noteiktiem sociālajiem kritērijiem; studenti ir iedalīti deviņās kategorijās pēc viņu ģimenes ienākumiem. Visi stipendiāti saņem bezmaksas izglītību un ir atbrīvoti no sociālās apdrošināšanas iemaksām. 2016./17. ak. g. stipendijas apmērs gadā sniedzas no 0 EUR (zemākās vidusšķiras studentiem, kas ir tikai atbrīvoti no maksas un sociālās apdrošināšanas iemaksām) līdz 5551 EUR. Trūcīgākajiem (atkarībā no ģimenes ienākumiem) zemākās vidusšķiras studentiem ir pieejama papildu stipendija 1009 EUR gadā. 2016./17. ak. g. stipendiju saņēma 39,2 % studentu.
- Studenti, kas saņem sociālo stipendiju, papildus var saņemt arī akadēmisko stipendiju (atkarībā no *baccalaureat* rezultātiem) 900 EUR gadā. Ir pieejams arī īpašs un neregulārs atbalsts. Stipendiju piešķir ministrija. Stipendijas piešķiršanu organizē *Centre Régional des Œuvres Universitaires et Scolaires (CROUS)*.
- Visiem ES un EEZ valstu studentiem līdz 28 gadu vecumam ir pieejams valsts garantēts **aizdevums** līdz 15 000 EUR gadā. Aizdevumu garantē īpašs fonds *OSEO*. Šādu aizdevumu saņem mazāk nekā 0,1 % universitātes studentu. Procentu likmi nosaka bankas. Aizdevumu jāsadod divus gadus pēc absolvēšanas, bet procentus var atmaksāt arī pirms termiņa.
- Vecākiem ir tiesības uz **nodokļu atvieglojumu**, ja studenti no viņiem ir finansiāli atkarīgi un ir jaunāki par 25 gadiem. Nodokļu atvieglojuma apmērs ir proporcionāls ar nodokli apliekamo māsaimniecības ienākumu apmēram. Nodokļu atvieglojums pienākas arī studentiem, kas ir jaunāki par 26 gadiem.
- **Ģimenes pabalsts** tiek izmaksāts par diviem vai vairāk apgādībā esošiem bērniem, kas ir jaunāki par 20 gadiem. Ģimenēm ar diviem bērniem tā apmērs ir 129,86 EUR mēnesī (mazāk ģimenēm ar lieliem ienākumiem).

HORVĀTIJA

GALVENĀS IEZĪMES

		Maksā 60 % pilna laika studentu	
MAKSA	Pirmais cikls	+	EUR
	Otrais cikls	+	EUR
		Valsts finansētu stipendiju saņem aptuveni 4 % pilna laika studentu	
ATBALSTS	Sociālā stipendija	+	EUR
	Akadēmiskā stipendija		EUR

Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs 1 EUR = 7,4135 HRK

BŪTISKIE DATI

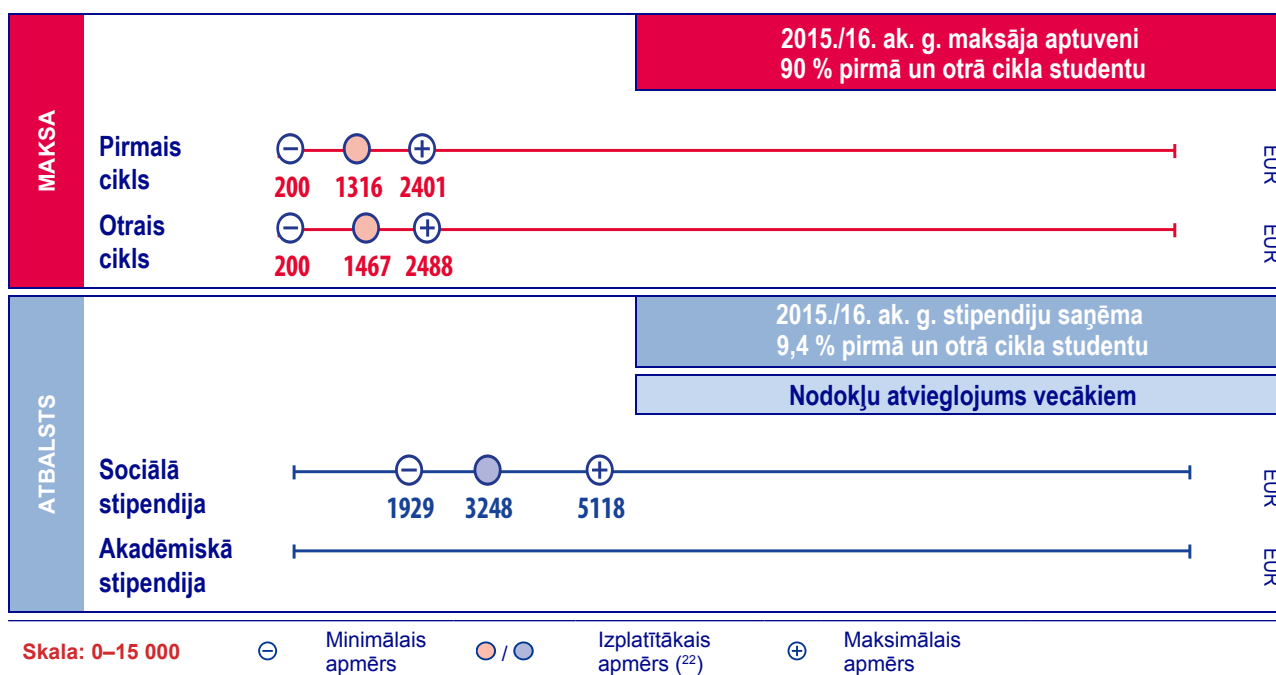
Maksa (2016./17. ak. g.)

- **Īsā, pirmā un otrā cikla** pilna laika studentiem pirmajā studiju gadā maksu par augstāko izglītību (studiju maksu un maksu par eksāmeniem) pilnībā sedz Zinātnes, izglītības un sporta ministrija. Maksa pilnā mērā tiek segta arī visiem tiem citu kursu studentiem, kas iepriekšējā akadēmiskajā gadā ir ieguvuši vismaz 55 ECTS kredītpunktus.
- Tie pilna laika studenti, kas nekvalificējas atbrīvojumam no maksas, sedz vai nu pilnu maksu vai tās daļu atkarībā no attiecīgās augstākās izglītības iestādes noteiktajiem kritērijiem. Dažādām nelabvēlīgā situācijā esošo studentu kategorijām tiek piemērots dažādu veidu atbrīvojums no maksas vai arī tiek piešķirts valsts finansēts atbalsts.
- Pēdējos gados maksājošo studentu īpatsvars ir bijis apmēram vienāds: aptuveni 40 procentiem studentu maksu pilnībā sedz valdība, bet aptuveni 60 procenti studentu daļu maksas sedz paši.
- Pilna maksa visās studiju programmās sniedzas no 3700 HRK līdz 7500 HRK gadā. Maksimālo maksu nosaka valdība.
- **Nepilna laika** studenti, kas veido 28 % no visiem studentiem, maksā pilnu maksu.
- **Īsā cikla** studentiem maksa sniedzas no 0 HRK līdz 7500 HRK.
- **Starptautiskie** studenti no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, maksā pilnu maksu.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Pirmā, otrā un īsā cikla pilna laika studentiem ir pieejama studenta **stipendija**. Nepilna laika studenti uz valsts finansētu stipendiju pretendēt nevar. Valsts finansētu stipendiju saņem aptuveni 4 % pilna laika studentu.
- Studenta stipendiju piešķir Zinātnes, izglītības un sporta ministrija un Skolēnu un studentu standarta atbalsta fonds. Stipendija tiek piešķirta pēc tādiem sociālajiem kritērijiem kā studenta māsaimniecības ienākumi uz vienu māsaimniecības locekli vai studenta invaliditātes veids un pakāpe. Stipendijas kopējais apmērs gadā ir 10 800 HRK (1200 HRK mēnesī deviņus mēnešus). 2015./16. ak. g. ministrija piešķirta apmēram 5200 stipendiju.
- Pilna laika studentiem universitātes piešķir papildu stipendiju, balstoties uz akadēmiskajiem kritērijiem, tādiem kā pēdējos gados iegūto ECTS kredītpunktu skaits un sekmes. Stipendijas apmēru un piešķiršanas kritērijus nosaka pašas universitātes.
- Vairākas reģionālās un vietējās pašvaldības piešķir studentiem papildu stipendiju.
- **Aizdevums, nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

ITĀLIJA

GALVENĀS IEZĪMES ⁽²¹⁾

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Augstākās izglītības iestādes maksu nosaka akadēmiskā gada sākumā, un tās apmērs ir atkarīgs no studenta sociāli ekonomiskajiem apstākļiem, studiju jomas, cikla, studiju veida (pilna vai nepilna laika) un reģistrācijas gada. Augstākās izglītības iestādēm ir pienākums atbrīvot no maksas tos studentus, kas saņem studentiem paredzēto finansiālo atbalstu, un tām ir tiesības dažus studentus atbrīvot no maksas par sasniegumiem. Kopējie ieņēmumi no maksas finanšu gada beigās nedrīkst pārsniegt 20 % no valsts finansējuma. 2015./16. ak. g. maksāja aptuveni 90 % **pirmā** un **otrā cikla** pilna laika studentu.
- Sākot no 2017./18. ak. g., universitātes nevar prasīt papildu maksu. Gada maksas apmērs ir paredzēts katras universitātes pieņemtajos noteikumos, kuri paredz ievērot taisnīguma principu un progresivitāti (Likums 232/2016, 254. punkts). Saskaņā ar šī likuma nosacījumiem tie studenti, kuru *ISEE* ⁽²²⁾ deklarācija nepārsniedz 13 000 EUR, tiek atbrīvoti no studiju, administratīvās un zinātnisko pakalpojumu maksas.
- **Nepilna laika** studenti maksā proporcionāli mazāk nekā pilna laika studenti.
- Maksa par augstākās izglītības **īsā cikla** programmām dažādās izglītības iestādēs ir atšķirīga.
- **Starptautiskajiem** studentiem, kas nav no ES, EBTA vai EEZ valstīm, jāmaksā tāda pati maksa kā vietējiem studentiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

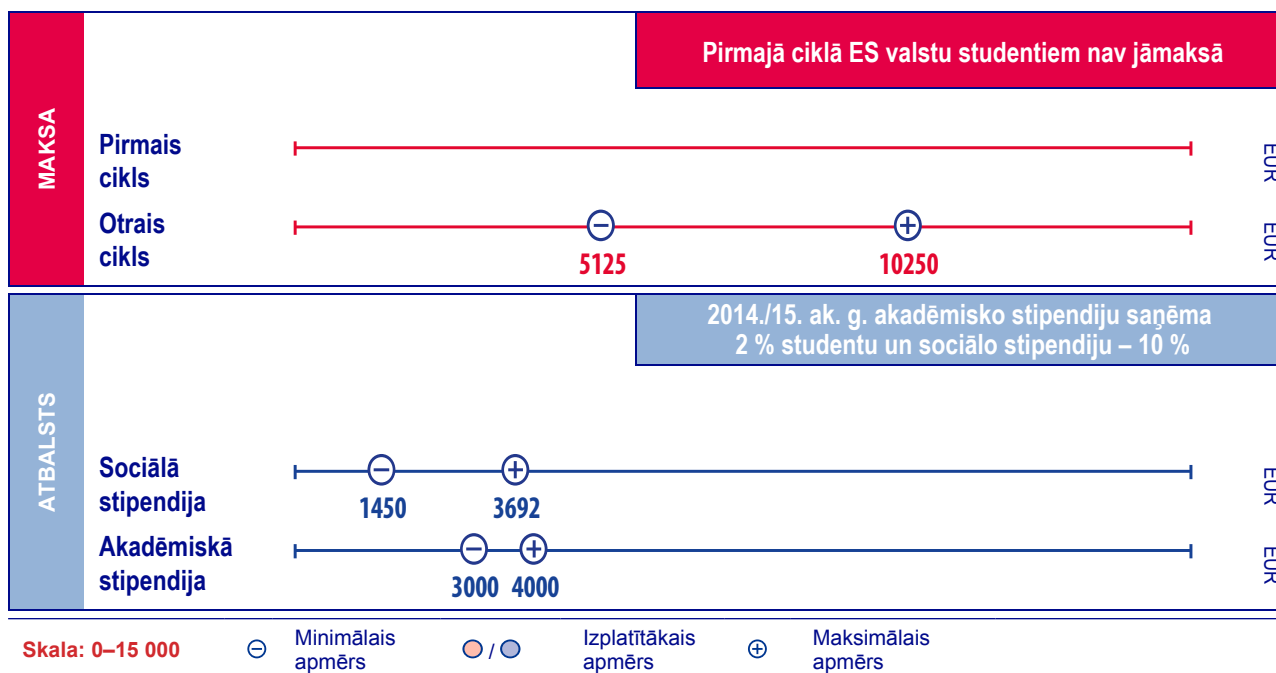
- Valsts **stipendija** tiek piešķirta, balstoties gan uz sociālajiem, gan akadēmiskajiem kritērijiem. Tās apmērs ir atkarīgs no tā, vai students dzīvo ar vecākiem. Stipendijas apmēru diagrammā attēlotajās robežās nosaka reģionālās pārvaldes iestādes. Stipendijas minimālo un maksimālo apmēru katram akadēmiskajam gadam nosaka ministrija. 2017./18. ak. g. stipendijas minimālais apmērs bija 1929,22 EUR, bet maksimālais – 5118,36 EUR. 2015./16. ak. g. stipendiju saņēma aptuveni 9,43 % pirmā un otrā cikla pilna laika studentu.
- Ir atļauts 19 % nodokļa atvilkums no summas, kas atbilst izdevumiem par augstākās izglītības ieguvu. **Nodokļu atvieglojums** ir piemērojams, kamēr bērns ir finansiāli atkarīgs no vecākiem.
- Studentiem ir pieejams “goda **aizdevums**” studiju sākšanai. Universitātēm ir līgums ar bankām, un tās šos aizdevumus garantē. Aizdevumu izmanto mazāk nekā 1 % studentu.
- **Ģimenes pabalsts** nav pieejams.

⁽²¹⁾ Diagrammā redzamais maksas un stipendijas apmērs ir aprēķināts, balstoties uz jaunākajiem pieejamajiem statistikas datiem (2015./16. ak. g.).

⁽²²⁾ *ISEE* ir ekvivalents ekonomiskā stāvokļa rādītājs ģimenes ekonomiskā stāvokļa noteikšanai.

KIPRA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

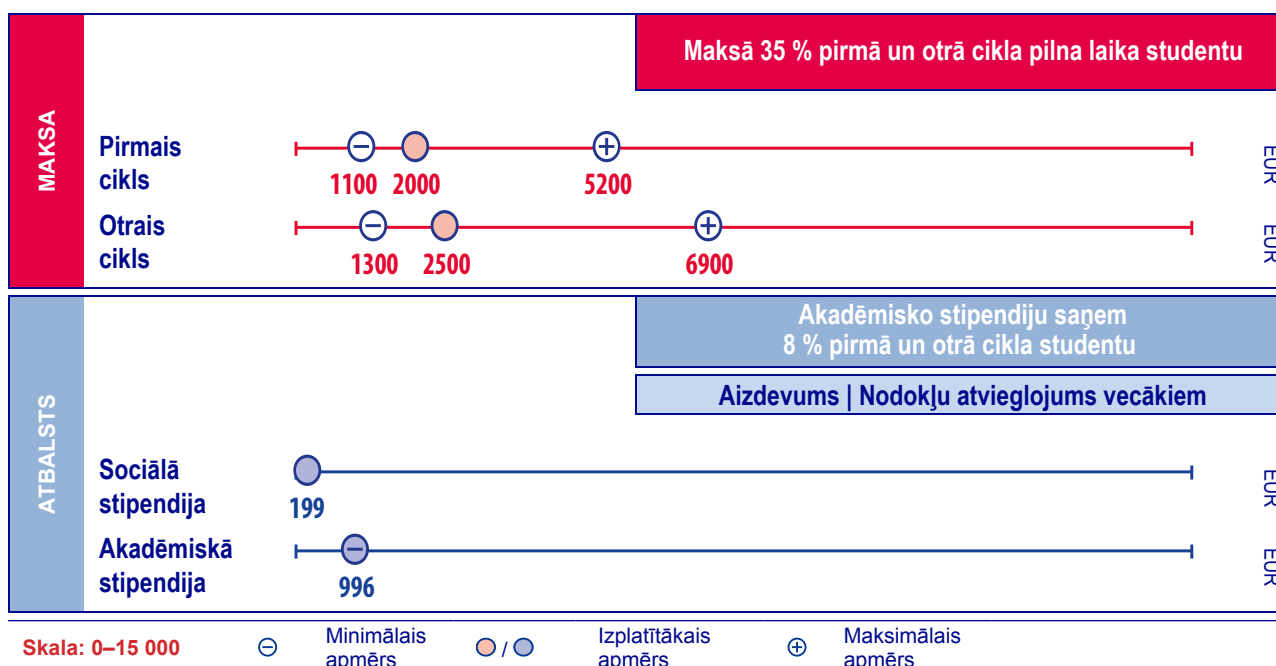
- Kipras un ES valstu studentiem valsts universitātēs par **pirmā cikla** studijām (bakalaura grāds) nav jāmaksā. Maksu sedz Kipras valdība.
- Par **otrā cikla** studijām gan Kipras, gan ES valstu studentiem ir jāmaksā no 5125 EUR līdz 10 250 EUR gadā.
- Nepilna laika** studentiem jāmaksā tikpat, cik pilna laika studentiem.
- Valsts augstākās izglītības iestādēs **īsā cikla** izglītības programmu nav.
- Starptautiskajiem** studentiem ir jāmaksā. Studentiem no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis, jāmaksā 3417 EUR semestrī jeb 6834 EUR gadā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Īsā, pirmā un otrā cikla studentiem var tikt piešķirta „studenta **stipendija**”, lai atbalstītu viņu studijas Kiprā vai ārvalstīs. Lai kvalificētos šai stipendijai, studentam ir jābūt dzīvojušam Kiprā vismaz piecus gadus pirms iestāšanās augstākās izglītības iestādē. Stipendijas apmērs ir atkarīgs no ģimenes ienākumiem. Stipendijas apmērs sniedzas no 1450 EUR līdz 3420 EUR gadā.
„Studenta pabalsts” ir stipendija, kas tiek piešķirta, izvērtējot indivīda vajadzības un sociāli ekonomisko stāvokli, un tā ir paredzēta pirmā cikla studentiem iztikas, grāmatu, tīres un datora izmaksu segšanai. Šīs stipendijas apmērs ir 3692 EUR gadā. Studenta stipendijas un studenta pabalsta piešķiršanu pārvalda Studentu labklājības dienests, kas ir pakļauts Izglītības un kultūras ministrijai. Valsts stipendiju fonds piešķir stipendiju atkarībā no studentu akadēmiskā snieguma un sociāli ekonomiskā stāvokļa. Studenti, kas apgūst pirmā cikla programmas, var saņemt līdz 3000 EUR gadā; otrajā ciklā var saņemt 4000 EUR gadā, un arī doktorantūrā (trešais cikls) – 4000 EUR gadā.
- Studiju **aizdevums** ir pieejams tikai tiem, kam Kipras ziemeļu daļā pieder nekustamais īpašums. Tas ir valsts aizdevums pirmā, otrā un trešā cikla studentiem, kas studē Kiprā vai ārzemēs. Aizdevuma apmērs ir 1700–8000 EUR gadā, un tam ir jāsedz dzīvošanas izdevumi un studiju maksa. Aizdevuma atmaksāšana parasti jāsāk vienu gadu pēc absolvēšanas un jāpabeidz 20 gadu laikā. Aizdevuma procentu likme ir 1,75 %. Aizdevumu izmanto aptuveni 1,5 % studentu.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

LATVIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

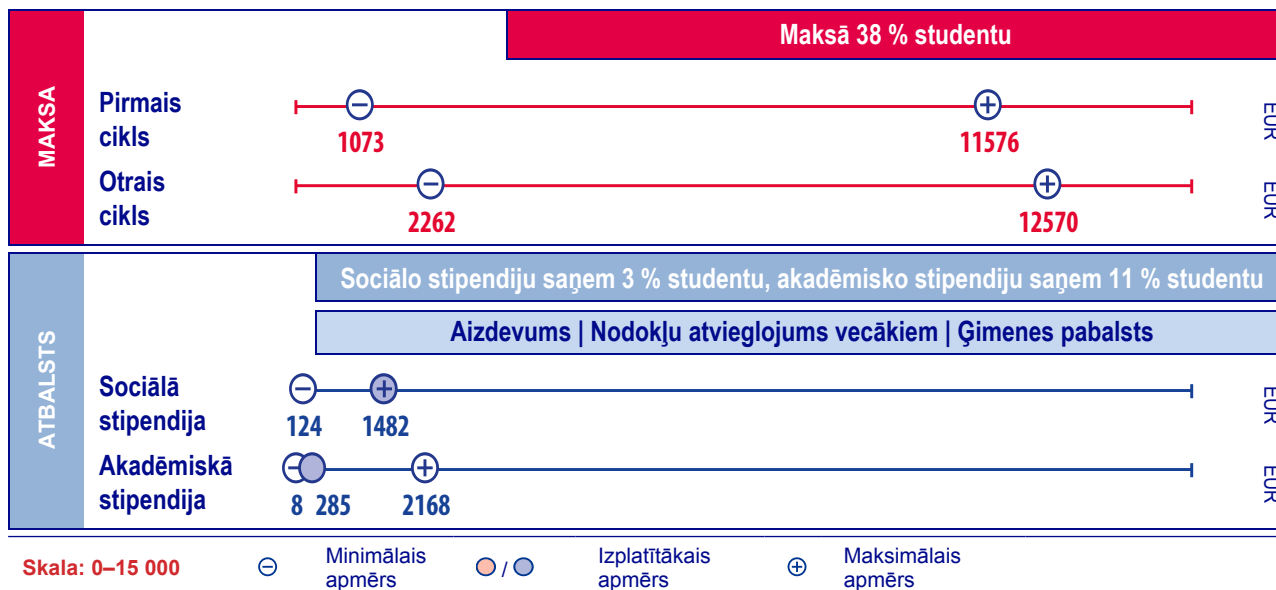
- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Tiem studentiem, kam ir valsts subsidētā studiju vieta, par augstākās izglītības ieguvu nav jāmaksā. Šīs vietas tiek piešķirtas, balstoties uz akadēmiskajiem rezultātiem. Pašlaik vairāk valsts subsidēto studiju vietu ir prioritārajās jomās – dabaszinātņu, datorzinātņu un inženierzinātņu studiju programmās.
- 51,5 % pirmā cikla studentu un 35 % otrā cikla studentu (pilna un nepilna laika studenti kopā) studē maksas vietās un par studijām maksā paši. Maksā gandrīz visi nepilna laika studenti. Maksā ietilpst maksa par studijām un eksāmeņiem, kā arī administratīvā maksa. Papildus jāmaksā neliela reģistrācijas maksa un maksa par diploma dokumentu izgatavošanu.
- Katra augstākās izglītības iestāde maksu nosaka pati. Reģionālajās augstākās izglītības iestādēs tā parasti ir mazāka, bet Rīgā – lielāka. **Pirmajā ciklā** gada maksa sniedzas no 1100 EUR līdz 5200 EUR par pilna laika studijām un no 900 EUR līdz 2900 EUR par nepilna laika studijām. Savukārt **otrajā ciklā** – no 1300 EUR līdz 6900 EUR par pilna laika studijām un no 900 EUR līdz 1230 EUR par nepilna laika studijām. Maksa par garā cikla programmām sniedzas no 2600 EUR līdz 12 500 EUR gadā. Sociāli vai ekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošie studenti var tikt pārcelti uz valsts finansētu studiju vietu.
- 32 % augstākās izglītības **īsā cikla** vai koledžas programmu studentu maksā 1100–4200 EUR gadā par pilna laika studijām un 550–1600 EUR gadā par nepilna laika studijām.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kuras nav ES un EEZ dalībvalstis, jāmaksā lielāka maksa – 1100–14 000 EUR –, jo tāda ir maksa par programmām angļu valodā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Valsts **stipendija** galvenokārt tiek piešķirta pēc akadēmiskajiem kritērijiem un ir pieejama tikai tiem pilna laika studentiem, kam ir valsts subsidētā vieta. Pēdējā laikā tiek ņemti vērā arī daži sociālie kritēriji, t. sk. tas, vai students ir invalīds, bārenis, no daudz bērnu ģimenes vai maznodrošinātais. Stipendijas apmērs pirmajā un otrajā ciklā ir 99,60 EUR mēnesī (10 mēnešus gadā). 2016./17. ak. g. šo finansiālo atbalstu saņēma aptuveni 13 % pirmā cikla studentu, 8 % otrā cikla studentu un 8 % īsā cikla studentu. Universitātes finansē īpašu stipendiju studentiem no ekonomiski nelabvēlīgas vides. Reizi semestrī var tikt piešķirta sociālā stipendija 99 EUR apmērā.
- Ir pieejams divu veidu **aizdevums**. Viens ir paredzēts studiju maksas segšanai, bet otrs – ne lielāks par 170,74 EUR mēnesī – dzīvošanas izmaksu segšanai. Aizdevumu jāsāk atmaksāt 11 mēnešus pēc studiju programmas beigām. 2016./17. ak. g. aizdevumu saņēma 10,7 % maksas studentu; kopš 2009. gada šis īpatsvars samazinās. Valsts sedz aizdevumu tiem studentiem, kas studē valsts ekonomiskajai attīstībai nozīmīgās jomās. Aizdevumu pārvalda kredītiestādes, kuras tiek izraudzītas procentu likmju izsolē. Katram aizdevumam ir sava procentu likme.
- **Nodokļu atvieglojums** 213,43 EUR gadā tiek piešķirts vecākiem un tiem studentiem, kuri ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji. Viens no vecākiem var saņemt arī papildu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par studējošu bērnu līdz 24 gadu vecumam.
- **Ģimenes pabalsts** nav pieejams.

LIETUVA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

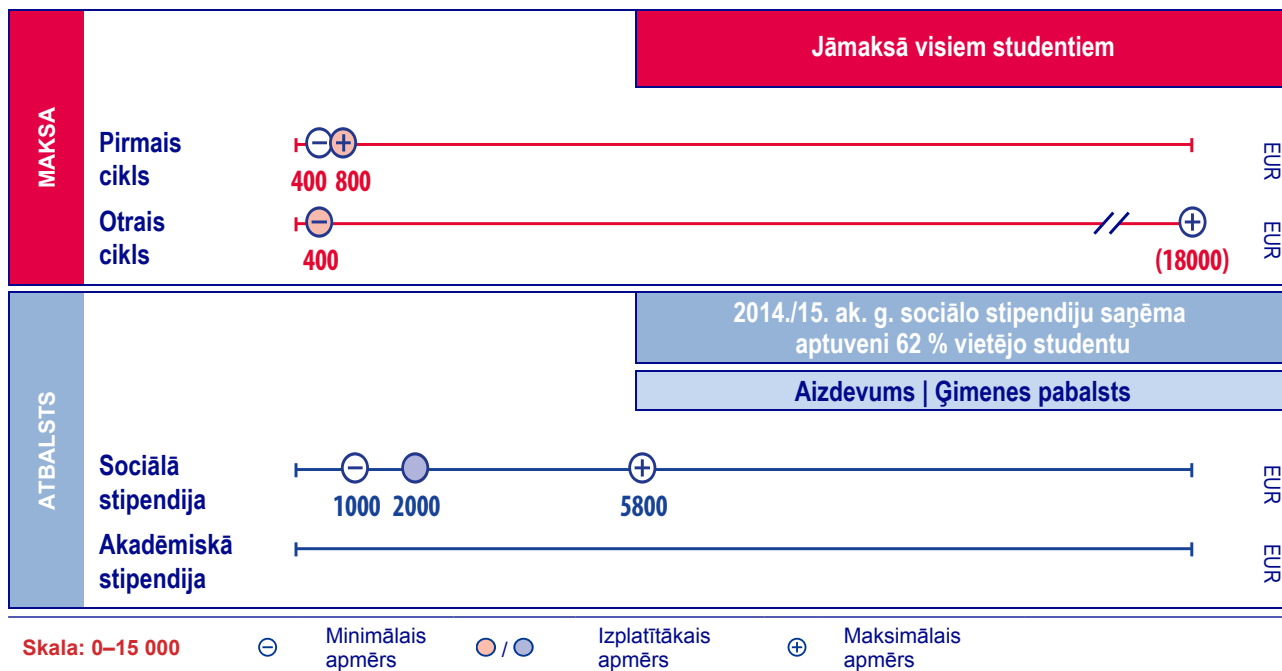
- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Izglītības un zinātnes ministrija nosaka maksimālo maksas apmēru, ko tā segs katrā studiju jomā un veidā (pilna un nepilna laika), tomēr augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas maksu noteikt pašas. Tiem studentiem, kam ir valsts subsidēta studiju vieta, par augstākās izglītības ieguvu nav jāmaksā. 2017. gadā tika pieņemti „laba studenta” kritēriji, un uz valsts finansējumu varēs pretendēt tikai studenti ar pietiekamiem akadēmiskajiem rezultātiem. Augstākās izglītības iestādes noteiks vērtēšanas periodu, kas nebūs ilgāks par vienu akadēmisko gadu.
- Maksā aptuveni 38 % pirmā un otrā cikla pilna laika studentu. Dažas augstākās izglītības iestādes drīkst samazināt studiju maksu sociāli mazaizsargātiem un citiem studentiem.
- Pirmajā ciklā maksas apmērs ir 1073–11 576 EUR gadā par pilna laika studijām un 715–7717 EUR gadā par nepilna laika studijām. Otrajā ciklā maksas apmērs ir 2262–12 570 EUR gadā par pilna laika studijām un 1508–8380 EUR gadā par nepilna laika studijām.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmu nav.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES un EEZ dalībvalstis, augstākās izglītības iestādes ir tiesīgas noteikt atšķirīgu maksu.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Gan pirmā, gan otrā cikla studentiem pamatā ir pieejamas trīs veidu **stipendijas**. 1) Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta aptuveni 11 % studentu. Tās apmērs ir 8–2168 EUR gadā, bet izplatītākā summa ir 285 EUR pilna laika studentiem un 190 EUR nepilna laika studentiem. Stipendija tiek piešķirta uz laiku no 1 līdz 12 mēnešiem. 2) Sociālā stipendija 123,50 EUR mēnesī tiek piešķirta aptuveni 3 % studentu, un tās nolūks ir atbalstīt studentus no nelabvēlīgas sociāli ekonomiskās vides, invalīdus un bāreņus. Stipendija tiek piešķirta uz laiku līdz 12 mēnešiem. 3) Studiju stipendija var tikt piešķirta labākajiem studentiem, kas studē maksas vietās gan valsts, gan privātajās augstākās izglītības iestādēs. 2016. gadā šādu atbalstu saņēma aptuveni 0,2 % valsts augstākās izglītības iestāžu studentu. Maksimālais stipendijas apmērs ir atkarīgs no tā, cik lielu maksimālo studiju maksu valsts atbalstītajiem studentiem ministrija ir gatava segt.
- Tiem pirmā cikla maksas studentiem, kas pirmos divus akadēmiskos gadus vai pārējo studiju programmu ir pabeiguši ar izciliem rezultātiem, studiju maksa var tikt atlīdzināta. Šo atbalstu var saņemt ne vairāk kā 10 % no valsts subsidētajiem studentiem. 2016. gadā studiju maksa tika atlīdzināta apmēram 4,8 % maksas studentu pirmā cikla un „integrēto studiju” programmās. No 2017. gada tiesības uz maksas atlīdzināšanu ir arī otrā cikla un integrēto programmu studentiem. Maksa tiek atlīdzināta reizi gadā. Jaunie noteikumi attiecas uz studentiem, kas studijas sāka 2017. gadā.
- 2016. gadā valsts garantētu **aizdevumu** saņēma aptuveni 4,9 % studentu. Apmēram 75 % aizdevumu tika izsniegti studiju maksas segšanai, apmēram 25 % – dzīvošanas izmaksu segšanai un mazāk nekā 1 % – studijām ārzemēs. Maksimālais aizdevums studiju maksas segšanai atbilst studiju maksai gadā; dzīvošanas izdevumu segšanai tas ir 950–1900 EUR. Kopējais aizdevuma apmērs bez procentiem nedrīkst pārsniegt 14 630 EUR. Aizdevumu jāsāk atdot vienu gadu pēc studiju beigām. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 15 gadi.
- **Nodokļu atvieglojums:** studentu vecākiem (un studentiem), kas maksā studiju maksu, ir tiesības uz ienākuma nodokļa atmaksu reizi gadā, ja students iegūst pirmo grādu. Ienākuma nodokļa atmaksas apmērs ir līdz 15 % no samaksātās studiju maksas.
- Studentu vecāki var saņemt **ģimenes pabalstu**, ja ģimenē ir vismaz trīs bērni vecumā līdz 18 gadiem un/vai vecāki bērni, kas ir pilna laika studenti (līdz 24 gadu vecumam). Piešķiruma apmērs ir atkarīgs no starpības starp valsts atbalstītajiem ienākumiem (neapliekamie ienākumi 153 EUR apmērā) un ģimenes ienākumiem.

LUKSEMBURGA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

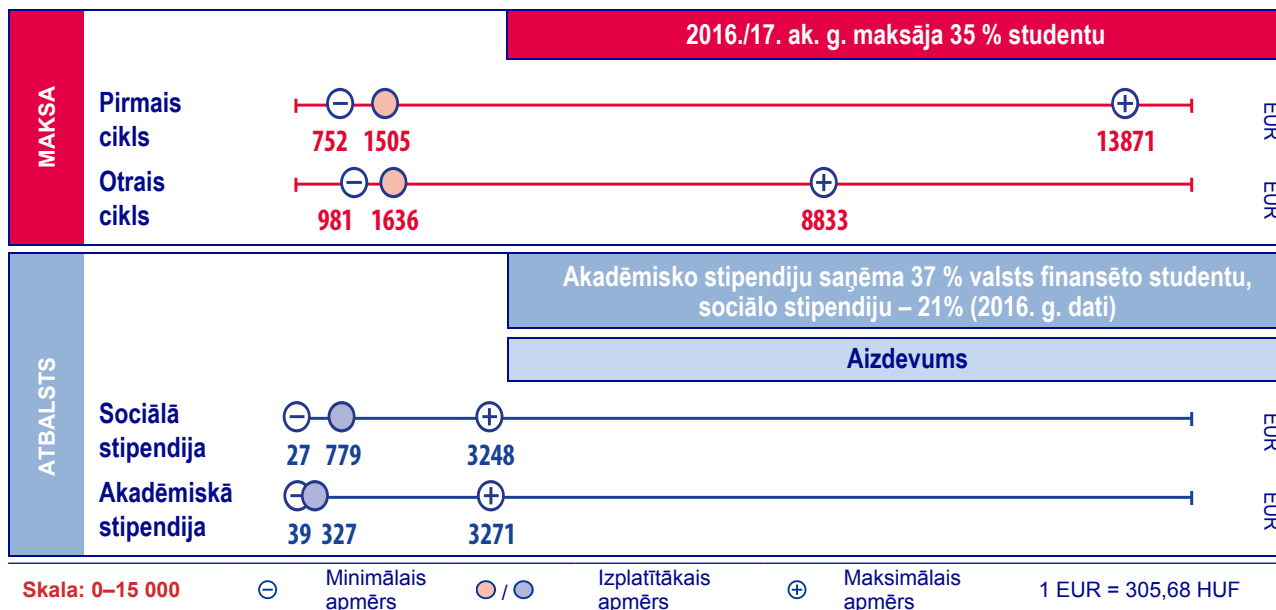
- Visi studenti maksā augstākās izglītības iestāžu noteikto maksu. **Pirmā cikla** studenti maksā iematrikulācijas maksu 400 EUR apmērā par pirmo un otro semestri un 200 EUR apmērā par trešo līdz sesto semestri. Par bakalaura grāda programmām, kurās studenti tikai pirmos divus semestrus mācās Luksemburgā (medicīna, farmācija un angļu valoda), maksa ir 200 EUR semestrī.
- Otrajā ciklā** par 80 % no maģistra grāda programmas Luksemburgas Universitātē studenti maksā 400 EUR gadā. Maksimālā gada maksa jāmaksā tikai banku, finanšu un aktīvu pārvaldības programmu studentiem.
- Īsā cikla** programmās (*brevet de technicien supérieur*) iematrikulācijas maksa ir 100 EUR semestrī.
- Uz pilna un nepilna laika studentiem attiecas vienādi nosacījumi.
- Starptautiskie** studenti maksā tādu pašu maksu kā vietējie studenti.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Finansiālā atbalsta sistēmu veido atbalsta pasākumu komplekss: atkarībā no studenta ienākumiem ir pieejama vai nu tikai **stipendija**, vai stipendija un **aizdevums**, vai arī tikai aizdevums. Maksimālais finansiālā atbalsta apmērs (stipendija un aizdevums kopā), ko students var saņemt vienā akadēmiskajā gadā, ir 19 950 EUR. Atbalsta sniegšanas ilgums pirmajā ciklā ir par vienu gadu ilgāks nekā oficiālais studiju ilgums. Otrajā ciklā atbalsta sniegšanas ilgums ir vienāds ar oficiālo studiju ilgumu. 2014./15. ak. g. sociālo stipendiju saņēmā aptuveni 62 % vietējo studentu.
- Augstākās izglītības ieguvei paredzētā stipendija ir pieejama visiem tiem studentiem, kuri ir Luksemburgas pastāvīgie iedzīvotāji, kā arī nerezidentiem saskaņā ar nosacījumiem, kas saistīti ar tiesībām strādāt Luksemburgā. Stipendiju piešķir Augstākās izglītības un zinātnes ministrija. Kvalificēšanās kritēriji visiem studentiem (īsa, pirmais un otrs cikls), arī mobilajiem studentiem, kas studē citā valstī, ir vienādi. Pamatstipendija ir 2000 EUR akadēmiskajā gadā bez jebkādiem nosacījumiem. Mobilitātes stipendija ir 2450 EUR akadēmiskajā gadā un tiek piešķirta tiem studentiem, kuri studē citā valstī un kuriem jāsedz dzīvošanas izdevumi. Sociālās stipendijas apmērs ir 0–3800 EUR atkarībā no studenta ģimenes ienākumiem. Reģistrācijas maksa ir 0–1850 EUR (kā stipendija) un 0–1850 EUR (kā aizdevums). Akadēmiskās stipendijas nav.
- Valsts garantētais studenta **aizdevums**: pamataizdevums 6500 EUR apmērā tiek piešķirts katram studentam ar rezidenta statusu par katru akadēmisko gadu. Aizdevuma apmērs palielinās, ja students nesaņem pilnu vai daļēju sociālo stipendiju. Aizdevumu jāsaņem maksāt divus gadus pēc studiju pabeigšanas vai pārtraukšanas, un tas jāatdod 10 gados.
- Ģimenes pabalsts**: 500 EUR, ko piešķir, ja vēl viens bērns no tās pašas mājsaimniecības ir tiesīgs uz finansiālu atbalstu augstākās izglītības ieguvei (500 EUR par katru studējošo bērnu vienā akadēmiskajā gadā).
- Nodokļu atvieglojums** nav pieejams.

UNGĀRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2016./17. ak. g.)

- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Valsts subsidētās studiju vietas ir pieejamas gan pilna, gan nepilna laika studentiem, un tās tiek piešķirtas centralizētā uzņemšanas procedūrā, kur galvenokārt tiek vērtēti akadēmiskie rezultāti, bet noteikti atvieglojumi tiek piešķirti sociāli mazaizsargātajiem pretendentiem un invalīdiem. 2016. gadā valsts subsidētās vietas bija 65,1 procentam studentu.
- Maksas apmēru valdības noteiktajā diapazonā maksas studentiem nosaka augstākās izglītības iestādes atkarībā no studiju pakāpes un jomas. Maksas apmērs gadā ir 230 000–4 240 000 HUF **pirmajā ciklā** un 300 000–2 700 000 HUF **otrajā ciklā**. Nedalītājs maģistra grāda programmās maksas apmērs ir 300 000–2 700 000 HUF. 2016./17. akadēmiskajā gadā maksāja 35 % studentu.
- **Nepilna laika** studentiem gada maksas apmērs ir 230 000–1 500 000 HUF pirmā cikla studijās un 300 000–1 000 000 HUF otrā cikla studijās.
- **Īsā cikla** programmās maksas apmērs ir 140 000–400 000 HUF.
- Visiem **starpautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES un EEZ dalībvalstis, ir jāmaksā. Informācija par maksas apmēru nav pieejama.

Atbalsts (2016./17. ak. g.)

- **Stipendiju** piešķir valsts un pārvalda augstākās izglītības iestādes. Sociālā stipendija tiek maksāta 10 mēnešus gadā. Tiesības uz to ir tikai valsts subsidētajiem pilna laika studentiem. Tiem studentiem, kam ir tikai viens dzīvs vecāks, un tiem, kam līdz 18 gadu vecumam ir likumīgs aizbildnis, stipendijas apmērs ir 119 000 HUF akadēmiskajā gadā. Daudzējādā ziņā mazaizsargātiem studentiem, bāreņiem, studentiem, kuriem ir apgādājāmie vai kuri nāk no daudz bērnu ģimenes, stipendijas apmērs ir 238 000 HUF akadēmiskajā gadā. Mazaizsargātie studenti var pieteikties arī uz stipendiju *Bursa Hungarica*, kuru kopīgi finansē pašvaldības un augstākās izglītības iestādes. Šīs stipendijas vidējais apmērs ir 21 300 HUF. Uz to var pretendēt gan valsts subsidētie studenti, gan tie, kas studijas apmaksā paši. 2016./17. ak. g. rudens semestrī šo stipendiju saņēma 7,7 % no visiem pirmā un otrā cikla studentiem. Ir pieejama arī vienreizēja sākotnējā un ārkārtas stipendija.
- Akadēmiskā stipendija ir pieejama valsts subsidētajiem pilna laika studentiem, un to var saņemt ne vairāk kā 50 % studentu. Šīs stipendijas minimālais apmērs ir 59 500 HUF akadēmiskajā gadā. Vēl par akadēmiskajiem sasniegumiem tiek piešķirta Ungārijas Republikas stipendija, kuru var saņemt ne vairāk kā 0,8 % valsts subsidēto studentu; tās apmērs ir 340 000 HUF akadēmiskajā gadā. Akadēmisko stipendiju saņem 37 % valsts finansēto studentu, sociālo stipendiju – 21 % (2016. gada oktobra dati).
- Ir pieejami divi valsts subsidēti **aizdevumi**. Viens tiek piešķirts uz maksimums pieciem gadiem (ilgāk tiem, kas studē, piemēram, medicīnu). Tas ir pieejams gan valsts subsidētajiem, gan maksas studentiem, un tā maksimālais apmērs ir 50 000 HUF mēnesī (dažām nelabvēlīgā situācijā esošo studentu kategorijām – 60 000 HUF) 10 mēnešus gadā. 2016./17. ak. g. šo aizdevumu saņēma 7 % studentu. Otrs aizdevums („Aizdevums 2”) ir paredzēts tikai augstākās izglītības maksas segšanai. 2016./17. ak. g. šo aizdevumu saņēma 19 % no tiem studentiem, kam uz to bija tiesības. Maksas studenti vienlaikus var saņemt abus aizdevumus. Aizdevumu jāmaksāt četrus mēnešus pēc studenta statusa beigām, un tas jāatdod līdz 40 gadu vecumam; atmaksāšana ir sasaistīta ar personas ienākumiem. „Aizdevuma 1” procentu likme līdz 1. jūlijam ir 3,35 %. „Aizdevuma 2” procentu likme līdz 1. jūlijam ir 3,9 %, taču studenti maksā procentu likmi 2 % – atlikušo daļu sedz valsts.
- **Nodokļu atvieglojuma** vecākiem un **ģimenes pabalsta** nav.

MALTA

GALVENĀS IEZĪMES

MAKSA	<p>Īsā un pirmā cikla pilna laika studentiem no ES valstīm jāmaksā tikai imatrikulācijas maksa</p>		
	Pirmais cikls		EUR
	Otrais cikls		EUR
		400	14500
ATBALSTS	<p>Visi īsā un pirmā cikla pilna laika studenti no ES valstīm saņem stipendiju</p>		
	<p>Nodokļu atvieglojums vecākiem</p>		
	Sociālā stipendija		EUR
	Akadēmiskā stipendija		EUR
		1342	3642
<p>Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs</p>			

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem īsā un pirmā cikla studentiem jāmaksā imatrikulācijas maksa 400 EUR apmērā. Malta, kā arī ES, EBTA un EEZ valstu valstspiederīgajiem, kas apgūst **pirmā cikla pilna un nepilna laika** dienas programmu Malta Universitātē un Malta Mākslas, zinātnes un tehnoloģiju koledžā papildu maksa nav jāmaksā. Nepilna laika vakara programmas tiek piedāvātas Malta Universitātē un Malta Mākslas, zinātnes un tehnoloģiju koledžā, un šo programmu apgūvējiem par studijām ir jāmaksā 900 EUR gadā. Dienas programmā studē 97 % pirmā cikla studentu, bet nepilna laika vakara programmā – 3 %.
- Otrajā ciklā** Malta Universitātē Malta un ES valstu valstspiederīgajiem jāmaksā 400 EUR gadā. Maksa netiek piemērota, ja otrā cikla programmas apguve ir nepieciešama, lai varētu strādāt noteiktā profesijā. Tie studenti, kas apgūst sadarbībā ar ārvalstu universitātēm piedāvātas otrā cikla programmas, maksā lielāku maksu. Gada maksa par pilna laika vakara programmām ir 400–14 500 EUR (izplatītākā maksa – 400 EUR). Gada maksa par nepilna laika studijām ir 400–3750 EUR (izplatītākā maksa – 400 EUR). Pilna laika dienas programmā studē 51 % otrā cikla studentu, bet nepilna laika programmā – 49 % studentu.
- Īsā cikla** pilna laika programmas Malta Universitātē, Malta Mākslas, zinātnes un tehnoloģiju koledžā un Tūrisma studiju institūtā ES, EBTA un EEZ valstu valstspiederīgajiem jāmaksā tikai imatrikulācijas maksa. Īsā cikla nepilna laika studentiem jāmaksā 900 EUR gadā. Īsā cikla programmās ir 74 % pilna laika studentu un 26 % nepilna laika studentu.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES, EBTA un EEZ dalībvalstis, ir jāmaksā, un maksas apmērs ir lielāks nekā Malta un ES valstu iedzīvotājiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

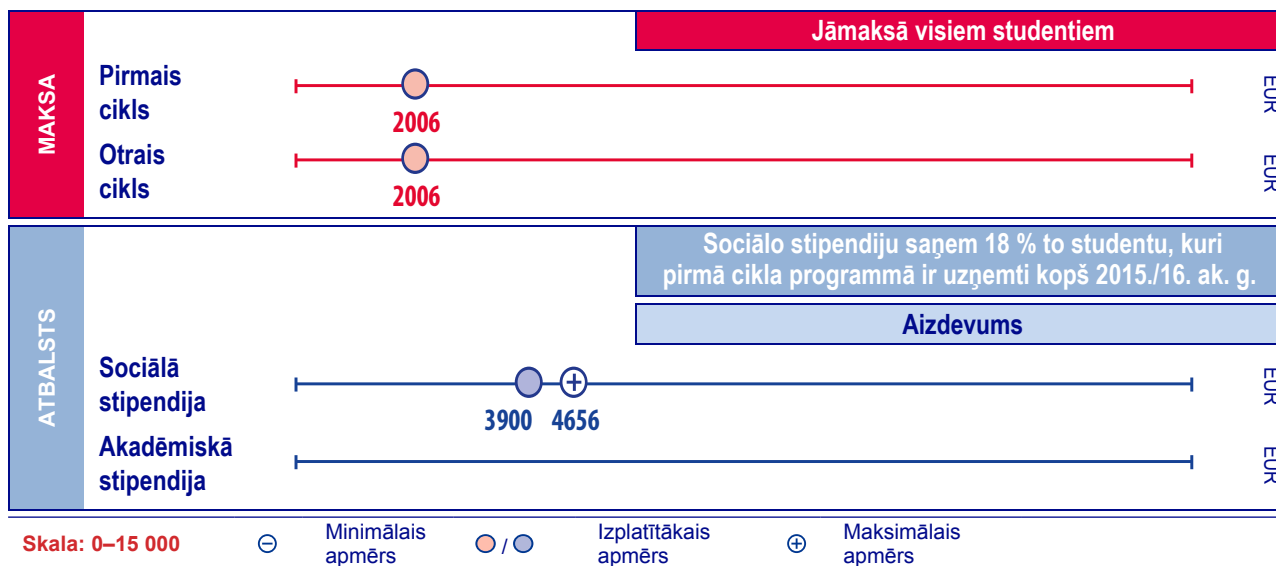
- Visi īsā un pirmā cikla pilna laika studenti (Malta, kā arī ES, EBTA un EEZ valstu valstspiederīgie) saņem Malta valdības piešķirtu studenta iztikas **stipendiju**. Studenti, kas apgūst noteiktas programmas (minētas 2005. gada Rīkojumā Nr. 372), saņem gadskārtēju stipendiju 698,81 EUR apmērā un desmit stipendijas maksājumus 153,37 EUR apmērā ik pēc četrām nedēļām no oktobra līdz jūnijam. Studenti, kas apgūst pārējās pilna laika programmas („vispārīgās programmas”), saņem gadskārtēju stipendiju 465 EUR apmērā un desmit stipendijas maksājumus 87,64 EUR apmērā ik pēc četrām nedēļām no oktobra līdz jūnijam. Sākot studijas, šiem studentiem tiek piešķirta arī vienreizēja stipendija attiecīgi 698,81 EUR vai 465,87 EUR apmērā. Otrajā ciklā iztikas stipendija tiek piešķirta tikai tajās programmās, kuras ļauj iegūt kādu no noteiktām profesijām. Studentu iztikas stipendijas apmērs ik gadu mainās proporcionāli valsts dzīves dārdzības indeksa izmaiņām. No 2017. gada tie studenti, kas papildus standarta programmas ilgumam studē vēl vienu gadu, par šo gadu saņem stipendiju un tādejādi tiks uzskatīti par studentiem, kas savā programmā atkārtoti studiju kursu. Tie studenti, kas augstākās izglītības programmu neabsolvē vai turpina studijas un iestājas programmā, kuras apguve ļauj iegūt tās pašas pakāpes vai zemāku MQF⁽²³⁾ kvalifikāciju, var saņemt stipendiju arī par šo papildu gadu.
- Studenti, kas ir nonākuši grūtībās (un šis fakts ir apstiprināts), stipendijas vietā var saņemt papildu iztikas stipendiju, kas tiek izmaksāta desmit maksājumos pa 294,27 EUR ik pēc četrām nedēļām. „Vispārīgo programmu” apgūvēji saņem gadskārtēju stipendiju 465,87 EUR apmērā, bet noteiktu programmu studenti – 689,81 EUR apmērā. 2017. gadā tika paaugstināts studentu māsaimniecības ienākumu līmenis, ar kādu var pretendēt uz papildu stipendiju (ienākumu ģimenes likme – 12 700 EUR, individuālā likme – 9100 EUR, vientuļā vecāka likme – 10 500 EUR). Studentiem invalīdiem, kā arī studentiem, kas dzīvo Baznīcas patversmēs un aizgādībā, automātiski tiek piešķirtas tiesības saņemt studenta iztikas stipendiju un papildu palīdzību. Stipendiju saņem 84 % studentu, savukārt papildu stipendiju – 5 % studentu.

(23) Malta kvalifikāciju ietvarstruktūra.

- Studentiem, kas vēlas studēt Maltā vai ārzemēs, ir pieejamas vairākas stipendiju programmas.
- Vecākiem, kuru bērni iegūst augstāko izglītību, tiek piešķirta **nodokļu atlaide** 150–840 EUR gadā līdz bērnu 23 gadu vecumam. Nepilna laika vai strādājošiem studentiem nav tiesību uz nodokļu atlaidi.
- **Aizdevums un ģimenes pabalsts** nav pieejami.

NĪDERLANDE

GALVENĀS IEZĪMES ⁽²⁴⁾

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Maksas apmērs tiek noteikts centralizēti (2017./18. ak. g. tas ir 2006 EUR), un tā jāmaksā visiem bakalaura un maģistra grāda programmu studentiem. Maksā ietilpst studiju, reģistrācijas, uzņemšanas, eksāmenu, sertifikācijas u. c. maksa. Nepilna laika studentiem (15 % no lietiskās zinātnes universitāšu un 1 % no universitāšu studentiem) vai studentiem, kas apgūst programmu, kurā studijas apvienotas ar darbu (duālās programmas), jāmaksā 1185–2006 EUR atkarībā no augstākās izglītības iestādes lēmuma. Augstākās izglītības iestādes var samazināt maksu noteiktām studentu kategorijām.
- Maksa par otro bakalaura grādu vai maģistra grādu augstākajā profesionālajā izglītībā ir vidēji 6500–7000 EUR, savukārt maksa par otro bakalaura grādu universitātē ir vidēji 8000 EUR. Lielākā maksa ir medicīnas studentiem – 32 000 EUR. Par otro universitātes maģistra grādu jāmaksā aptuveni 12 000 EUR, un lielākā maksa – 32 000 EUR – jāsedz vienas ekonomikas programmas studentiem un veselības aprūpes, t. sk. medicīnas, programmu studentiem.
- Īsā cikla** programmas, kuras apgūstot var iegūt asociēto grādu, tiek piedāvātas lietiskās zinātnes universitātēs. Maksa par šīm programmām ir tāda pati kā par bakalaura vai maģistra grāda programmām: 2016./17. ak. g. tie bija 2006 EUR.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., tiem, kas nav EEZ valstu, Surinamas vai Šveices valstspiederīgie, maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes bez jebkādiem norādījumiem no ministrijas puses.

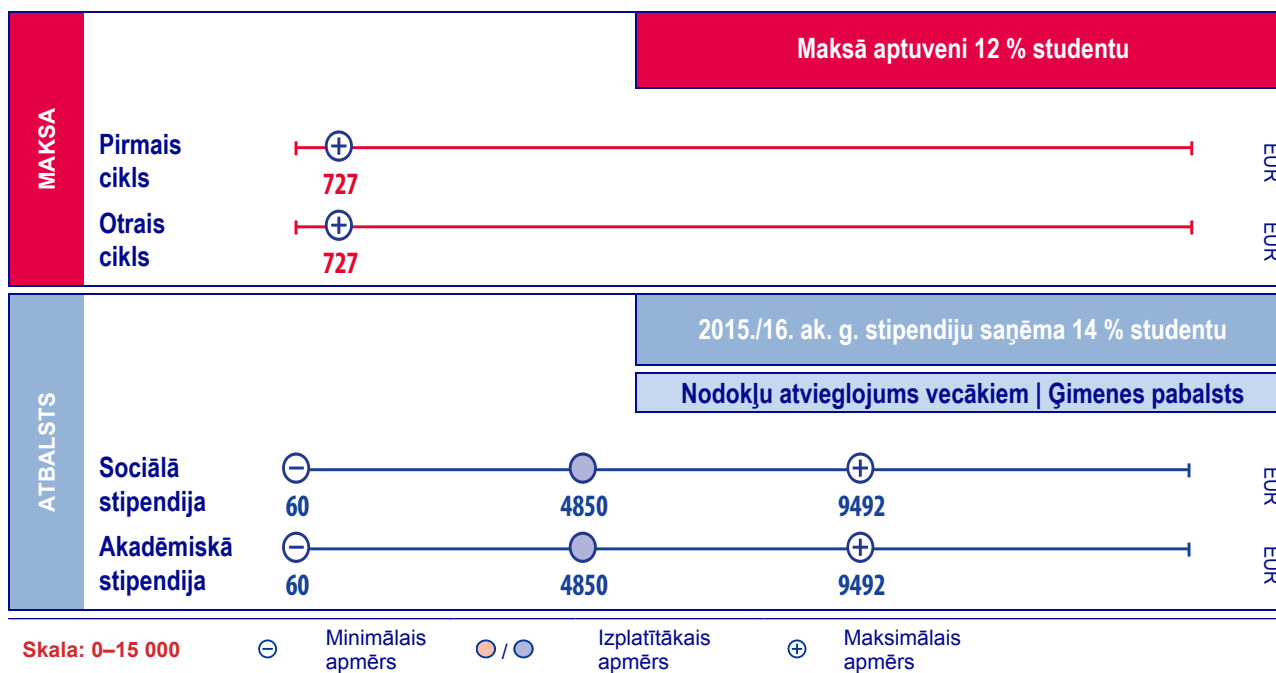
Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Studenti, kas augstākās profesionālās izglītības iestādē vai universitātē iestājušies kopš 2015. gada 1. septembra, var pieteikties uz valsts **aizdevumu**, kura maksimālais apmērs ir 1035 EUR mēnesī. To veido divas daļas: viena ir paredzēta dzīvošanas izmaksu segšanai un tās maksimālais apmērs ir 868 EUR mēnesī, bet otra – 167 EUR mēnesī – ir paredzēta studiju maksas segšanai (2017. g. septembra dati).
- Studenti var saņemt aizdevumu no pirmās studiju dienas studiju standarta periodā, kā arī studiju kavēšanās gadījumā – vēl trīs gadus pēc šī perioda. Aizdevuma atmaksas termiņš ir 35 gadi. Mēnesī atdodamā summa ir atkarīga no aizdevuma apmēra, personas ienākumiem un procentu likmes (2017. g. – 0,0 %). Ja ienākumi ir mazāki par minimālo algu, aizdevums nav jāatmaksā. Pēc 35 gadiem atlikušais parāds tiek dzēsts. Maksājumus ir iespējams samazināt arī tad, ja ienākumi samazinās vismaz par 15 % 2016./17. ak. g. aizdevumu saņēma 46 % studentu.
- No 2017. gada 1. augusta ir pieejams studiju maksas aizdevums visiem, kas jaunāki par 55 gadiem. Lai veicinātu mūžizglītību, ikviens, kas ir jaunāks par 55 gadiem, var pieteikties uz studiju aizdevumu, lai segtu studiju maksu. Attiecībā uz augstāko profesionālo izglītību un universitātēm tas ir spēkā no 2017. gada 1. septembra.
- Atkarībā no vecāku ienākumiem ir pieejama Nīderlandes valsts piešķirta sociālā **stipendija**, kuras maksimālais apmērs ir 388 EUR mēnesī. Ja students absolvē 10 gadu laikā, šī stipendija nav jāatmaksā. 2016. gadā visi tie studenti, kas saņēma sociālo stipendiju, saņēma aptuveni 3100 EUR gadā. 2016. gadā sociālo stipendiju saņēma 18 % studentu. Studentiem, kuru studijas aizkavējas veselības stāvokļa dēļ, ir tiesības saņemt studentiem paredzēto finansiālo atbalstu vēl vienu gadu. Viņiem ir tiesības arī uz aizdevuma maksājumu līdz 1200 EUR, ja viņi absolvē 10 gadu laikā. Visiem studentiem, kas atbilst noteiktajiem kritērijiem, sabiedriskais transports ir par brīvu vai nu darbdienās, vai brīvdienās pēc studentu izvēles.
- Profesionālās apmācības kuponi: tie studenti, kas augstākās izglītības studijas (*HBO* vai universitātē) pirmo reizi sāk laika posmā no 2015./16. ak. g. līdz 2018./19. ak. g., pabeidzot studijas, saņem profesionālās apmācības kuponu. Šī kupona maksimālā vērtība ir 2000 EUR, un to var izmantot 5–10 gadu laikā pēc absolvēšanas.
- Visi studenti, kuri imatrikulēti pirms 2015. gada, ir tiesīgi saņemt pamata stipendiju, un daži ir tiesīgi saņemt arī sociālo stipendiju studiju programmas paredzētajā ilgumā.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

⁽²⁴⁾ Piezīme: dati attiecas uz tiem studentiem, kas sāka studijas pēc 2015. gada 1. septembra.

AUSTRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

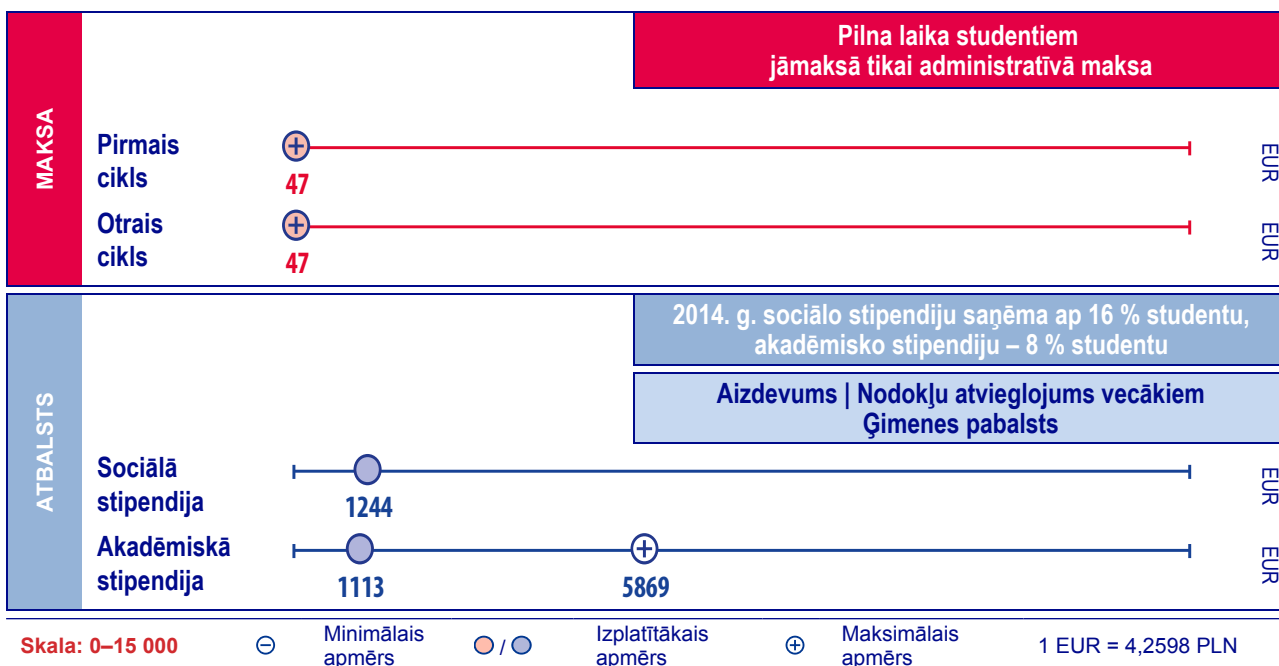
- ES valstu studentiem un tiem, kam ir tādas pašas tiesības, universitātēs un universitātes pedagoģiskajās koledžās (*Pädagogische Hochschule*) studiju maksa nav jāmaksā. Nav jāmaksā arī administratīvā maksa. Ja students maksimālo studiju ilgumu pārsniedz par vairāk nekā gadu, viņam ir jāmaksā 363,36 EUR semestrī. Šī ir valdības noteikta maksimālā summa. Maksā aptuveni 12 % pilna laika studentu. Atbrīvojums no maksas var tikt piešķirts tādos gadījumos kā studijas vai stažēšanās starpvalstu mobilitātes programmās, slimība vai grūtniecība, kā arī invaliditāte.
- Lietišķo zinātņu universitātēm (*Fachhochschulen*) ir tiesības prasīt maksu, kas nepārsniedz 363,36 EUR semestrī.
- Saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem **nepilna laika** studentu statusa nav.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmu nav.
- Starptautiskajiem** studentiem, t.i., studentiem no valstīm, kas nav ES vai EEZ dalībvalstis, universitātēs parasti jāmaksā 726,72 EUR semestrī. Studenti no attīstības valstīm ar universitātes lēmumu no šīs maksas var tikt atbrīvoti. Studenti no mazattīstības valstīm no maksas ir atbrīvoti. Lietišķo zinātņu universitātēm (*Fachhochschulen*) ir tiesības prasīt maksu izmaksu segšanai, kas studentiem no valstīm, kuras nav ES un EEZ dalībvalstis, parasti ir lielāka par 363,36 EUR semestrī.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Federālo **stipendiju** pirmā un otrā cikla studentiem veido divas daļas: tiešais studiju finansējums, kas tiek izmaksāts skaidrā naudā, un netiešais studiju finansējums. 2015./16. ak. g. stipendiju saņēma 14 % studentu.
- Tiešais studentu atbalsts tiek izmaksāts ikmēneša maksājumos, un tā apmērs ir līdz 9492 EUR gadā atkarībā no atbilstības sociālajiem kritērijiem un akadēmiskajiem rezultātiem. Atbalsta apmērs tiek noteikts, ņemot vērā studenta, viņa vecāku un dzīvesbiedra ienākumus un ģimenes locekļu skaitu. Stipendija ir jāatmaksā tikai tad, ja pēc diviem pirmajiem semestriem trūkst akadēmisko sekmju apliecinājuma.
- Netiešais finansējums var izpausties kā pārveduma maksājums studentu vecākiem (piemēram, ģimenes pabalsts vai nodokļu atvieglojums) vai kā bezskaidras naudas pabalsts (piemēram, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana studentiem un nodokļu atvieglojums). Studentu vecāki var saņemt **ģimenes pabalstu** (158,90 EUR mēnesī par katru bērnu) un nodokļu atvieglojumu (58,40 EUR mēnesī par katru bērnu), ja students ir jaunāks par 24 gadiem (izņēmuma gadījumos līdz 25 gadu vecumam) un turpina studēt.
- Valsts studentu **aizdevuma sistēmas** nav.

POLIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

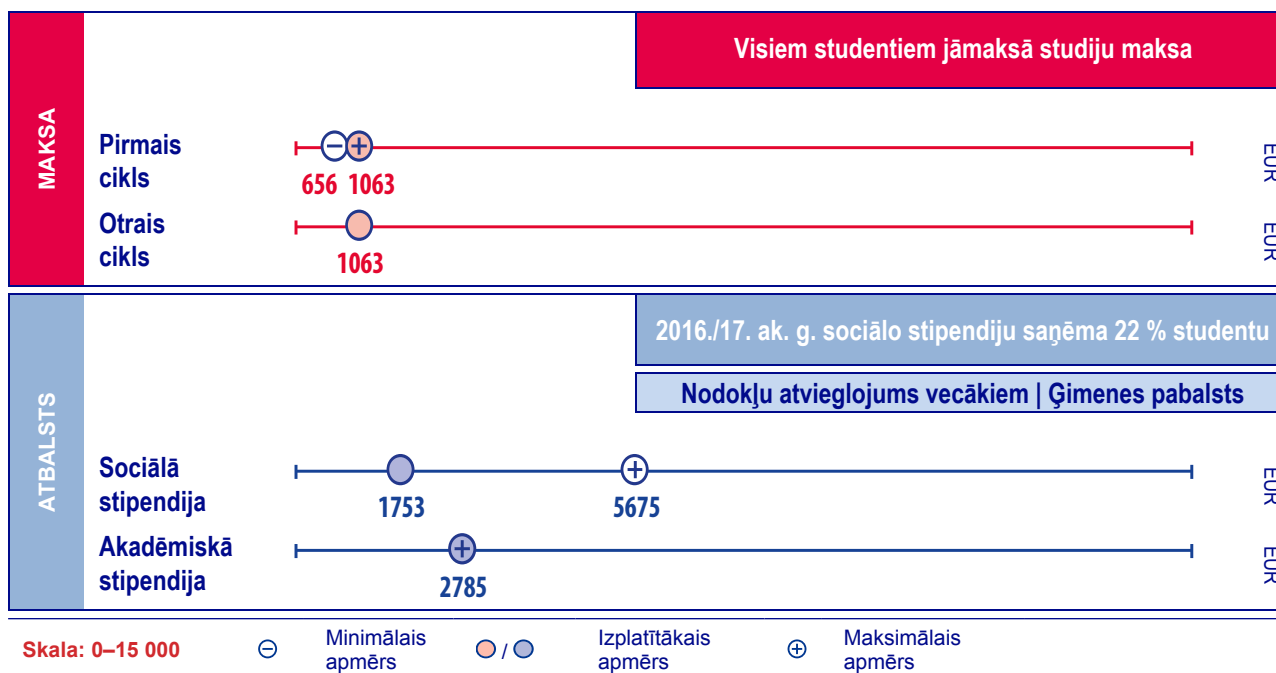
- Valsts augstākās izglītības iestādēs pilna laika studentiem studiju maksa, kuras apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes, jāmaksā tikai tad, ja viņi kursu apgūst atkārtoti. Pārējie pilna laika studenti maksā tikai administratīvo maksu. **Nepilna laika** studentiem jāmaksā augstākās izglītības iestādes noteiktā gada maksa – vidēji ap 4700 PLN. Katra iestāde var no maksas atbrīvot vai to samazināt; tas attiecas gan uz pilna, gan nepilna laika studentiem.
- Visiem studentiem vienu reizi studiju ciklā ir jāmaksā imatrikulācijas maksa 200 PLN apmērā. Studentiem jāmaksā arī administratīvā maksa, kas sedz studenta identifikācijas kartes, sekmju grāmatiņas un diploma izsniegšanas izmaksas.
- Īsā cikla** programmu nav.
- Studenti no ES un EBTA valstīm un citām noteiktām kategorijām (piemēram, studenti ar bēgļa statusu) studē ar tiem pašiem nosacījumiem kā Polijas pilsoņi. Maksas apmēru citiem **starptautiskajiem** studentiem nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Sociālā **stipendija**, ko piešķir ministrija un pārvalda augstākās izglītības iestādes, ir pieejama visiem studentiem (pirmā un otrā cikla pilna un nepilna laika) ar maziem personiskajiem vai ģimenes ienākumiem, kā arī studentiem invalīdiem. Ienākumu sliekšni, līdz kuram var pretendēt uz šo stipendiju, nosaka augstākās izglītības iestādes, un tas ir 668,20–1051,70 PLN uz vienu cilvēku mēnesī. 2016. gadā sociālo stipendiju sociāli ekonomisko apstākļu dēļ saņēma 13,89 % studentu un invaliditātes dēļ – 1,71 % studentu. Stipendijas vidējais apmērs bija 5300 PLN gadā.
- Akadēmiskā stipendija, ko piešķir ministrija un pārvalda augstākās izglītības iestādes, ir pieejama labākajiem pilna un nepilna laika studentiem. Stipendijas vidējais apmērs ir 4740 PLN gadā. 2016. gadā šādu stipendiju saņēma 7,86 % studentu. Likumā noteikts, ka sociālās un akadēmiskās stipendijas kopējais apmērs mēnesī nedrīkst pārsniegt 90 % no asistenta (zemākā līmeņa akadēmiskais darbinieks augstākās izglītības iestādē) pamatalgas.
- Jebkura cikla students, kura personiskie neto ienākumi nepārsniedz 2500 PLN mēnesī (2016./17. ak. g.), var saņemt **aizdevumu**, kas nepārsniedz 10 000 PLN gadā. Valsts galvo par visu aizdevuma summu tiem studentiem, kuru ģimenes ienākumi ir 600 PLN mēnesī uz vienu ģimenes locekli, un par 70 % tiem studentiem, kuru ģimenes ienākumi ir 1000 PLN mēnesī uz vienu ģimenes locekli. Studenti, kas sāk studēt pirms 25 gadu vecuma, var pieteikties uz aizdevumu, kas tiek piešķirts uz studiju laiku vai maksimums sešiem gadiem. Aizdevumu jāmaksāt divus gadus pēc studiju beigšanas. Aizdevuma izmantošanas periodā nākamajos divos gados procenti tiek segti no valsts budžeta, bet vēlāk procentu likmes pieaugums ir ierobežots. Patlaban procentu likme ir 1,75 %. Aizdevuma atdošanas periods var divreiz pārsniegt izmaksāto regulāro maksājumu skaitu. Izcilākajiem 5 % absolventu var tikt dzēsti 20 % no aizdevuma summas. 2016./17. ak. g. bankas ar studentiem noslēdza 3603 līgumus.
- Studentu vecākiem vai aizbildņiem ir pieejams **nodokļu atvieglojums** 1112,04 PLN gadā (2016. g.) par vienu studējošu bērnu līdz 25 gadu vecumam, ja ienākumi nepārsniedz noteiktu līmeni un ja students nav nopelnījis ar nodokli apliekamus ienākumus (t. sk. peļņu no kapitāla pieauguma), kas pārsniedz 3089,00 PLN gadā. Tikai studentiem paredzēta nodokļu atvieglojuma nav.
- Ģimenes pabalsts** tiek piešķirts vecākiem ar maziem ienākumiem un studentiem invalīdiem.

PORTUGĀLE

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

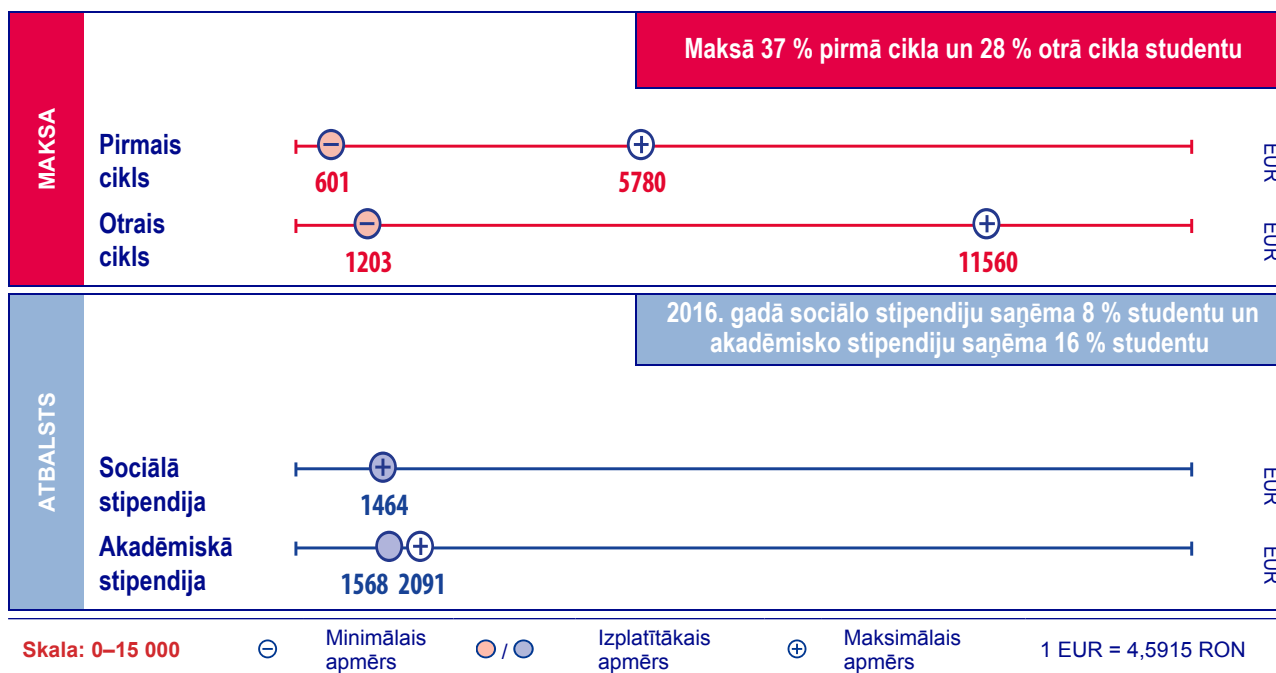
- **Pirmā cikla** programmām, integrētajām **otrā cikla** programmām (*mestrados integrados*) un tām otrā cikla programmām (*mestrados*), kuru apguve pēc pirmā cikla grāda iegūšanas ar likumu ir noteikta kā obligāta, lai varētu strādāt noteiktās profesijās, studiju maksu gadā nosaka katra valsts augstākās izglītības iestāde. Tā sniedzas no 656,50 EUR līdz 1063,47 EUR. Minētā minimālā un maksimālā maksa ir noteikta 2017./18. akadēmiskajam gadam.
- Visām pārējām otrā cikla programmām valsts augstākās izglītības iestādes studiju maksu nosaka pēc saviem ieskatiem un tā nav ierobežota. Studiju maksas apmērs ir ļoti atšķirīgs atkarībā no katras programmas izmaksām un kvalitātes.
- **Īsā cikla** programmām gada studiju maksu nosaka augstākās izglītības iestādes. Tā nedrīkst pārsniegt 1063 EUR.
- **Nepilna laika** studentiem piemērojamo maksu nosaka augstākās izglītības iestādes. Šī maksa parasti ir saistīta ar iegūto ECTS kredītpunktu skaitu.
- **Starpautiskajiem** studentiem jāmaksā lielāka maksa nekā vietējiem studentiem, un maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Ir pieejama sociālā un akadēmiskā **stipendija**. Tiesības uz sociālo stipendiju ir atkarīgas no studenta un viņa ģimenes ienākumiem. Sociālās stipendijas apmērs ir atkarīgs no studiju maksas apmēra un sniedzas no 1063,47 EUR līdz 5675 EUR. 2016./17. ak. g. sociālo stipendiju saņēma 22 % studentu.
- Akadēmiskās stipendijas apmērs ir fiksēts – 2785 EUR gadā. Tas, cik akadēmisko stipendiju katra augstākās izglītības iestāde var piešķirt, ir iepriekš noteikts pēc attiecības 1 akadēmiskā stipendija uz 500 studentiem. Tiesības uz šo stipendiju studentam ir tad, ja iepriekšējā gadā viņš ir izpildījis visas studiju prasības un ieguvis labas atzīmes (augstākas par 16 skalā no 0 līdz 20). Papildu stipendija tiek piešķirta tiem studentiem, kuri pārceļas studēt uz mazāk apdzīvotiem Portugāles reģioniem. Šīs stipendijas apmērs ir 1500 EUR gadā. Arī vairākas augstākās izglītības iestādes saviem studentiem piešķir stipendiju.
- Augstākās izglītības studentiem ir pieejama īpaša **aizdevuma** programma, kas ļauj saņemt valsts garantētu aizdevumu ar zemu procentu likmi.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem izpaužas kā nodokļu atvilkums par izglītības izdevumiem. Nodokļu atvieglojums ir 30 % no visiem izglītības izdevumiem, bet ne vairāk par 800 EUR. Atkarībā no ģimenes kopējiem ienākumiem var būt noteikti papildu ierobežojumi – ģimenes kopējiem ienākumiem palielinoties, atvieglojuma apmērs samazinās.
- **Ģimenes pabalsts** – bērna pabalsts – pienākas tām ģimenēm, kurās ir studējošs bērns līdz 24 gadu vecumam, ja māsaiņniecības ienākumi nepārsniedz summu, kas ir 1,5 reizes lielāka par sociālā atbalsta indeksu, kas reizināts ar 14 (2017. gadā – 8847,72 EUR), un ja ģimenes aktīvu vērtība ir mazāka par sociālā atbalsta indeksu, kas reizināts ar 240 (2017. gadā – 101 116,80 EUR).

RUMĀNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

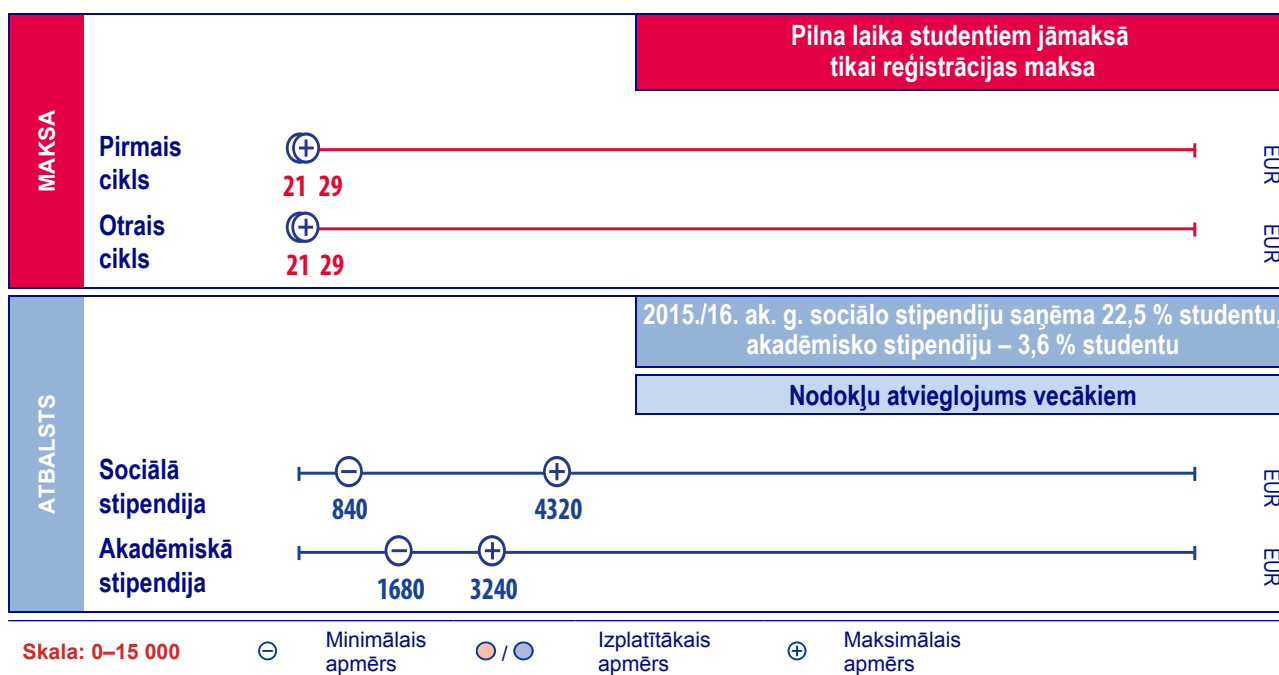
- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Subsidēto vietu skaitu katru gadu nosaka valdība. Visiem studentiem jāmaksā augstākās izglītības iestāžu noteiktā reģistrācijas maksa 100–250 RON apmērā.
- Maksas studentiem maksas apmēru, kas aptver studiju, administratīvo, eksāmenu un sertifikācijas maksu, visām programmām nosaka katras universitātes senāts. Tas lemj arī par atbrīvojumu no maksas, balstoties uz akadēmiskajiem kritērijiem. Šis atbrīvojums attiecas uz ļoti mazu studentu skaitu (mazāk nekā 1 %).
- Maksas apmērs tiek aprēķināts, ņemot vērā pilna laika studentu vidējo skaitu un pieejamo valsts finansējumu. **Pirmajā ciklā:** 2760 RON sociālo zinātņu programmās; 5445,03 RON inženierzinātņu un datorsistēmu programmās; ne vairāk kā 26 540,20 RON mākslas (kinematogrāfijas) programmās. **Otrajā ciklā:** 5521,83 RON sociālo zinātņu programmās; 10 890,10 RON inženierzinātņu un datorsistēmu programmās; ne vairāk kā 53 080,40 RON mākslas (kinematogrāfijas) programmās.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmu nav.
- **Starptautiskajiem** studentiem par studijām jāmaksā. Minimālais maksas apmērs katrā studiju jomā tiek noteikts ar likumu.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Sociālās **stipendijas** apmērs parasti ir 560 RON mēnesī, un to izmaksā 12 mēnešus. Sociālā stipendija tiek piešķirta, ņemot vērā studenta finansiālo stāvokli. 2016. gadā sociālo stipendiju saņēma 7,82 % pilna laika studentu.
- Akadēmiskās stipendijas veidi ir dažādi: studiju stipendija (parasti 600 RON mēnesī 12 mēnešus) un akadēmiskā stipendija (parasti 600 RON mēnesī 12 mēnešus). Stipendija par izcilām sekmēm (katrā fakultātē tiek piešķirta tikai viena šāda stipendija) var sasniegt 750 RON mēnesī, un arī tā tiek izmaksāta 12 mēnešus. Stipendija par izcilu pētniecisko darbu bakalaura grāda studijās nepārsniedz 800 RON mēnesī un tiek izmaksāta 12 mēnešus. 2016. gadā akadēmisko stipendiju saņēma 15,68 % pilna laika studentu.
- Stipendijas apmēru nosaka katra augstākās izglītības iestāde. Stipendija ir paredzēta, lai segtu dzīvošanas izmaksas studentu viesnīcā un izdevumus par pārtiku. Universitāte nosaka piešķiramo stipendiju skaitu atkarībā no kopējiem līdzekļiem, kas paredzēti izdevumiem par augstāko izglītību. Šos līdzekļus katru gadu piešķir ministrija. Uz stipendiju var pretendēt pirmā un otrā cikla studenti, bet ne nepilna laika studenti.
- Studentu **aizdevums**, **ģimenes pabalsts** un **nodokļu atvieglojums** vecākiem nav pieejami.

SLOVĒNIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

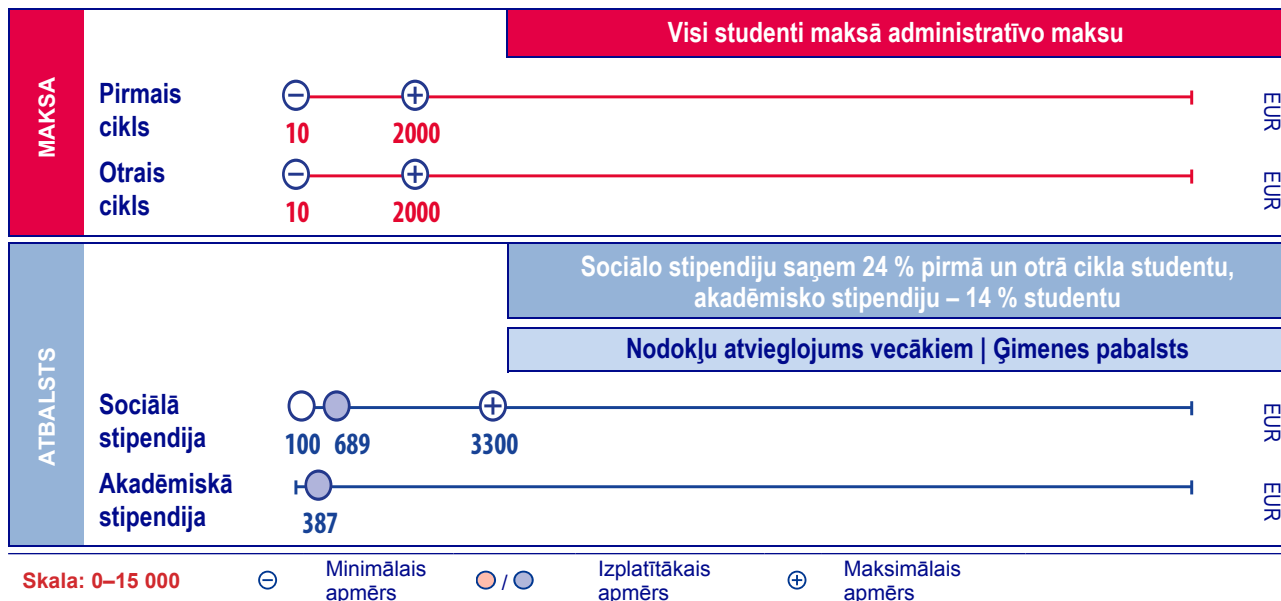
- Pilna laika studentiem jāmaksā tikai reģistrācijas maksa (**īsaajā ciklā** 20–30 EUR, **pirmajā un otrajā ciklā** 21–29 EUR), kā arī jāsedz praktisko darbu un mācību ekskursiju izmaksas, ja tādas attiecīgajā studiju programmā ir paredzētas. Vietējiem un ES valstu pilna laika studentiem par studijām nav jāmaksā.
- Nepilna laika** studentiem (11 % studentu) un **starptautiskajiem** studentiem (no valstīm, kas nav ES valstis) jāmaksā vienāda maksa, un tās apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes. **Pirmajā un otrajā ciklā** studiju maksa sniedzas no 3000 EUR līdz 15 000 EUR. Šīs summas attiecas uz Ljubļanas Universitāti. Augstākās izglītības **īsa cikla** programmās studiju maksa sniedzas no 1000 EUR līdz 3250 EUR.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Īsā, pirmā un otrā cikla studentiem ir pieejams vienāds atbalsts.
- Ekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošiem studentiem ir pieejama sociālā **stipendija**. Tās apmērs ir atkarīgs no māsaimniecības ienākumiem. Papildus var tikt piešķirta piemaksa par akadēmiskajiem sasniegumiem, piemaksa tiem studentiem, kuri nedzīvo kopā ar ģimeni vai kuriem ir īpašas izglītības vajadzības. 2015./16. ak. g. sociālo stipendiju saņēma 22,5 % no visiem augstākās izglītības studentiem.
- Akadēmiskā stipendija, ko pārvalda Slovēnijas Cilvēkresursu un stipendiju fonds, tiek piešķirta tiem studentiem, kam ir izcilas sekmes vai izcili rezultāti pētnieciskajā darbā, mākslā vai konkursos. Papildus akadēmiskās stipendijas pamatsummai var tikt piešķirta arī piemaksa tiem studentiem, kuri nedzīvo kopā ar ģimeni vai kuriem ir īpašas izglītības vajadzības. 2015./16. ak. g. akadēmisko stipendiju saņēma 3,6 % no visiem augstākās izglītības studentiem.
- Pilna un nepilna laika studentiem ir tiesības uz stipendiju, ja viņi nav nodarbināti, nav reģistrējušies kā bezdarbnieki vai nav uzņēmuma vai privātas institūcijas vadītāji un, sākot studijas pirmā grāda ieguvei, ir jaunāki par 27 gadiem. Viņiem ir jābūt Slovēnijas pilsoņiem un/vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem. Stipendija tiek maksāta 12 mēnešus gadā.
- Ir pieejama darba devēju piešķirta korporatīvā stipendija. Darba devēju stipendijas daļa tiek netieši finansēta, izmantojot reģionālo stipendiju programmu pārvaldītājus vai vietējās kopienas. Tā var tikt līdzfinansēta arī no valsts budžeta līdzekļiem.
- Aizdevums** nav pieejams.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem tiek piešķirts kā nodokļu atvieglojums par katru apgādībā esošo bērnu, un tā apmērs ir atkarīgs no apgādājamo bērnu skaita (2016. gadā – 2436–7957 EUR). Tiesības uz nodokļu atvieglojumu ir tiem vecākiem, kuru bērns ir students, nav nodarbināts vai neveic uzņēmējdarbību un, sākot augstākās izglītības ieguvi, ir jaunāks par 26 gadiem.
- Ģimenes pabalsts** netiek piešķirts.

SLOVĀKIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem studentiem ir jāsedz administratīvā maksa, kuras apmēru nosaka katra augstākās izglītības iestāde. Valsts augstākās izglītības iestādēs tiem **pirmā un otrā cikla** pilna laika studentiem, kuri nepārsniedz attiecīgās studiju programmas apguves parasto ilgumu, studiju maksa nav jāmaksā. Studiju maksu un citas ar studijām saistītās maksas rektors var samazināt, atcelt vai atlikt, ņemot vērā studenta studiju rezultātus, sociālo un veselības stāvokli, kā arī citus īpašus apstākļus, kas ir ņemami vērā saskaņā ar augstākās izglītības iestādes statūtos noteiktajiem principiem.
- Tiem pilna laika studentiem, kas pārsniedz parasto studiju ilgumu vai kas viena akadēmiskā gada laikā paralēli apgūst divas vai vairākas programmas, ir jāmaksā studiju maksa, kuras apmērs ne pirmajā, ne otrajā ciklā nedrīkst pārsniegt 2000 EUR par akadēmisko gadu. Maksā aptuveni 15,68 % pirmā un otrā cikla pilna laika studentu.
- Neklātienas vai **nepilna laika** studentiem (2016. gadā – 22,11 % studentu) pirmajā ciklā ir jāmaksā ne vairāk kā 2300 EUR gadā un otrajā ciklā ne vairāk kā 3440 EUR gadā.
- Tiem studentiem, kas apgūst studiju programmu, kura tiek piedāvāta tikai svešvalodā, ir jāmaksā attiecīgās augstākās izglītības iestādes noteiktā studiju maksa.
- Īsa cikla** programmu nav.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, ir jāmaksā lielāka studiju maksa – no 2000 EUR līdz 10 000 EUR gadā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Studentiem ir likumā paredzētas tiesības uz sociālo **stipendiju**, ja viņi atbilst noteiktiem nosacījumiem. Šo stipendiju nodrošina ministrija un pārvalda augstākās izglītības iestādes. Sociālās stipendijas apmērs ir 10–275 EUR mēnesī. Sociālo stipendiju saņem 24,23 % pirmā un otrā cikla studentu.
- Akadēmisko stipendiju, kas tiek nodrošināta gan no valsts, gan no augstākās izglītības iestādes līdzekļiem, piešķir augstākās izglītības iestādes par izciliem sasniegumiem studijās, pētniecībā un jaunradē, mākslā un sportā. Valsts subsidija šai stipendijai tiek aprēķināta kā vidēji 420 EUR uz vienu studentu 10 procentiem pilna laika studentu. Universitātēm tiek piešķirts papildu finansējums akadēmiskās stipendijas izmaksāšanai noteiktās zinātnu studiju jomās. Valsts subsidija tiek aprēķināta kā vidēji 1000 EUR uz vienu studentu 15 procentiem studentu. Akadēmisko stipendiju saņem 14,13 % pirmā un otrā cikla studentu. Summu nosaka augstākās izglītības iestādes.
- Valsts subsidēts **aizdevums**, ko piešķir Izglītības atbalsta fonds, ir pieejams pilna un nepilna laika studentiem visu parasto studiju programmas apguves laiku. Aizdevuma apmērs ir 500–2300 EUR gadā, un to izmanto aptuveni 1 % studentu. Aizdevuma atmaksas minimālais termiņš ir 5 gadi un maksimālais – 10 gadi. Aizdevumu parasti sāk atdot trešajā līdz septītajā kalendārajā mēnesī pēc tā mēneša, kurā students kārtoja valsts (gala) eksāmenu vai aizstāvēja diplomdarbu. Procentu likme ir atkarīga no Slovērijas Republikas 10 gadu obligāciju vidējās ienesīguma likmes iepriekšējā kalendārajā gadā. Aizdevuma atmaksu ir iespējams atlikt līdz pirmā maģistra grāda iegūšanai, kā arī bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, ja tā dēļ studijas tiek pārtrauktas.
- Ģimenes pabalsts** 23,52 EUR mēnesī tiek izmaksāts pilna laika studentu vecākiem līdz studenta 25 gadu vecumam ar nosacījumu, ka students nepārtrauc studijas.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem: vienreizējs nodokļa atvilkums 21,41 EUR mēnesī. Par strādājošiem studentiem nodokļu atvieglojums nav pieejams.

SOMIJA

GALVENĀS IEZĪMES

		Pirmajā un otrajā ciklā ES studentiem nav jāmaksā	
MAKSA	Pirmais cikls	-----	
	Otrais cikls	-----	
		Finansiālo atbalstu saņem 66 % studentu	
ATBALSTS	Aizdevums		
	Sociālā stipendija ⁽²⁶⁾	⊕ 2253	-----
	Akadēmiskā stipendija		-----

Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- **Pirmā un otrā cikla** pilna un nepilna laika studentiem studiju maksa nav jāmaksā.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmu nav.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kuras nav ES vai EEZ dalībvalstis, jāmaksā vismaz 1500 EUR gadā. Tiem starptautiskajiem studentiem, kuriem nav pastāvīgas uzturēšanās atļaujas ES vai EEZ valstīs, no 2017. gada 1. augusta šī maksa ir jāmaksā arī par svešvalodā pasniegto pirmā un otrā cikla programmu apguvi (šī maksa netiek piemērota tiem studentiem, kas studijas sākuši pirms šī datuma).

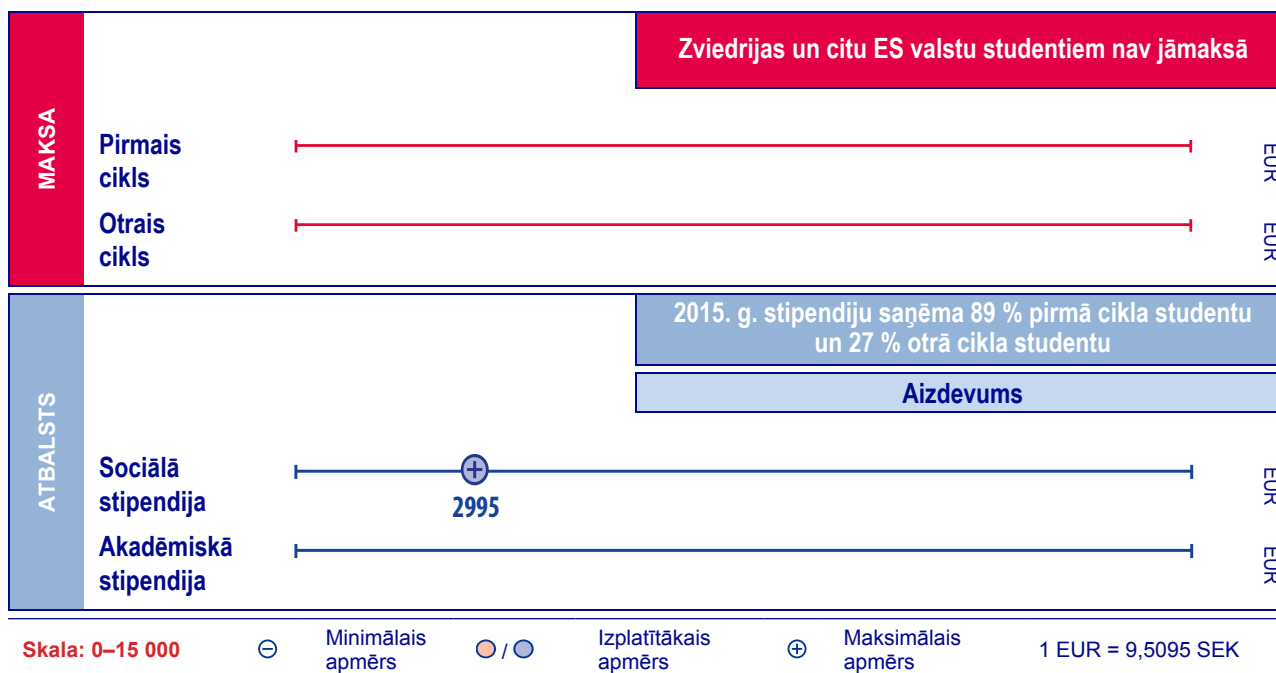
Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Tiesības uz **finansiālo atbalstu** ir tikai pilna laika studentiem. Maksimālais atbalsta apmērs ir 14 544 EUR gadā, ieskaitot standarta gada piemaksu par mājokli (3744 EUR). Izplatītākā summa ir 10 908 EUR, no kuriem 5850 EUR ir studentu aizdevums. 2017. gadā finansiālo atbalstu saņem 66 % studentu.
- Studiju **stipendija** ir pieejama visiem studentiem, ja viņi gadā iegūst vidēji 60 kredītpunktus (vismaz 5 kredītpunktus mēnesī), un tā tiek piešķirta ne vairāk kā uz 54 mēnešiem (medicīnas studijās uz 64 mēnešiem). Stipendijas apmērs ir atkarīgs no studenta vecuma un tā, vai students dzīvo kopā ar vecākiem. No 2017. gada 1. augusta augstākās izglītības studentu stipendija ir novienādotā ar vidējās izglītības skolēnu stipendiju (maksimums 250,28 EUR mēnesī). Agrākās piemaksas par mājokli vietā tiem studentiem, kas dzīvo ģimenē, ir tiesības uz vispārējo mājokļa pabalstu 315 EUR apmērā. Studentiem ar maziem ienākumiem, kuri dzīvo ģimenē, ir ikmēneša palīdzības pakete veido studiju stipendija aptuveni 250 EUR apmērā, studiju aizdevums 650 EUR apmērā un mājokļa pabalsts 275–405 EUR apmērā atkarībā no pašvaldības, kurā viņi dzīvo. Palīdzības summa ir mazāka tiem studentiem, kuri sava laulātā, partnera vai cita māsainiecības locekļa ienākumu dēļ vispārējam mājokļa pabalstam nekvalificējas.
- Studiju stipendija un vispārējais mājokļa pabalsts parasti tiek maksāti deviņus mēnešus ar nosacījumu, ka studenta ienākumi kalendārā gada laikā nepārsniedz 11 850 EUR.
- No 2017. gada augusta studentu **aizdevuma** summa ir palielināta no 400 EUR līdz 650 EUR mēnesī. Studentu aizdevuma galvotājs ir valdība. Tiem studentiem, kuri absolvē noteiktajā laikā, var tikt piemērota nodokļu atlaide (30 % tiem studentiem, kuri sāka studēt pirms 2014. gada 1. augusta) vai kompensācija (40 % tiem studentiem, kuri sāka studēt 2014. gada 1. augustā vai vēlāk). Studentu aizdevumu parasti jāmaksā 1,5–2 gadus pēc absolvēšanas, un tas jāatdod divas reizes ilgākā periodā nekā studiju ilgums. Procentu likme un nosacījumi tiek saskaņoti ar studentu un banku. 2017. gadā studiju aizdevumu saņēma 57 % studentu.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

⁽²⁵⁾ Norādītajā sociālās stipendijas apmērā nav ietverta piemaksa par mājokli, ko saņem patstāvīgi dzīvojošie studenti (sk. tekstā).

ZVIEDRIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

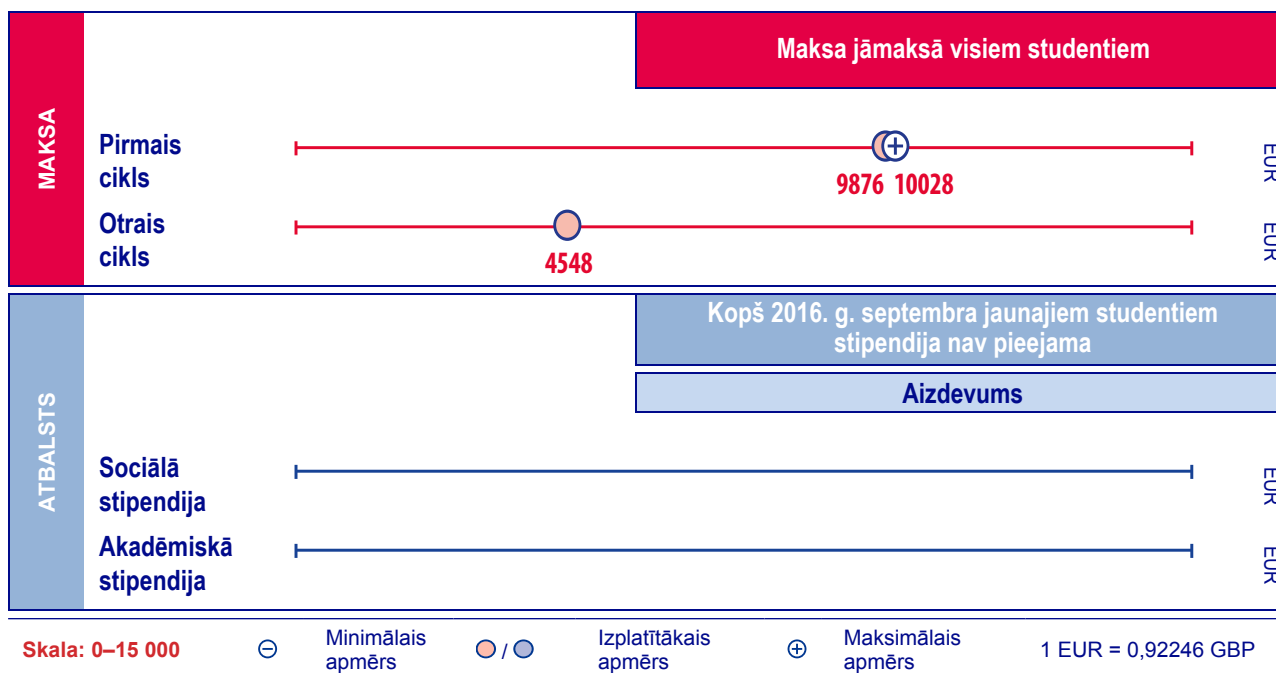
- Pilna un nepilna laika īsā, pirmā un otrā cikla studentiem no Zviedrijas, kā arī ES, EBTA un EEZ valstīm nekāda maksa nav jāmaksā.
- Citiem **starptautiskajiem** studentiem, kuri nāk no valstīm ārpus ES, EBTA un EEZ valstīm, par augstākās izglītības ieguvu ir jāmaksā. Maksas apmēru augstākās izglītības iestādes nosaka tā, lai tiktu segtas visas izmaksas.
- No 2015. gada 1. februāra pilna un nepilna laika studentiem no Zviedrijas, kā arī ES, EBTA un EEZ valstīm var būt jāmaksā studiju maksa, ja viņi apgūst vairākām augstskolām kopīgu grāda programmu un ja studiju maksa netiek maksāta Zviedrijas augstākās izglītības iestādei un nav saistīta ar to studiju programmas daļu, kuru organizē attiecīgā Zviedrijas augstākās izglītības iestāde.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Visiem pilna laika studentiem ir pieejama **stipendija** 712 SEK nedēļā 40 nedēļas gadā sešus gadus. Maksimālais stipendijas apmērs ir 28 480 SEK gadā. Nepilna laika studentiem, kas studē vismaz 50 % laika, ir iespēja saņemt stipendiju proporcionāli studiju tempam. 2015. gadā stipendiju saņēma 72 % studentu. Stipendiju piešķir Zviedrijas studiju atbalsta pārvalde (CSN) – Izglītības un zinātnes ministrijai pakļauta administratīvā iestāde.
- Visiem pilna laika studentiem ir pieejams valsts garantēts **aizdevums** 1792 SEK nedēļā 40 nedēļas gadā sešus gadus. Aizdevuma maksimālais apmērs ir 71 680 SEK gadā. Nepilna laika studentiem, kas studē vismaz 50 % laika, ir iespēja saņemt aizdevumu proporcionāli studiju tempam. Aizdevuma atmaksāšana jāsāk ne ātrāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad students ir saņēmis pēdējo aizdevuma maksājumu, un jāpabeidz 25 gadu laikā vai līdz 60 gadu vecuma sasniegšanai. Procentu likmi reizi gadā nosaka valdība. 2017. gadā procentu likme ir noteikta 0,34 % apmērā, un no 2012. līdz 2016. gadam tās dinamika ir šāda: 2012. g. – 1,5 %, 2013. g. – 1,3 %, 2014. g. – 1,2 %, 2015. g. – 1,0 % un 2016. g. – 0,6 %. 2015. gadā aizdevumu saņēma 53 % studentu.
- Studenti, kam ir bērni, var saņemt papildu stipendiju. Daži studenti var saņemt arī papildu aizdevumu, kā arī aizdevumu ar studijām saistītu papildu izmaksu segšanai ar tādiem pašiem atmaksas un procentu likmes nosacījumiem kā standarta aizdevumu. Tas attiecas, piemēram, uz studentiem, kam ir papildu izdevumi par divām dzīvesvietām, transportu, mūzikas instrumentu iegādi u. c.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.
- Īsā cikla studentiem ir tiesības uz tādu pašu atbalstu kā pirmā un otrā cikla studentiem.

APVIENOTĀ KARALISTE – ANGLIJA

GALVENĀS IEZĪMES ⁽²⁶⁾

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem pilna un nepilna laika pirmā un otrā cikla studentiem jāmaksā studiju maksa.
- **Pirmajā ciklā** maksu par pilna laika programmām nosaka augstākās izglītības iestādes un valsts augstākās izglītības iestādēs ar pieejamības līgumu tā nedrīkst pārsniegt 9250 GBP. Pieejamības līgums paredz nodrošināt studiju pieejamību (piemēram, vienādas iespējas studentiem ar maziem ienākumiem un studentiem no citām nepietiekami pārstāvētajām grupām) un studentu noturēšanu. Paredzams, ka 2017./18. ak. g. vidējā maksa būs 9110 GBP. Studentiem nav jāmaksā uzreiz, un viņi var pieteikties uz aizdevumu studiju maksas segšanai. Pirmajā ciklā maksu par nepilna laika programmām nosaka augstākās izglītības iestādes un tā nedrīkst pārsniegt 6935 GBP. 2014./15. ak. g. aizdevumu studiju maksas segšanai saņēma 92,8 % no pilna laika studentiem, kas pastāvīgi dzīvo Anglijā.
- **Otrajā ciklā** maksa par programmām nav reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4195 GBP) atspoguļo orientējošu maksu pilna laika pēcdiploma pētnieciskā grāda studentiem 2017./18. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Arī **īsā cikla** programmu studentiem par studijām jāmaksā. Maksu nosaka katra augstākās izglītības iestāde. Maksimālā maksa ir tāda pati kā par pirmā cikla programmām.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav Apvienotā Karaliste un ES vai EEZ dalībvalstis, par īsā, pirmā un otrā cikla programmām maksas apmērs netiek regulēts.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Pirmā un īsā cikla pilna laika programmās studenti, kas ir sākuši studijas kopš 2016./17. ak. g., sociālo stipendiju nesaņem, bet var saņemt iztikas **aizdevumu** dzīvošanas izmaksu segšanai. Maksimālais aizdevuma apmērs studentiem, kas dzīvo savas ģimenes mājoklī, ir 7097 GBP. Tiem studentiem, kuri nedzīvo ģimenes mājoklī, maksimālā šī aizdevuma summa ir 8430 GBP ārpus Londonas un 11 002 GBP Londonā. Aizdevuma atmaksāšana ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 21 000 GBP sliekšņa; procentu likme tiek aprēķināta, mazumtirdzniecības cenu indeksam (inflācija) pieskaitot 3 %. 2014./15. ak. g. aizdevumu dzīvošanas izmaksu segšanai saņēma 89,3 % no tiem studentiem, kam uz to bija tiesības. Papildu atbalsts ir pieejams tiem studentiem, kuru apgādībā ir bērni vai kuri ir invalīdi. Daudzas izglītības iestādes studentiem no nepietiekami pārstāvētajām grupām un finansiālajās grūtībās nonākušajiem studentiem piedāvā arī citas stipendijas. Vairākas iestādes piedāvā arī akadēmisko stipendiju.
- Tiem pirmā cikla pilna laika studentiem, kas studijas sāka pirms 2016./17. ak. g., joprojām ir tiesības uz sociālo **stipendiju**, kā arī uz iztikas aizdevumu. Piešķirtās stipendijas apmērs ir atkarīgs no mājsaimniecības ienākumiem, un maksimālā pieejamā summa ir 3387 GBP. Atšķirībā no iztikas aizdevuma stipendija nav jāatmaksā. 2016./17. ak. g. stipendija pilnā apmērā tika piešķirta 40 procentiem tiesīgo pretendentu, bet daļējā apmērā – 14 procentiem pretendentu.

⁽²⁶⁾ Dati par pirmā cikla studentiem attiecas tikai uz jauniejiem studentiem. Tiem studentiem, kas studiju nolūkos šķērso Apvienotās Karalistes iekšējās robežas, ir jāmaksā atšķirīga maksa un ir pieejami atšķirīgi atbalsta pasākumi.

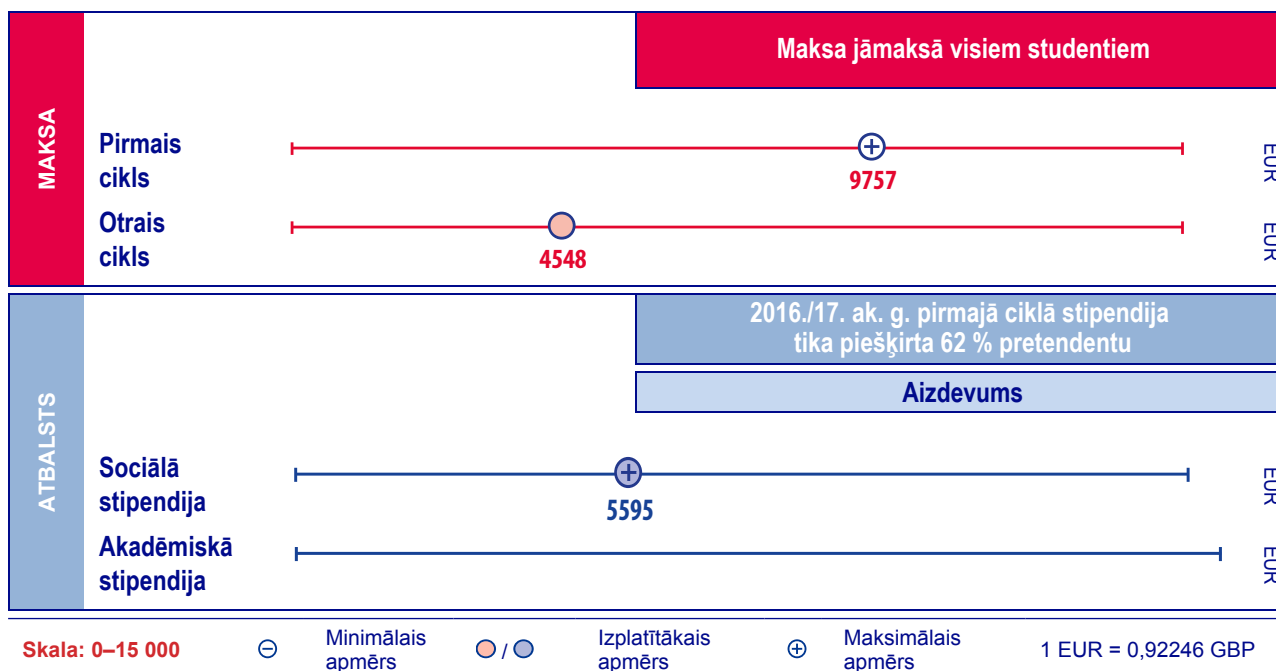
- Pirmā un īsā cikla nepilna laika studenti, kas studē vismaz 25 % laika, var pieteikties uz **aizdevumu** studiju maksas segšanai. Aizdevums dzīvošanas izmaksu segšanai nepilna laika studentiem nav pieejams.
- Otrajā ciklā pēcdiploma studijās kopš 2016./17. ak. g. ir jauna **aizdevuma** sistēma, kas attiecas uz tiem pilna un nepilna laika studentiem, kuri apgūst akadēmiskās vai pētnieciskās maģistra grāda programmas. 2017./18. ak. g. šī aizdevuma apmērs ir 10 280 GBP. To var izmantot gan studiju maksas, gan dzīvošanas izmaksu segšanai, un tās apmērs ir noteikts visai programmai. Doktorantūras studentiem katra izglītības iestāde var piešķirt akadēmisko **stipendiju**, kas parasti ir Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padomes ieteiktās minimālās stipendijas apmērā. 2017./18. ak. g. tā ir noteikta 14 553 GBP apmērā.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav būtiski studentu atbalsta sistēmas elementi.

Plānotās reformas

- No 2018./19. ak. g. pilna un nepilna laika doktorantūras studentiem tiks ieviests jauns, ar ienākumiem nesaistīts aizdevums 25 000 GBP apmērā.

APVIENOTĀ KARALISTE – VELSĀ

GALVENĀS IEZĪMES (27)

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem pilna un nepilna laika pirmā un otrā cikla studentiem par studijām ir jāmaksā.
- **Pirmā cikla pilna laika** programmās studiju maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes, bet iestādēs ar apstiprinātu maksas un pieejamības plānu tā nedrīkst pārsniegt 9000 GBP. Maksas un pieejamības plāna nolūks ir nodrošināt iespēju vienlīdzību (t. i., studentiem ar maziem ienākumiem un studentiem no citām nepietiekami pārstāvētajām grupām), lai veicinātu augstākās izglītības ieguvu. Studentiem studiju maksa nav jāmaksā uzreiz, un viņi var pieteikties uz studiju maksas aizdevumu vai stipendiju. Augstākās izglītības iestādes pēc saviem ieskatiem var atbrīvot studentus no studiju maksas vai piešķirt viņiem sociālo vai akadēmisko stipendiju, lai palīdzētu segt studiju maksu.
- **Otrajā ciklā** maksa par programmām nav reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4195 GBP) atspoguļo orientējošu maksu pilna laika pēcdiploma pētnieciskā grāda studentiem 2017./18. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Pirmā cikla **nepilna laika** programmās Velsā studējošiem Velsas studentiem maksimālā maksa ir 2625 GBP.
- Uz **īsā cikla** programmu studentiem attiecas tāda pati maksimālā maksa kā uz pirmā cikla programmu studentiem.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav Apvienotā Karaliste un ES vai EEZ dalībvalstis, maksas apmērs netiek regulēts.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Lai pirmā un īsā cikla pilna laika studenti varētu pilnībā segt studiju maksu, viņi var pieteikties uz studiju **aizdevumu** līdz 4046 GBP apmēram un uz studiju **stipendiju** līdz 4954 GBP apmēram. Studiju aizdevuma atmaksa ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 21 000 GBP sliekšņa; procentu likme tiek aprēķināta, mazumtirdzniecības cenu indeksam pieskaitot 3 %. 2014./15. ak. g. aizdevumu studiju maksas segšanai saņēma 92,1 % to studentu, kam uz to bija tiesības.
- Atbalsta pasākumu kompleksā ir ietverta arī sociālā **stipendija** un **aizdevums** dzīvošanas (iztikas) izmaksu segšanai. Stipendijas apmērs ir atkarīgs no ienākumiem, un tiem studentiem, kuru māsājniecības ienākumi nepārsniedz 18 370 GBP, tās maksimālais apmērs ir 5161 GBP. Studenti, kuru māsājniecības ienākumi pārsniedz 50 020 GBP, stipendiju nesaņem. 2016./17. ak. g. sociālo stipendiju saņēma 62 % no tiem studentiem, kam uz to bija tiesības (34 % saņēma pilnu stipendiju un 28 % – daļēju). Maksimālais ar ienākumiem nesaistītā iztikas aizdevuma apmērs studentiem, kas dzīvo ģimenes mājoklī, ir 4019 GBP. Studentiem, kuri nedzīvo ģimenes mājoklī, tas ir 5191 GBP. Iztikas aizdevuma atmaksa ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 21 000 GBP sliekšņa; procentu likme tiek aprēķināta, mazumtirdzniecības cenu indeksam pieskaitot 3 %. 2014./15. ak. g. iztikas aizdevumu saņēma 95,3 % studentu.

(27) Dati par pirmā cikla studentiem attiecas tikai uz jaunajiem studentiem. Tiem studentiem, kas studiju nolūkos šķērso Apvienotās Karalistes iekšējās robežas, ir jāmaksā atšķirīga maksa un ir pieejami atšķirīgi atbalsta pasākumi.

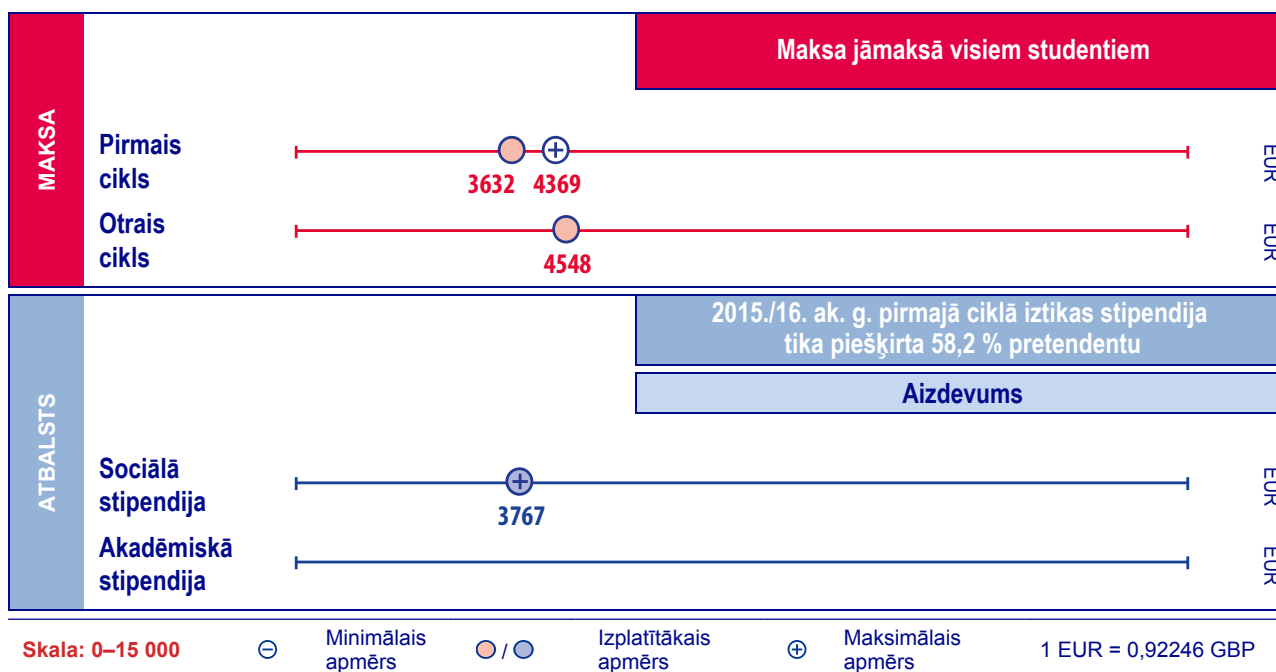
- Pirmajā ciklā nepilna laika studenti un īsā cikla studenti, kas studē vismaz 25 % laika, var pieteikties uz **aizdevumu** studiju maksas segšanai. Tiem studentiem, kuri studē vismaz 50 % laika, ir pieejama sociālā **stipendija** ar programmas apguvi saistīto izmaksu segšanai.
- Otrajā ciklā tie studenti, kuri no 2017./18. ak. g. sāk pilna vai nepilna laika maģistrantūras studijas (akadēmiskās vai pētnieciskās), var pieteikties uz pēcdiploma **aizdevumu** 10 280 GBP apmērā studiju maksas vai dzīvošanas izmaksu segšanai. Aizdevums tiek piešķirts uz visu paredzēto programmas ilgumu. Doktorantūras studentiem katrā augstākās izglītības iestādē var piešķirt akadēmisko **stipendiju**, kas parasti ir Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padomes ieteiktās minimālās stipendijas apmērā. 2017./18. ak. g. tā ir noteikta 14 553 GBP apmērā.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav būtiski studentu atbalsta sistēmas elementi.

Plānotās reformas

- Sākot no 2018./19. ak. g., pirmā cikla studentiem studiju stipendija tiks aizstāta ar aizdevumu un Velsā tiks ieviesta jauna vispārēja iztikas stipendija, kas attieksies uz pilna un nepilna laika pirmā cikla studentiem.

APVIENOTĀ KARALISTE – ZIEMEĻĪRIJA

GALVENĀS IEZĪMES ⁽²⁸⁾

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem pilna un nepilna laika pirmā un otrā cikla studentiem par studijām ir jāmaksā.
- **Pirmajā ciklā** maksu par pilna laika programmām nosaka augstākās izglītības iestādes un tā nedrīkst pārsniegt 4030 GBP. Studentiem nav jāmaksā uzreiz, un viņi var pieteikties uz studiju aizdevumu, lai varētu pilnībā segt visu maksu. Augstākās izglītības iestādes pēc saviem ieskatiem var atbrīvot studentus no studiju maksas vai piešķirt viņiem sociālo vai akadēmisko stipendiju, lai palīdzētu segt studiju maksu.
- **Otrajā ciklā** maksa par pilna un nepilna laika studiju programmām netiek reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4195 GBP) atspoguļo orientējošu maksu pilna laika pēcdiploma pētnieciskā grāda studentiem 2017./18. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Pirmā cikla **nepilna laika** studiju programmās maksas apmērs netiek regulēts un tiem studentiem, kuri studē vismaz 25 % laika, ir pieejams studiju maksas aizdevums.
- Uz **īsā cikla** programmu studentiem attiecas tāda pati maksimālā maksa kā uz pirmā cikla programmu studentiem.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav Apvienotā Karaliste un ES vai EEZ dalībvalstis, pirmajā un otrajā ciklā maksas apmērs netiek regulēts.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

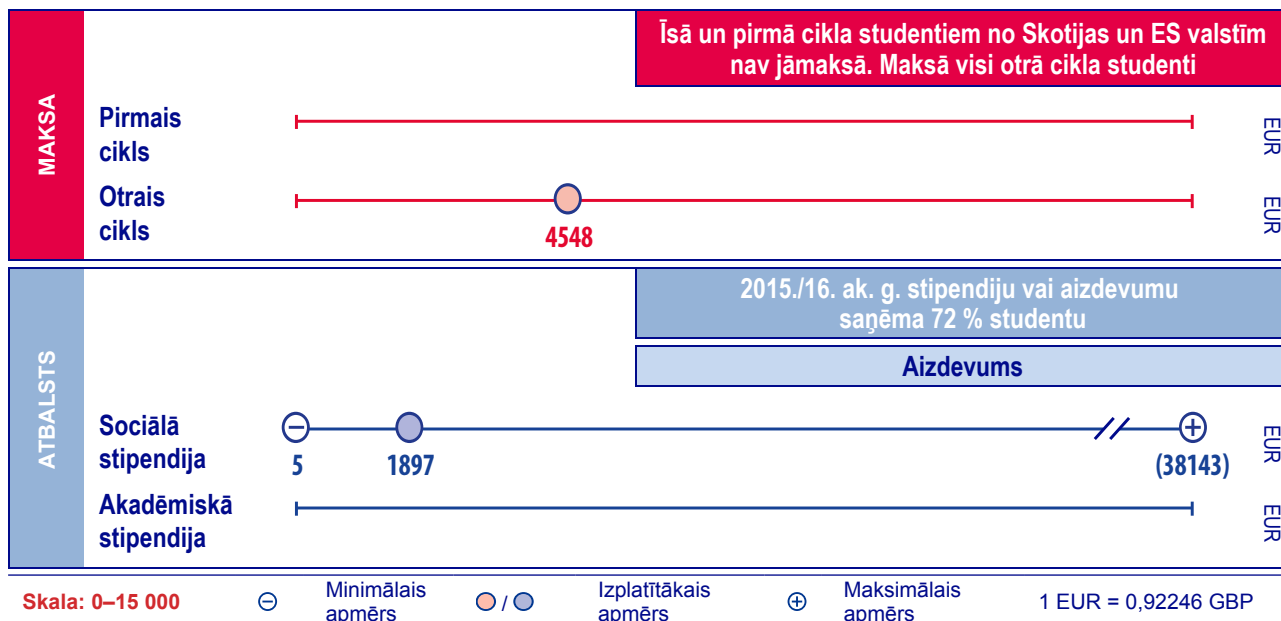
- Pirmā un īsā cikla pilna laika studentiem ir tiesības uz sociālo **stipendiju** dzīvošanas izmaksu segšanai. Pilna iztikas stipendija 3475 GBP apmērā tiek piešķirta tiem studentiem, kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 19 203 GBP. Daļēja stipendija tiek piešķirta tiem studentiem, kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 41 065 GBP. 2015./16. ak. g. iztikas stipendiju saņēma 58,2 % no tiem studentiem, kam uz to bija tiesības (36,6 % saņēma pilnu stipendiju un 21,6 % – daļēju).
- Atbalsta pasākumu kompleksā ir ietverts arī **aizdevums** dzīvošanas izmaksu segšanai, kas ir pieejams visiem studentiem. Maksimālais iztikas aizdevuma apmērs Ziemeļīrijas studentiem, kas studē Ziemeļīrijā, ir 3750 GBP. Pieejamā summa var tikt samazināta tiem studentiem, kuri saņem sociālo stipendiju dzīvošanas izmaksu segšanai. Iztikas aizdevuma atmaksa ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 17 775 GBP sliekšņa gadā. Procentu likme ir 1,25 %. 2015./16. ak. g. studiju maksas aizdevumu studijām Ziemeļīrijā saņēma 71 % Ziemeļīrijā dzīvojošo studentu.
- Pirmajā ciklā nepilna laika studentiem ir tiesības uz sociālo stipendiju daļējai studiju maksas segšanai. Tie studenti, kuri studē vismaz 50 % laika un kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 25 420 GBP, saņem stipendiju studiju maksas segšanai. Stipendija tiek piešķirta pēc slīdošās skalas, un maksimālā stipendija 1230 GBP apmērā tiek piešķirta tiem studentiem, kuri studē 75 % laika un kuru mājsaimniecības ienākumi nepārsniedz 16 843 GBP. No 2017./18. ak. g. tie pirmā cikla nepilna laika studenti, kuri studē vismaz 25 % laika, var saņemt arī ar ienākumiem nesaistītu studiju maksas aizdevumu līdz 3022,50 GBP gadā. Aizdevuma atmaksāšana ir saistīta ar ienākumiem un ir noteikta 9 % apmērā no ienākumiem virs 17 775 GBP sliekšņa gadā.

⁽²⁸⁾ Dati par pirmā cikla studentiem attiecas tikai uz jauniešiem. Tiem studentiem, kas studiju nolūkos šķērso Apvienotās Karalistes iekšējās robežas, ir jāmaksā atšķirīga maksa un ir pieejami atšķirīgi atbalsta pasākumi.

- Otrajā ciklā pilna un nepilna laika studenti no 2017./18. ak. g. var saņemt ar ienākumiem nesaistītu studiju maksas aizdevumu līdz 5500 GBP par programmu. Šis aizdevums ir paredzēts pēcdiploma sertifikāta un pēcdiploma diploma studijām, kā arī akadēmiskajām un pētnieciskajām maģistrantūras programmām. Tāpat kā pirmā cikla nepilna laika studentiem, aizdevuma atmaksāšana ir saistīta ar ienākumiem. Doktorantūras studentiem katra augstākās izglītības iestāde var piešķirt akadēmisko stipendiju, kas parasti ir Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padomes ieteiktās minimālās stipendijas apmērā. 2017./18. ak. g. tā ir noteikta 14 553 GBP apmērā.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav būtiski studentu atbalsta sistēmas elementi.

APVIENOTĀ KARALISTE – SKOTIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

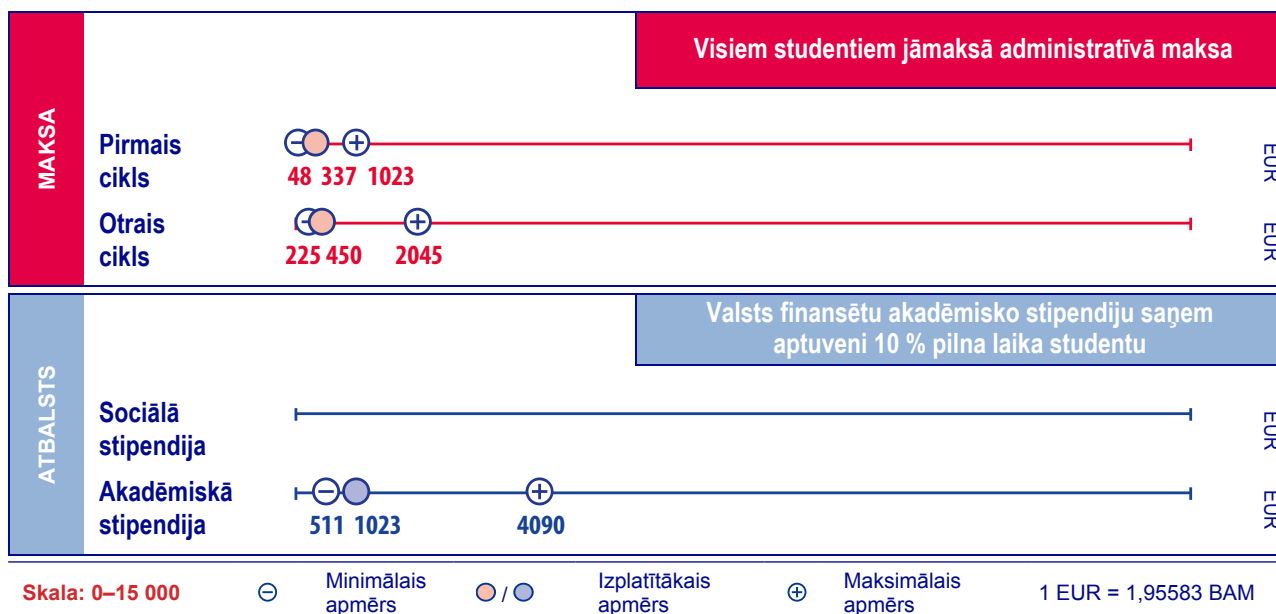
- Īsā un pirmā cikla pilna laika studentiem no Skotijas un ES valstīm par augstākās izglītības ieguvu nav jāmaksā. Studiju maksu 1820 GBP apmērā studenta vārdā sedz Skotijas Studentu piešķirumu aģentūra (SAAS), kas ir Skotijas valdības izpildaģentūra. Studentiem no Anglijas, Velsas un Ziemeļīrijas ir jāsedz maksa, kuras apmērs nepārsniedz 9000 GBP, kas atbilst maksimālajai maksai pārējās Apvienotās Karalistes daļās. Maksa sedz studiju izdevumus un ar studijām saistītās administratīvās izmaksas.
- Otrajā ciklā maksa par pilna un nepilna laika studiju programmām netiek reglamentēta un ir ļoti atšķirīga. Diagrammā redzamais „izplatītākais apmērs” (4195 GBP) atspoguļo orientējošu maksu pilna laika pēcdiploma pētnieciskā grāda studentiem 2017./18. ak. g., kuru noteikusi Apvienotās Karalistes Pētnieciskā darba padome.
- Nepilna laika studentiem maksas apmērs netiek regulēts, bet parasti tas ir proporcionāls pilna laika studiju maksai. Studentu atbalsta nolūkiem nepilna laika studentiem tiek piemērots atšķirīgs statuss.
- Starptautiskajiem studentiem, t. i., tiem, kas nav no ES valstīm, maksas apmērs netiek regulēts un to nosaka augstākās izglītības iestādes.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Pirmā cikla pilna laika studentiem ir pieejama gan stipendija, gan aizdevums, un to apmērs ir atkarīgs no māsaimniecības ienākumu līmeņa. Stipendiju administrē Skotijas Studentu piešķirumu aģentūra (SAAS), kas ir Skotijas valdības izpildaģentūra. 2016./17. ak. g. aizdevumu saņēma 64 % pilna laika studentu.
- „Jaunā studenta stipendija” līdz 1875 GBP gadā ir pieejama studentiem, kuri studiju sākšanas brīdī ir jaunāki par 25 gadiem un kuru māsaimniecības ienākumi ir mazāki par 19 000 GBP. „Patstāvīgā studenta stipendija” līdz 875 GBP gadā ir pieejama vismaz 25 gadus veciem studentiem, kuru apgādībā ir bērns vai kuri dzīvo laulībā vai neregistrētās attiecībās un kuru māsaimniecības ienākumi ir mazāki par 19 000 GBP. Papildu atbalsts ir pieejams tiem studentiem, kam rodas papildu izdevumi saistībā ar invaliditāti vai mācīšanās grūtībām.
- Atkarībā no māsaimniecības ienākumiem „jaunie studenti” var saņemt maksimālo aizdevumu 5750 GBP gadā un „patstāvīgie studenti” – maksimums 6750 GBP gadā. Neatkarīgi no ienākumiem visi noteiktajām prasībām atbilstošie studenti var pieteikties arī uz studiju aizdevumu, kura apmērs ir 4750 GBP gadā. Aizdevumu jāsāk atmaksāt nākamajā aprīlī pēc absolvēšanas vai studiju pārtraukšanas. Tie Skotijas studenti, kuri saņēma aizdevumu pēc 1998. gada septembra, ievēro atmaksas plānu Nr. 1 ar pašreizējo procentu likmi 1,25 %. Aizdevuma atmaksai paredzēto summu – 9 % no ienākumiem, kas pārsniedz 17 755 GBP, – darba devēji parasti atskaita no personas atalgojuma. 2015./16. ak. g. iztikas aizdevumu saņēma 65 % pilna laika studentu. 2017./18. ak. g. maksimālais atbalsta pasākumu (stipendijas un aizdevuma kopā) apmērs bija 7625 GBP.
- Īpaša stipendija ir pieejama tiem nepilna laika Skotijas un ES studentiem, kuri akadēmiskajā gadā iegūst 30–119 SCQF kredītpunktus (atbilst 15–59,5 ECTS kredītpunktiem). Stipendijas apmērs tiek aprēķināts proporcionāli iegūtajiem SCQF kredītpunktiem no pilna laika studentiem oficiāli noteiktā stipendijas apmēra.
- Otrā cikla studenti var pieteikties uz aizdevumu (līdz 5500 GBP) noteiktu pilna laika studiju programmu maksas segšanai (nepilna laika programmām – 2250 GBP). Otrā cikla studenti, kas apgūst noteiktas programmas, var pieteikties arī uz aizdevumu (līdz 4500 GBP) dzīvošanas izmaksu segšanai.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav būtiski studentu atbalsta sistēmas elementi.

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Pirmajā ciklā** ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. 50 % pilna laika studentu astoņās valsts universitātēs un divās citās Bosnijas un Hercegovinas augstākās izglītības iestādēs studē valsts subsidētajās vietās. Šie studenti ir atlasīti, pamatojoties uz viņu labajām sekmēm vidusskolā un iestājekšāmenos. Viņu studiju maksu sedz atbildīgā izglītības ministrija, bet studentiem ir jāmaksā administratīvā un citas maksas (imatrikulācijas un pieteikšanās maksa, maksa par diploma un diploma pielikuma izsniegšanu u. c.), kas sniedzas no 94 BAM līdz 500 BAM.

Universitātēs 50 % pilna laika studentu maksā studiju maksu, kuras apmērs dažādās fakultātēs ir atšķirīgs, bet maksimālo summu ir noteikusi valdība. Dažos kantonos noteiktām studentu kategorijām maksa ir samazināta, bet arī šie studenti maksā gan administratīvo, gan studiju maksu. Pirmajā ciklā maksas studentiem minimālā maksa ir 440 BAM gadā, bet maksimālā – 1500 BAM gadā plus administratīvā maksa. Izplatītākā gada maksa pirmajā ciklā ir 660 BAM.

Otrajā ciklā maksas apmērs sniedzas no 440 BAM līdz 4000 BAM gadā. Visiem otrā cikla studentiem ir jāmaksā studiju maksa un administratīvā maksa.

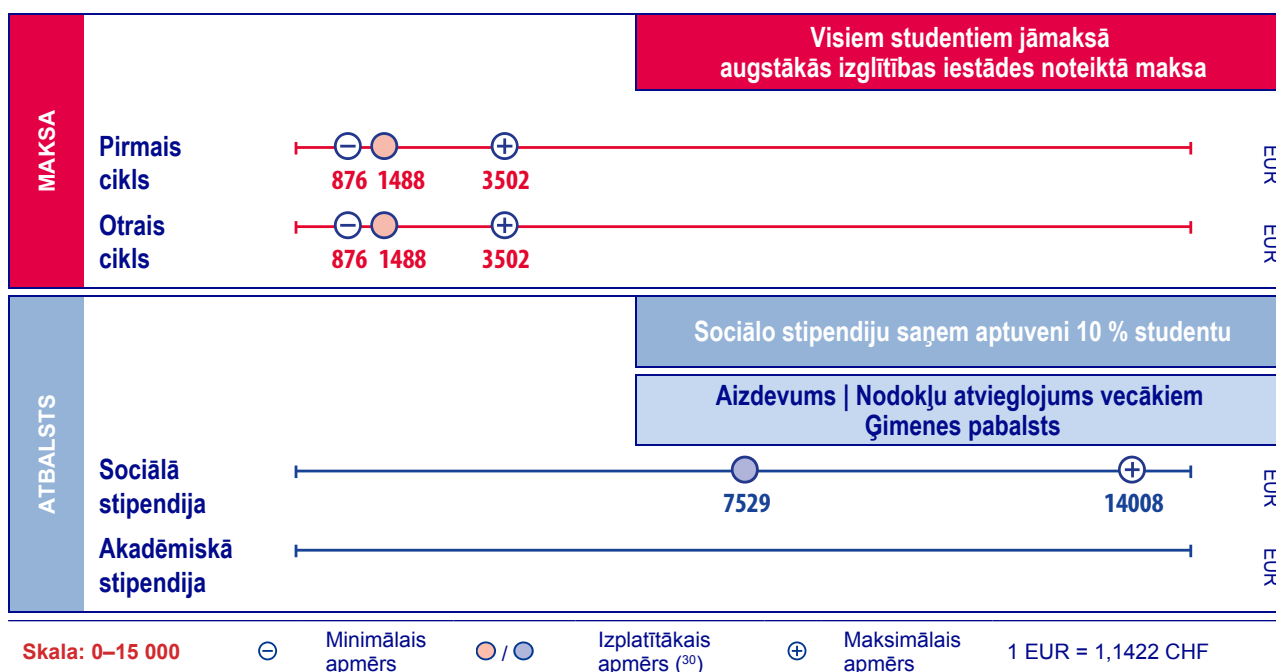
- Visiem **nepilna laika** studentiem (40 % no visiem studentiem) ir jāmaksā studiju maksa un administratīvā maksa. Pirmajā ciklā gada maksa sniedzas no 900 BAM līdz 4500 BAM, otrajā ciklā – no 1000 BAM līdz 3000 BAM.
- Augstākās izglītības **Tsā cikla** programmu nav.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem, kuri nav Bosnijas un Hercegovinas pilsoņi, var būt jāmaksā lielāka studiju maksa, bet citu maksu apmērs ir tāds pats kā pārējiem studentiem. Maksas apmērs ir nepilna laika studentu maksas robežās.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Sociālās stipendijas nav.
- Atbildīgās izglītības ministrijas iestāžu un kantonu līmenī piešķir akadēmisko valsts **stipendiju** tiem pilna laika studentiem, kam ir Bosnijas un Hercegovinas pilsonība un kas studē valsts universitātēs. Vērtējot studentu atbilstību, tiek ņemti vērā gan sociālie, gan akadēmiskie kritēriji, piemēram, zemākais vērtējums – 8 no 10, labi rezultāti (1.–3. vieta) valsts vai starptautiskos konkursos, vecāku ienākumi un nodarbinātības statuss. Stipendijas apmērs sniedzas no 100 BAM līdz 800 BAM mēnesī, un tā ir pieejama 10 mēnešus ik gadu līdz absolvēšanai. Citu stipendiju studentiem piešķir pašvaldība. 2016./17. ak. g. valsts finansētu akadēmisko stipendiju saņēma 10 % pilna laika studentu.
- Nepilna laika studenti uz valsts finansētu stipendiju pretendēt nevar.
- Aizdevums, nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

ŠVEICE

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem studentiem (**pirmajā un otrajā ciklā**) par augstākās izglītības ieguvu ir jāmaksā. Maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes. Parasti maksā ir ietverta administratīvā maksa (imatrikulācijas, reģistrācijas, sertifikācijas) un studiju maksa. Papildus var būt jāmaksā par eksāmeniem, par bibliotēkas un sporta kompleksa izmantošanu, kā arī par sociālo un kultūras iestāžu apmeklēšanu.
- Tiem studentiem, kam ir akadēmiskais atvaļinājums, medicīnas studentiem prakses gada laikā un doktorantiem maksa ir mazāka.
- Lielākajā daļā augstākās izglītības iestāžu tie studenti, kam ir slikti ekonomiskie apstākļi, vai **nepilna laika** studenti var pieteikties uz atbrīvojumu no studiju maksas vai uz maksas samazinājumu.
- Valsts augstākās izglītības iestādēs un valsts subsidētajās augstākās izglītības iestādēs **Tsā cikla** programmu nav.
- **Starptautiskie** studenti: dažās augstākās izglītības iestādēs studentiem no ES un citām valstīm maksa ir lielāka.

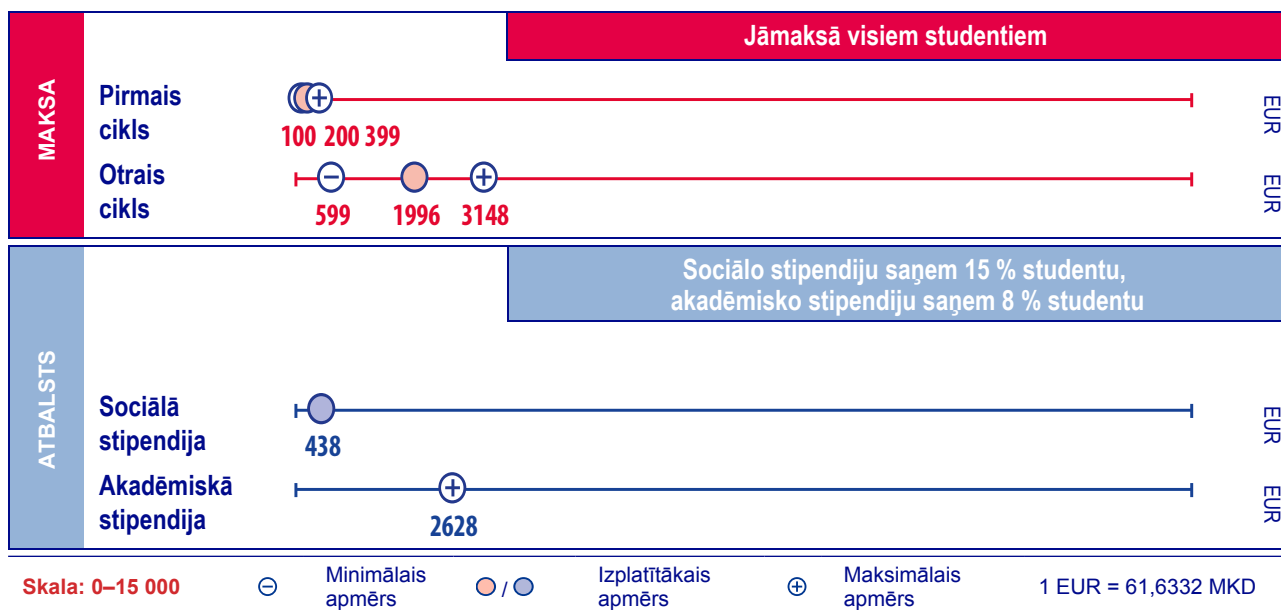
Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Katrā kantonā studentiem, kas ir Šveices pastāvīgie iedzīvotāji, ir savi stipendijas un aizdevuma izsniegšanas noteikumi (decentralizēta sistēma). Visos kantonos piešķirtā summa ir atkarīga no pretendenta un viņa ģimenes finansiālā stāvokļa.
- Ir pieejams atbalsts **stipendijas, aizdevuma** vai stipendijas un aizdevuma veidā. Vairums studentu saņem tikai stipendiju. 2016. gadā 8,2 % pilna laika studentu saņēma tikai stipendiju, 0,3 % studentu saņēma tikai aizdevumu un 0,6 % studentu saņēma gan stipendiju, gan aizdevumu. 2016. gadā visbiežāk tika izsniegts aizdevums 7100 CHF apmērā.
- Dažām augstākās izglītības iestādēm ir savi līdzekļi studentu papildu atbalstam. Uz to studenti var pieteikties tikai tad, ja ir jau pieteikušies uz kantona stipendiju vai aizdevumu.
- Vecākiem, kas finansiāli atbalsta savu studējošo bērnu, federālajā līmenī var tikt atvilkti 6500 CHF no ienākuma nodokļa. Kantonu līmenī vecāku tiesības uz nodokļu atvieglojumu un tā apmērs atšķiras.
- Par 16–25 gadus veciem bērniem, kas iegūst izglītību, tiek izmaksāts **ģimenes pabalsts** vismaz 250 CHF mēnesī. Kantoni var piešķirt ģimenes pabalstu, kas ir lielāks par šo līkumā noteikto minimumu.

⁽²⁹⁾ Šveices datus redzamais „izplatītākais apmērs” ir maksas vai stipendijas vidējais apmērs.

BIJUŠĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem studentiem par studijām valsts augstākās izglītības iestādē ir jāmaksā. Papildus studentiem jāmaksā administratīvā maksa (bibliotēka, datoru telpa) un eksāmenu maksa. Maksu katrai valsts universitātei un to studiju programmām pēc universitāšu iesniegtā priekšlikuma nosaka valdība.
- Pirmajā ciklā** maksas apmērs sniedzas no 6150 MKD līdz 24 600 MKD gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākais maksas apmērs ir 12 300 MKD. Atbrīvojums no maksas vai tās samazinājums tiek piešķirts tiem studentiem, kas ir pirmās vai otrās grupas invalīdi vai bāreņi.
- Otrajā ciklā** maksas apmērs sniedzas no 36 900 MKD līdz 194 000 MKD gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākais maksas apmērs otrajā ciklā ir 123 000 MKD gadā.
- Nepilna laika** studentiem jāmaksā tikpat, cik pilna laika studentiem. Īsā cikla programmās ir 28,2 % nepilna laika studentu. Pirmā un otrā cikla programmās ir 10,6 % nepilna laika studentu.
- Maksa par **īsā cikla** programmām sniedzas no 6150 MKD līdz 24 600 MKD gadā atkarībā no studiju profila. Izplatītākais maksas apmērs ir 12 300 MKD. Atbrīvojums no maksas vai tās samazinājums tiek piešķirts tiem studentiem, kas ir pirmās vai otrās grupas invalīdi vai bāreņi.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., visiem tiem studentiem, kas nav Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas pilsoņi, jāmaksā lielāka maksa – no 123 390 MKD līdz 185 000 MKD gadā – neatkarīgi no studiju cikla. Maksas apmēru nosaka katrā universitāte.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas valdība ir paredzējusi, ka sociālā **stipendija** studentiem tiek piešķirta atkarībā no viņu ģimenes mēneša ienākumiem (60 % vērtējuma) un akadēmiskajiem rezultātiem (20 % vērtējuma), kā arī no tā, vai viņi dzīvo vienvecāka ģimenē (10 % vērtējuma) un vai studē tehniskajā, inženierzinātņu vai medicīnas universitātē (10 % vērtējuma). Tie studenti, kas nav nokārtojuši vismaz 80 % no studiju programmā paredzētajiem eksāmeniem, automātiski tiek atskaitīti. Stipendijas vidējais apmērs ir apmēram 3000 MKD mēnesī, un stipendija tiek izmaksāta deviņus mēnešus. Stipendijas maksimālais apmērs ir 5500 MKD mēnesī. Stipendija var tikt piešķirta visiem valsts un privāto augstākās izglītības iestāžu pirmā cikla studentiem. Pirmajā studiju gadā stipendija netiek piešķirta. 2017. gadā sociālo stipendiju saņēma 15 % studentu.
- Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta tiem studentiem, kuri demonstrē īpašas spējas dabaszinātnēs vai mākslā un iegūst balvas starptautiskos un valsts konkursos. Stipendija tiek piešķirta konkursā, ko Izglītības un zinātnes ministrija izsludina divus trīs mēnešus pirms akadēmiskā gada sākuma. 2017. gadā akadēmisko stipendiju saņēma 8 % studentu. No 2016./17. ak. g. tiem pilna laika studentiem, kuri apgūst kādu no dabaszinātņu, tehnoloģiju, inženierzinātņu vai matemātikas programmām, ir tiesības saņemt stipendiju 162 000 MKD apmērā.
- Stipendiju (sociālo un akadēmisko) saņem aptuveni 20–25 % studentu. Īsā cikla programmās studentiem finansiālais atbalsts nav pieejams.
- Studentu **aizdevums, nodokļu atvieglojums un ģimenes pabalsts** nav pieejami.

ISLANDE

GALVENĀS IEZĪMES

		Visiem studentiem jāmaksā fiksēta reģistrācijas maksa		
MAKSA	Pirmais cikls	⊖ 592	⊕ 6288	EUR
	Otrais cikls	⊖ 592	⊕ 6288	EUR
ATBALSTS	Valsts stipendija nav pieejama			
	Aizdevums			
	Sociālā stipendija	-----		EUR
	Akadēmiskā stipendija	-----		EUR
Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⊕ Maksimālais apmērs 1 EUR = 126,6 ISK				

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Visiem studentiem valsts augstākās izglītības iestādēs jāmaksā administratīvā reģistrācijas maksa 75 000 ISK par katru akadēmisko gadu neatkarīgi no studiju programmas. Valsts augstākās izglītības iestādēs studē vairāk nekā 80 % pirmā un otrā cikla studentu. Maksas apmēru nosaka universitātes padome. Administratīvā maksa tiek palielināta līdz 85 000 ISK, ja studentam ir atļauts reģistrēties ārpus noteiktā reģistrācijas perioda. Studenti invalīdi maksā 55 000 ISK vai mazāk. Tiem studentiem, kuri Islandes Universitātē uzņēmi saskaņā ar universitāšu apmaiņas līgumu, jāmaksā 10 000 ISK.
- Par **īsā cikla** programmu informācijas nav.
- **Nepilna laika** studenta statusa nav.
- **Starptautiskajiem** studentiem jāmaksā tāda pati maksa, taču tiem studentiem, kuri nav no ES, EEZ vai EBTA valstīm, papildus jāsedz pieteikuma maksa 50 EUR apmērā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Valsts **stipendija** nav pieejama, tomēr universitātes un Islandes Pētniecības fonds absolventiem piešķir dažas akadēmiskās stipendijas otrā cikla studentiem.
- **Aizdevumu** īsā, pirmā un otrā cikla pilna laika studentiem izsniedz Islandes Studentu aizdevumu fonds. Aizdevuma apmērs lielā mērā ir atkarīgs no studenta ģimenes un personiskajiem apstākļiem, t. sk. ienākumiem. Individuālā atbalsta pamatsumma 2015./16. ak. g. bija 165 717 ISK mēnesī vai 24 858 ISK par katru iegūto ECTS kredītpunktu. Studentu aizdevumu izmanto aptuveni 50 % studentu. Pirmā un otrā cikla studentiem ir pieejams vienāds atbalsts.
- Aizdevums var tikt piešķirts tiem pilna laika studentiem, kas apgūst papildu programmas, par kurām viņi iegūst 60 ECTS kredītpunktus katrā akadēmiskajā gadā vai vismaz 30 ECTS kredītpunktus katrā semestrī. Aizdevums var tikt piešķirts arī, lai segtu studiju maksu par programmām (neskaitot uzturēšanās izmaksas), kas tiek organizētas citādi. Aizdevums netiek piešķirts sagatavošanās kursu, doktorantūras programmu un profesionālās pilnveides programmu apguvei. Aizdevumu izmanto apmēram 50 % studentu.
- Aizdevums tiek indeksēts, un tam ir fiksēta procentu likme 1 %. Aizdevumu jāsadod divus gadus pēc studiju beigšanas. Ar absolvēšanu tiek saprasts brīdis, kad students vairs nesaņem aizdevumu no Studentu aizdevumu fonda, ja vien viņš neapliecina, ka pretendēs uz aizdevumu arī nākamajā akadēmiskajā gadā. Atmaksāšanas saistības ir spēkā, līdz parāds tiek samaksāts vai aizņēmējs ir miris.
- Fonda valde var piešķirt pilnu vai daļēju atbrīvojumu no gadskārtējā maksājuma, ja aizdevuma saņēmējam ievērojamas finansiālās grūtības ir radījuši slimība, bezdarbs vai darba nespēja slimības, invaliditātes, grūtniecības, bērna vai laulātā aprūpes u. tml. apstākļu dēļ.
- **Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

Plānotās reformas

2016. gada maijā valdība pieņēma un iesniedza parlamentā visaptverošu likumprojektu par Studentu aizdevuma fonda darbību. Ja likums tiks pieņemts, valsts atbalsts izglītībai tiks būtiski mainīts. Jaunievdumu mērķis ir izveidot Ziemeļvalstu modelim atbilstošu studentu atbalsta fondu. Galvenās ierosinātās izmaiņas ir šādas.

Stipendija un aizdevums pilna laika studentiem ar izdevīgiem nosacījumiem.

- Ikmēneša izglītības stipendija 65 000 ISK apmērā 45 mēnešus ilgi, kas atbilst pieciem parastajiem akadēmiskajiem gadiem. Studenti var izvēlēties, vai saņemt tikai stipendiju vai stipendiju un aizdevumu, vai nepilna laika aizdevumu. Tiesības uz šo atbalstu var būt vairāk nekā 99 % studentu.
- Maksimālā aizdevuma summa – līdz 15 000 000 ISK. Aizdevuma procentu likme būs fiksēta 2,5 % un indeksēta, plus 0,5 % prēmija.
- Aizdevuma piešķiršanas un atmaksāšanas noteikumi būs līdzīgi kā citās Ziemeļvalstīs.
- Atbalsts tiks piešķirts septiņus gadus (420 kredītpunktu) neatkarīgi no studiju procesa, nevis astoņus gadus (480 kredītpunktu) kā tagad, kad ir ierobežojumi attiecībā uz kredītpunktu izmantošanu dažādās izglītības pakāpēs.
- Maksimālais aizdevuma atmaksāšanas termiņš būs 40 gadu, un aizdevums būs jāatdod līdz 67 gadu vecumam. Finansiālais atbalsts netiks sniegts studentiem, kam ir 60 gadu un vairāk.
- Tāpat kā visās pārējās Ziemeļvalstīs, aizdevums būs jāatmaksā, veicot fiksētu ikmēneša iemaksu; iemaksas apmērs vairs nebūs atkarīgs no ienākumiem, kā tas ir pašlaik.

LIHTENŠTEINA

GALVENĀS IEZĪMES

		Visiem Lihtenšteinas Universitātes studentiem ir jāmaksā fiksēta maksa	
MAKSA	Pirmais cikls	+ 1488	EUR
	Otrais cikls	+ 1488	EUR
		Statistikas dati par atbalstu saņemošo studentu skaitu nav pieejami	
ATBALSTS	Sociālā stipendija	- 88	EUR
	Akadēmiskā stipendija	+ 13133	EUR
		Nodokļu atvieglojums vecākiem Ģimenes pabalsts Aizdevums	
Skala: 0–15 000 ⊖ Minimālais apmērs ○ / ● Izplatītākais apmērs ⁽³¹⁾ ⊕ Maksimālais apmērs 1 EUR = 1,1422 CHF			

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Maksas apmēru nosaka augstākās izglītības iestādes. Maksa aptver visas izmaksas, un studentiem papildus nekas nav jāmaksā.
- Visiem studentiem tiek piemērota vienota maksāšanas kārtība. Lihtenšteinas Universitātē, kas ir vienīgā valsts augstākās izglītības iestāde Lihtenšteinā, visiem studentiem jāmaksā gada maksa 1700 CHF apmērā (t. i., 850 CHF semestrī).
- Nepilna laika** studenta statusa nav.
- Īsā cikla** augstākās izglītības programmu nav.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem no valstīm, kas nav ES, EBTA vai EEZ valstis, jāmaksā tāda pati maksa kā vietējiem studentiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

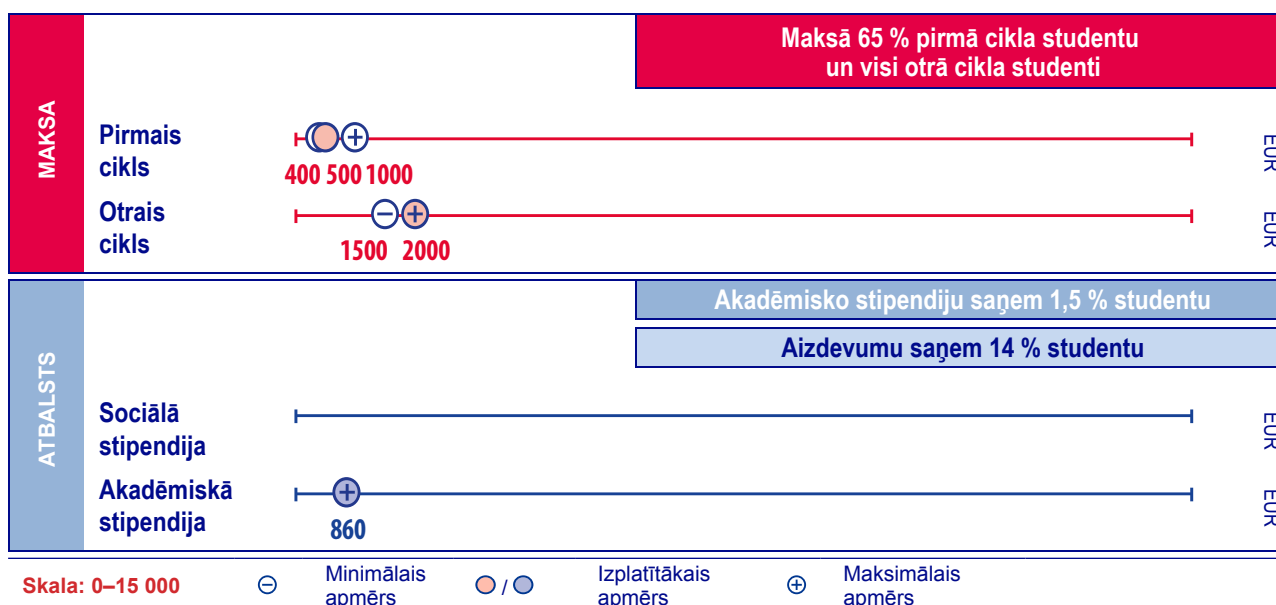
- Valsts atbalstu veido dažādas **stipendijas** un bezprocentu **aizdevuma** kombinācijas. Stipendiju piešķir valsts, respektīvi valsts izglītības pārvalde (Valsts finansēto stipendiju un aizdevumu nodaļa). Maksimālā kopējā summa ir 25 000 CHF, un 40–60 % no tās ir stipendija, bet pārējā daļa – aizdevums. Studentiem no 32 gadu vecuma valsts sniegto finansiālo atbalstu veido tikai bezprocentu aizdevums.
- Lai studentam būtu tiesības uz valsts atbalstu, pieteikuma iesniegšanas brīdī viņam ir jābūt bijušam Lihtenšteinas pastāvīgajam iedzīvotājam vismaz trīs gadus. Tiek ņemti vērā arī studenta ienākumi un aktīvi (subsidiaritātes princips / sociālā atbalsta sistēma). Atbalsta apmēru nosaka pieļaujamās izmaksas un pamatoti pieņēmumi par studenta spēju pašam sevi uzturēt. Ja students ir jaunāks par 25 gadiem un nav strādājis pilnas slodzes darbu vismaz divus gadus, vērtējot studenta atbilstību atbalsta piešķiršanas kritērijiem un nosakot atbalsta apmēru, tiek ņemti vērā vecāku ienākumi un aktīvi.
- Valsts stipendija var tikt piešķirta visās augstākās izglītības programmās, un tā ir pilnībā pārnesama mobilitātes nolūkos ⁽³¹⁾. Ārvalstu studentiem finansiālais atbalsts nav pieejams.
- Aizdevuma atmaksāšana jāsāk 18 mēnešus pēc studiju programmas beigām. Tas ir jāatdod ar fiksētu likmi sešos maksājumos gadā. Vienu reizi pēc pieprasījuma iemaksa var tikt atlikta. Aizdevumu ņem apmēram 24 % studentu.
- Ar izglītību saistītajiem izdevumiem tiek piemērots **nodokļu atvieglojums** 12 000 CHF gadā. Uz to tiesības ir pašiem studentiem vai, ja viņi joprojām dzīvo kopā ar vecākiem, – viņu vecākiem.
- Vecāki par pieteikties uz **ģimenes pabalstu** par apgādībā esošu bērnu, kurš iegūst augstāko izglītību.

⁽³⁰⁾ Lihtenšteinas datus redzamais „izplatītākais apmērs” faktiski ir maksas vai stipendijas vidējais apmērs.

⁽³¹⁾ Tā kā augstākās izglītības programmu piedāvājums Lihtenšteinā ir ierobežots, 90 % šīs valsts studentu studē ārzemēs (Šveicē un Austrijā).

MELNKALNE

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Ir divu veidu studiju vietas: valsts subsidētās un maksas. Sākot no 2017./18. ak. g., tiem **pirmā cikla** studentiem, kas studē pirmo reizi, pirmajā studiju gadā nav jāmaksā (ir valsts subsidētās vietas). Turpmākajos gados tie studenti, kas iegūst vismaz 45 ECTS kredītpunktus, valsts subsidēto vietu saglabā, bet tie studenti, kas iegūst mazāk nekā 45 ECTS kredītpunktus, var turpināt studijas par maksu. Tie maksas studenti, kas iegūst 60 ECTS kredītpunktus, nākamajā gadā var studēt valsts subsidētajās vietās (bez maksas).
- Melnkalnes Universitātē (vienīgā valsts universitāte) pirmajā ciklā maksas studentiem jāmaksā 500–1000 EUR gadā atkarībā no studiju profila. Valsts augstākās izglītības iestādēs maksas apmēru ar ministrijas piekrišanu nosaka attiecīgā pārvaldes iestāde. Studenti invalīdi no studiju maksas ir atbrīvoti saskaņā ar Melnkalnes Romu un ēģiptiešu sociālās iekļaušanas stratēģiju 2016.–2020. gadam. Tie maksas studenti, kas sākuši studēt pirms 2017./18. ak. g., kas ir nokārtojuši visus eksāmenus un kam ir labas akadēmiskās sekmes, var kļūt par valsts subsidētiem studentiem, ja attiecīgajā studiju programmā ir brīvas subsidētās vietas.
- **Otrajā ciklā** maksas apmērs ir 1500–2000 EUR gadā.
- Vienīgais studenta statuss ir pilna laika students.
- **Īsā cikla** programmu augstākās izglītības iestādēs nav.
- **Starptautiskajiem** studentiem, t. i., visiem ārvalstu studentiem, jāmaksā tāda pati maksa kā Melnkalnes studentiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Sociālās **stipendijas** nav. Akadēmiskā stipendija tiek piešķirta labākajiem studentiem, kuri studē pirmo reizi, un to var saņemt otrajā un turpmākajos studiju gados. Stipendija tiek piešķirta arī tiem studentiem, kuri demonstrē īpašas spējas dabaszinātnēs vai mākslā un iegūst balvas starptautiskos un valsts konkursos. Stipendija tiek piešķirta ministrijas izsludinātā konkursā vismaz vienu mēnesi pirms akadēmiskā gada sākuma. Aizdevuma saņēmējiem stipendija netiek piešķirta. Maksimālais stipendijas apmērs ir 86 EUR mēnesī, un to izmaksā desmit ikmēneša maksājumos. 2017. g. akadēmisko stipendiju saņēma 1,5 % studentu.
- Izglītības ministrija piešķir arī līdzfinansējuma stipendiju līdz 500 EUR apmērā tiem otrā cikla studentiem, kuri studē Melnkalnē vai ārzemēs saskaņā ar līgadējo publisko aicinājumu.
- Valsts garantēts bezprocentu **aizdevums** ir pieejams tiem studentiem, kuri studē pirmo reizi, un tas tiek piešķirts, izvērtējot studentu sekmes. Aizdevuma vidējais apmērs ir 45 EUR mēnesī, un tas tiek izmaksāts desmit ikmēneša maksājumos. Aizdevuma atmaksāšana jāsāk vienu gadu (vēlākais 18 mēnešus) pēc studiju pabeigšanas. Studenti ar izcilām sekmēm no aizdevuma atmaksāšanas var tikt atbrīvoti vai saņemt atlaidi. 2017. gadā aizdevumu saņēma 14,4 % studentu.
- **Ģimenes pabalsts** un **nodokļu atvieglojums** studentu vecākiem nav pieejami.

Plānotās reformas

Saskaņā ar 2017. gada jūnijā pieņemtajiem grozījumiem Likumā par augstāko izglītību tie studenti, kas no 2020./21. ak. g. sāks otrā cikla studijas valsts augstākās izglītības iestādēs, no mācību maksas tiks atbrīvoti.

NORVĒGIJA

GALVENĀS IEZĪMES

		Nav jāmaksā	
MAKSA	Pirmais cikls	-----	
	Otrais cikls	-----	
ATBALSTS	Sociālā stipendija	-----	
	Akadēmiskā stipendija	-----	
		Stipendiju saņem 49 % pirmā cikla un 55 % otrā cikla studentu	
		Aizdevumu saņem 67 % pirmā cikla un 71 % otrā cikla studentu	
		+	4581
			EUR
			EUR
Skala: 0–15 000		⊖	Minimālais apmērs
		○ / ●	Izplatītākais apmērs
		⊕	Maksimālais apmērs
		1 EUR = 9,2845 NOK	

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

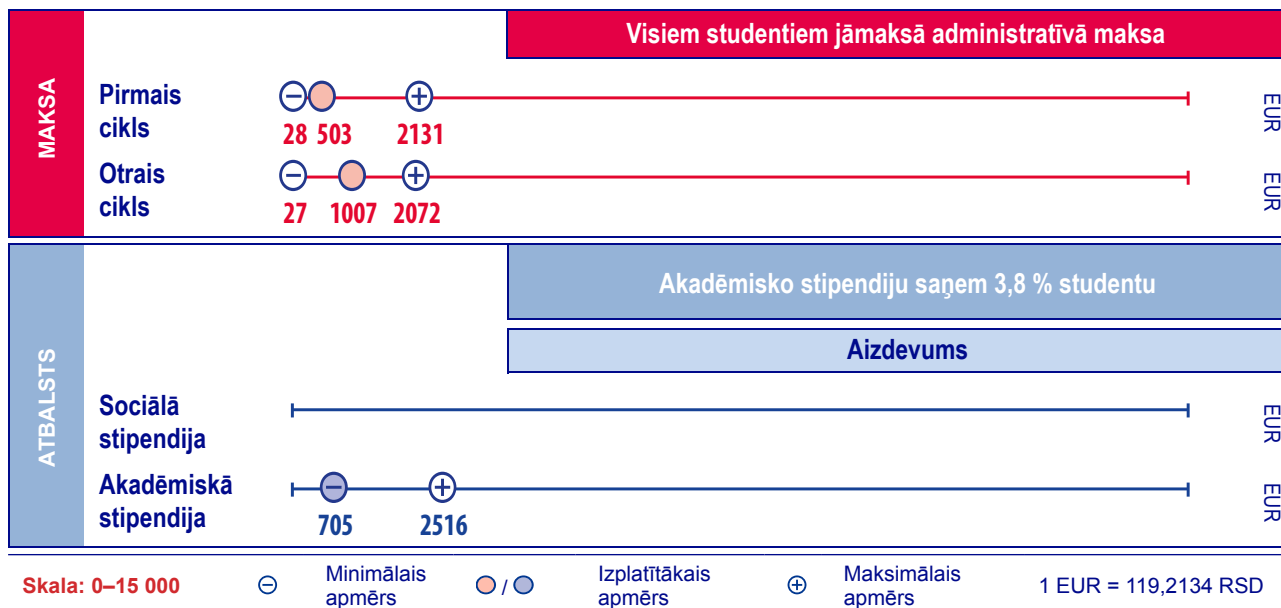
- Valsts augstākās izglītības iestādēs ne **pilna**, ne **nepilna laika** studentiem nav jāmaksā.
- Valsts subsidētās privātās augstākās izglītības iestādes noteiktos apstākļos drīkst prasīt studiju maksu, un iegūtie līdzekļi ir jāizmanto studentu labā. Tās valsts subsidētās privātās augstākās izglītības iestādes, kas saņem finansējumu no ministrijas, uzņēmuma peļņu drīkst izņemt tikai tādā veidā, kas sniedz labumu studentiem. Studenti var saņemt papildu aizdevumu līdz 63 070 NOK gadā studiju maksas segšanai privātās augstākās izglītības iestādēs.
- Uz **starptautiskajiem** studentiem attiecas tie paši nosacījumi kā uz vietējiem studentiem, un valsts augstākās izglītības iestādēs viņiem nekas nav jāmaksā.
- Augstākās izglītības iestādes var prasīt studiju maksu par noteiktiem specializētiem vai pielāgotiem tālākizglītības un profesionālās pilnveides kursiem, kas paredzēti nodarbinātajiem.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Norvēģijas studentiem (gan pilna, gan nepilna laika) ir tiesības uz pamata atbalstu (**aizdevums** un **stipendija**), ko nodrošina Valsts izglītības aizdevumu fonds. Maksimālais pamata atbalsta apmērs ir 10 634 NOK mēnesī, un sākotnēji tas tiek piešķirts kā aizdevums. Tomēr 40 % no aizdevuma var tikt pārvērsti par „valsts izglītības stipendiju” tiem studentiem, kuri dzīvo atsevišķi no vecākiem un ir nokārtojuši visus eksāmenus. Stipendijas apmērs tiek samazināts, ja studenta ienākumi pārsniedz 172 597 NOK vai viņa aktīvu vērtība pārsniedz 392 662 NOK. Pamata atbalsta apmērs ir vienāds visiem studentiem, kuriem uz to ir tiesības. Maksimālais stipendijas apmērs ir 42 536 NOK akadēmiskajā gadā. Tie studenti, kuru apgādībā ir bērni, var saņemt stipendiju par katru bērnu, kas jaunāks par 16 gadiem (1657 NOK mēnesī). Tiem studentiem, kas ir bērna kopšanas atvaļinājumā, stipendija var tikt piešķirta uz laiku līdz 49 nedēļām. Ja students slimības dēļ nevar studēt, piešķirtais aizdevums var tikt pārvērst par stipendiju periodā līdz četriem mēnešiem un 15 dienām akadēmiskajā gadā. Studenti ar fizisku invaliditāti var saņemt papildu stipendiju (3631 NOK mēnesī), ja studiju laikā viņi nespēj strādāt, un pamata atbalstu viņi var saņemt 12 mēnešus gadā.
- 2016. gadā parlaments vienojās par plānu palielināt izglītības atbalsta periodu pilna laika augstākās izglītības un profesionālo koledžu studentiem no 10 mēnešiem līdz 11 mēnešiem. No 2017. līdz 2020. gadam atbalsta (aizdevuma un stipendijas) sniegšanas ilgums tiks pakāpeniski palielināts pa vienai nedēļai gadā. Galvenais mērķis ir palielināt izglītības iegūšanai sniegto atbalstu, ļaujot studentiem akadēmiskā gada beigās pilnībā koncentrēties studijām.
- Valsts izglītības aizdevumu fonda aizdevums un stipendija ir pilnībā pārnesami gan ārzemēs studējošajiem apmaiņas studentiem, gan studentiem, kas studē, lai iegūtu grādu. Pēc absolvēšanas studenti saņem atmaksas grafiku, kurā ir noteikts iemaksu apmērs un prognozētais atmaksāšanas periods. Procenti tiek aprēķināti no nākamā mēneša pirmās dienas pēc absolvēšanas, kā arī tad, ja students pārtrauc izglītības iegūvi vai vairs nav tiesīgs saņemt finansiālo atbalstu. Aizdevumu parasti jāmaksā atdot septiņus mēnešus pēc studiju beigšanas, veicot iemaksu reizi mēnesī. Iemaksas apmērs ir atkarīgs no parāda lieluma un atmaksāšanas perioda ilguma. Parasti atmaksāšanas periods studentiem, kuri saņēmuši 300 000 NOK lielu aizdevumu, ir 20 gadu.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav būtiski studentu atbalsta sistēmas elementi.

SERBIJA

GALVENĀS IEZĪMES

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Valsts augstākās izglītības iestādēs (universitātēs un lietišķo zinātņu universitātēs un koledžās) ir valsts finansētas un maksas studiju vietas. Ir tikai pilna laika studenta statuss. Valsts finansētie studenti (2016. g. – 42,96 %) tiek atlasīti uzņemšanas procesā, balstoties uz iestājesāmenu un vidējās izglītības rezultātiem; viņu sekmes tiek vērtētas arī studiju laikā. Šo studentu studiju maksu sedz valsts, bet studentiem ir jāsedz administratīvā un citas maksas (imatrikulācijas un pieteikšanās maksa, maksa par diploma un tā pielikuma izsniegšanu u. c.), kas sniedzas no 3300 RSD līdz 33 300 RSD gadā.
- Maksas studentiem jāmaksā gan administratīvā, gan studiju maksa, kas sniedzas no 30 000 RSD līdz 254 000 RSD gadā **pirmajā ciklā** un no 40 000 RSD līdz 247 000 RSD **otrajā ciklā** gan par akadēmiskajām, gan lietišķajām programmām.
- Studenti invalīdi, romu tautības studenti un tie studenti, kas vidusskolu absolvējuši citā valstī, izmantojot uzņemšanas pozitīvās diskriminācijas pasākumus, var pieteikties uz atbrīvojumu no studiju maksas.
- Augstākās izglītības **īsā cikla** programmu nav.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem, kuri nav no Serbijas, parasti jāmaksā lielāka studiju maksa. Izplatītākais maksas apmērs ir 2000 EUR gadā.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Studentu **stipendiju** izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības ministrija piešķir tikai pirmā un otrā cikla valsts finansētajiem studentiem. Šī ir akadēmiskā stipendija, un uz to var pretendēt tikai tie studenti, kuru vidējā atzīme ir vismaz 9 (no 10). Ir pieejama īpaša akadēmiskā stipendija studentiem no mazāk aizsargātajām grupām, un, to piešķirot, papildus tiek ņemti vērā tādi sociālie kritēriji kā invaliditātes apliecinājums, izziņa vai apliecinājums par sociāli ekonomisko statusu u. c. Valsts stipendijas apmērs ir 84 000 RSD gadā, un tā tiek izmaksāta desmit ikmēneša iemaksās. 2016./17. ak. g. šādu stipendiju saņēma 9080 studenti jeb 3,8 % pirmā un otrā cikla pilna laika studentu.
- Jaunatnes un sporta lietu ministrija nodrošina papildu akadēmisko stipendiju 300 000 RSD gadā, un to saņem ne vairāk kā 800 pirmā cikla un 400 otrā cikla studentu.
- Līdzekļus talantīgo studentu atbalstam piešķir arī valsts universitātes, reģionālās pašvaldības un to pilsētu pašvaldības, kurās atrodas universitātes. Šādu stipendiju saņēma 8,7 % valsts finansēto studentu (3,8 % no visiem studentiem).
- Izglītības, zinātnes un tehnoloģiju attīstības ministrija izsniedz studentiem **aizdevumu**, galvenokārt balstoties uz akadēmiskajiem kritērijiem; studentu sociālais statuss ir papildu kritērijs. Procentu likme ir aptuveni 4 %, un aizdevumu jāsaņem atmaksāt pēc 18 mēnešiem. Tiem studentiem, kuru vidējā atzīme ir 8,5 un kuri ir pabeiguši studijas, neizlaižot studiju gadu, aizdevums nav jāatmaksā. Aizdevuma apmērs ir tāds pats kā stipendija – 84 000 RSD –, un tas tiek izmaksāts desmit ikmēneša maksājumos. 2016./17. ak. g. aizdevumu saņēma 11 660 studentu jeb 4,6 % studentu.
- Pašvaldības piedāvā stipendiju, aizdevumu un citu veidu atbalstu studentiem no savas pašvaldības vai pilsētas. Sistemātiski dati par šādu stipendiju un aizdevumu apmēru un veidu nav pieejami.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

TURCIJA

GALVENĀS IEZĪMES

		Pilna laika dienas programmu studentiem maksa nav jāmaksā	
MAKSA	Pirmais cikls	☺+	233 249 530
	Otrais cikls	☺+	187 467
		2016. g. sociālo stipendiju saņēma 25 % studentu	
ATBALSTS	Aizdevums		
	Sociālā stipendija	+	895
	Akadēmiskā stipendija	+	2881
Skala: 0–15 000		☹	Minimālais apmērs
		○ / ●	Izplatītākais apmērs
		☺	Maksimālais apmērs
		1 EUR = 4,1235 TRY	

BŪTISKIE DATI

Maksa (2017./18. ak. g.)

- Valsts universitāšu studentiem, kas apgūst **pirmā cikla** dienas izglītības programmas, nav jāmaksā. Valsts universitātes drīkst prasīt maksu par vakara programmām, un tās apmērs ir 962–2134 TRY gadā. Tiem studentiem, kuri universitātes pirmā cikla eksāmenu nokārto ar izciliem rezultātiem, var tikt piedāvāts maksāt tikai pusi vai piecas astotdaļas no maksas (starp universitātēm ir atšķirības).
- Otrajā ciklā** valsts universitātes maksu par dienas programmām neprasa, bet maksas apmērs par vakara programmām dažādās universitātēs atšķiras. Maksimālā valdības noteiktā summa ir 770–1924 TRY gadā.
- Valsts augstākās izglītības iestādēs par **īsā cikla** pilna laika dienas programmām studentiem nav jāmaksā. Vakara nodaļas studentiem par studijām ir jāmaksā 770–4268 TRY gadā.
- Nepilna laika** studenta statusa nav.
- Starptautiskajiem** studentiem, t. i., studentiem, kuri nav no Turcijas, maksa ir lielāka, un to nosaka valdība.

Atbalsts (2017./18. ak. g.)

- Sociālo **stipendiju** nodrošina Augstākās izglītības aizdevumu un dienesta viesnīcu pārvalde. Īsā, pirmā un otrā cikla studenti gan dienas, gan vakara programmās var saņemt sociālo stipendiju. Stipendija tiek piešķirta tiem studentiem, kuru ienākumi ir mazāki par 1500 TRY mēnesī; tiek ņemti vērā arī studentu akadēmiskie rezultāti (labākajiem 10 %).
- 2015. gadā pirmā cikla studenti saņēma 330 TRY mēnesī (3960 TRY gadā), bet otrā cikla studenti – 660 TRY mēnesī (7920 TRY gadā). 2016. gadā sociālo stipendiju saņēma 25 % īsā, pirmā un otrā cikla studentu gan dienas, gan vakara programmās.
- Akadēmisko stipendiju labākajiem studentiem nodrošina Augstākās izglītības aizdevumu un dienesta viesnīcu pārvaldes ģenerāldirektorāts, universitātes, pašvaldības un nevalstiskās organizācijas. Ģenerāldirektorāta nodrošinātās valsts stipendijas parastais apmērs tiem studentiem, kam uz to ir tiesības (labākie 10 % studentu), ir 990 TRY mēnesī. Citu stipendiju apmērs katrā augstākās izglītības iestādē ir atšķirīgs. 2016. gadā akadēmisko stipendiju saņēma 15 % īsā, pirmā un otrā cikla studentu gan dienas, gan vakara programmās.
- Visi studenti var saņemt **aizdevumu**. 2015. gadā pirmā cikla studenti saņēma 330 TRY mēnesī, bet otrā cikla studenti – 660 TRY mēnesī. Aizdevumu jāmaksāt divus gadus pēc absolvēšanas, veicot iemaksu reizi mēnesī. Aizdevumu ir jāatdod tik ilgā laikā, cik ilgi students to saņēmis. Atmaksājamā summa tiek aprēķināta saskaņā ar patēriņa cenu indeksu. Tas ir valsts garantēts aizdevums, kuru saņem 28 % īsā, pirmā un otrā cikla studentu gan dienas, gan vakara programmās.
- Nodokļu atvieglojums** vecākiem un **ģimenes pabalsts** nav pieejami.

KODI UN SAĪSINĀJUMI

Valstu kodi

EU/EU-28	Eiropas Savienība	NL	Nīderlande
		AT	Austrija
BE	Beļģija	PL	Polija
BE fr	Beļģija – franču kopiena	PT	Portugāle
BE de	Beļģija – vācu kopiena	RO	Rumānija
BE nl	Beļģija – flāmu kopiena	SI	Slovēnija
BG	Bulgārija	SK	Slovākija
CZ	Čehija	FI	Somija
DK	Dānija	SE	Zviedrija
DE	Vācija	UK	Apvienotā Karaliste
EE	Igaunija	UK-ENG	Anglija
IE	Īrija	UK-WLS	Velsa
EL	Grieķija	UK-NIR	Ziemeļīrija
ES	Spānija	UK-SCT	Skotija
FR	Francija	EBTA, EEZ valstis un kandidātvalstis	
HR	Horvātija	BA	Bosnija un Hercegovina
IT	Itālija	IS	Islande
CY	Kipra	FY*	Bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika
LV	Latvija	LI	Lihtenšteina
LT	Lietuva	ME	Melnkalne
LU	Luksemburga	NO	Norvēģija
HU	Ungārija	RS	Serbija
MT	Malta	TR	Turcija

FY*: ES Padomes juridiskā dienesta ieteiktais kods.

Statistikas kodi

: Dati nav pieejami

(–) Nav piemērojams

IZGLĪTĪBAS, AUDIOVIZUĀLĀS JOMAS UN KULTŪRAS IZPILDAĢENTŪRA

Izglītības un jaunatnes politikas analīzes nodaļa

*Avenue du Bourget 1 (J-70 – Unit A7)
B-1049 Brussels
(<http://ec.europa.eu/eurydice>)*

Atbildīgā redaktore

Arlette Delhaxhe

Autori

David Crosier (koordinators), Benedikte Custers un Anita Kremo

Maketētājs un datorgrafiķis

Patrice Brel

Vāka maketētāji

Virginia Giovannelli un Patrice Brel

Izdevuma sagatavošanas koordinatore

Gisèle De Le

EURYDICE NACIONĀLĀS NODAĻAS

ALBĀNIJA

Eurydice nodaļa
Eiropas integrācijas un starptautiskās sadarbības nodaļa
Integrācijas un projektu departaments
Izglītības un sporta ministrija
Rruga e Durrësit, Nr. 23
1001 Tiranë

AUSTRIJA

Eurydice-Informationsstelle
Bundesministerium für Bildung
Abt. Bildungsentwicklung und -reform
Minoritenplatz 5
1010 Wien
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

BEĻĢIJA

Unité Eurydice de la Communauté française
Ministère de la Fédération Wallonie-Bruxelles
Direction des relations internationales
Boulevard Léopold II, 44 – Bureau 6A/008
1080 Bruxelles
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

Eurydice Vlaanderen
Departement Onderwijs en Vorming/
Afdeling Strategische Beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw 7C10
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
Izdevuma veidošanā piedalījās: koordinatori *Eline De Ridder*
un *Pieter-Jan De Vlieger*; Flāmu izglītības un apmācības
departamenta eksperti *Linda De Kock*, *Sander De Vleeshouwer*,
Nina Mares un *Pieter Vos*

Eurydice-Informationsstelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft
Autonome Hochschule in der DG
Monschauer Strasse 57
4700 Eupen
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Xavier Hurllet*

BOSNIJA UN HERCEGOVINA

Civillietu ministrija
Izglītības departaments
Trg BiH 3
71000 Sarajevo
Izdevuma veidošanā piedalījās: ekspertu grupa

BULGĀRIJA

Eurydice nodaļa
Cilvēkresursu attīstības centrs
Izglītības izpētes un plānošanas nodaļa
15, Graf Ignatiev Str.
1000 Sofia
Izdevuma veidošanā piedalījās: eksperte *Anita Rahova*

HORVĀTIJA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Donje Svetice 38
10000 Zagreb
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Duje Bonacci*

KIPRA

Eurydice nodaļa
Izglītības un kultūras ministrija
Kimonos and Thoukydidou
1434 Nicosia
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Christiana Haperi*; eksperti:
Augstākās izglītības departamenta kolektīvs

ČEHIJA

Eurydice nodaļa
Starptautiskās izglītības sadarbības centrs
Dům zahraniční spolupráce
Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Simona Pikálková*

DĀNIJA

Eurydice nodaļa
Augstākās izglītības un zinātnes ministrija
Dānijas Augstākās izglītības aģentūra
Bredgade 43
1260 København K
Izdevuma veidošanā piedalījās: Augstākās izglītības un zinātnes
ministrija

IGAUNIJA

Eurydice nodaļa
Anālītiskais departaments
Izglītības un pētniecības ministrija
Munga 18
50088 Tartu
Izdevuma veidošanā piedalījās: koordinatore *Kersti Kaldma*;
eksperts *Janne Pukk* (galvenais eksperts, Izglītības un
pētniecības ministrija)

SOMIJA

Eurydice nodaļa
Somijas Nacionālā izglītības aģentūra
P.O. Box 380
00531 Helsinki
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Paula Paronen*

BIJUSĪ DIENVIDSLĀVIJAS MAĶEDONIJAS REPUBLIKA

Nacionālā Eiropas izglītības programmu un mobilitātes aģentūra
Porta Bunjakovec 2A-1
1000 Skopje
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Dejan Zlatkovski* un
Darko Dimitrov

FRANCIJA

Unité française d'Eurydice
Ministère de l'Éducation nationale (MEN)
Ministère de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de
l'Innovation (MESRI)
Direction de l'évaluation, de la prospective et de la performance
(DEPP)
Mission aux relations européennes et internationales (MIREI)
61–65, rue Dutot
75732 Paris Cedex 15
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

VĀCIJA

Eurydice-Informationsstelle des Bundes
Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e. V. (DLR)
Heinrich-Konen Str. 1
53227 Bonn
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Hannah Gebel*
Eurydice-Informationsstelle der Länder im Sekretariat der
Kultusministerkonferenz
Taubenstraße 10
10117 Bonn
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Thomas Eckhardt*

GRIEKĪJA

Eurydice nodaļa
 Eiropas un starptautisko lietu direktorāts
 Izglītības, zinātnes un reliģijas lietu ministrija
 37 *Andrea Papandreou Str. (Office 2172)*
 15180 *Maroussi (Attiki)*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: eksperts *Vasileios Karavitis*

UNGĀRIJA

Eurydice Ungārijas nodaļa
 Izglītības pārvalde
 19–21 *Maros utca (room 517)*
 1122 *Budapest*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ISLANDE

Eurydice nodaļa
 Izglītības direktorāts
Víkurbær 3
 203 *Kópavogur*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ĪRIJA

Eurydice nodaļa
 Izglītības un prasmju departaments
 Starptautiskā nodaļa
Marlborough Street
Dublin 1 – DO1 RC96
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ITĀLIJA

Unità italiana di Eurydice
Istituto Nazionale di Documentazione, Innovazione e Ricerca
Educativa (INDIRE)
Agenzia Erasmus+
Via C. Lombroso 6/15
 50134 *Firenze*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Alessandra Mochi*;
 eksperte *Paola Castellucci (Direzione generale per lo studente, lo*
sviluppo e l'internazionalizzazione della formazione superiore –
Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca)

LATVIJA

Eurydice nodaļa
 Valsts izglītības attīstības aģentūra
 Vaļņu iela 3 (5. stāvs)
 LV-1050 *Rīga*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

LIHTENŠTEINA

Informationsstelle Eurydice
Schulamt des Fürstentums Liechtenstein
Austrasse 79
Postfach 684
 9490 *Vaduz*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Informationsstelle Eurydice*

LIETUVA

Eurydice nodaļa
 Lietuvas Republikas Nacionālā skolu vērtēšanas aģentūra
Geleżinio Vilko Street 12
 03163 *Vilnius*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

LUKSEMBURGA

Unité nationale d'Eurydice
ANEFORÉ ASBL
eduPôle Walferdange
Bâtiment 03 – étage 01
Route de Diekirch
 7220 *Walferdange*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: eksperti *Corinne Kox* un
Elisa Mazzucato

MALTA

Eurydice nacionālā nodaļa
 Pētniecības, mūžizglītības un inovāciju direktorāts
 Izglītības un nodarbinātības ministrija
Great Siege Road
Floriana VLT 2000
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Joanne Bugeja*

MELNKALNE

Eurydice nodaļa
Vaka Djurovica bb
 81000 *Podgorica*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Biljana Mišović, Tamara Tovjanin*
 un *Milica Žižić (Izglītības ministrija)*

NĪDERLANDE

Eurydice Nederland
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie Internationaal Beleid
Etage 4 – Kamer 08.022
Rijnstraat 50
 2500 *BJ Den Haag*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

NORVĒGIJA

Eurydice nodaļa
 Izglītības un pētniecības ministrija
AIK-avd., Kunnskapsdepartementet
Kirkegata 18
P.O. Box 8119 Dep.
 0032 *Oslo*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

POLIJA

Eurydice nodaļa
 Izglītības sistēmas attīstības fonds
Aleje Jerolimskie 142A
 02-305 *Warszawa*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Beata Platos* un *Michał Chojnacki*
 sadarbībā ar Zinātnes un augstākās izglītības ministriju

PORTUGĀLE

Unidade Portuguesa da Rede Eurydice (UPRE)
Ministério da Educação e Ciência
Direção-Geral de Estatísticas da Educação e Ciência (DGEEC)
Av. 24 de Julho, 134
 1399-054 *Lisboa*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Isabel Almeida*; pieaicinātais
 eksperts: *Bruno Caixeiro*

RUMĀNIJA

Eurydice nodaļa
 Kopienų programmu valsts aģentūra izglītības un profesionālās
 apmācības jomā *Universitatea Politehnică Bucureşti*
Biblioteca Centrală
Splaiul Independenței, nr. 313
 Sector 6
 060042 *Bucureşti*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: *Veronica – Gabriela Chirea*
 sadarbībā ar *Ion Ciucă* (Valsts izglītības ministrijas Augstākās
 izglītības finansējuma departamenta direktors)

SERBIJA

Eurydice Serbijas nodaļa
Foundation Tempus
Ruze Jovanovic 27a
 11000 *Belgrade*
 Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

SLOVĀKIJA

Eurydice nodaļa
Slovākijas Starptautiskās sadarbības akadēmiskā asociācija
Křížkova 9
811 04 Bratislava
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Marta Ivanova* un
Martina Račková

SLOVĒNIJA

Eurydice nodaļa
Izglītības, zinātnes un sporta ministrija
Izglītības attīstības un kvalitātes departaments
Izglītības attīstības birojs
Masarykova 16
1000 Ljubljana
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

SPĀNIJA

Eurydice España-REDIE
Centro Nacional de Innovación e Investigación Educativa
(CNIIE) – P4: Investigación y Estudios
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte
c/ Torrelaguna, 58
28027 Madrid
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Adriana Gamazo García*,
Helena Cirac Sasturain, *Ricardo Martínez Zamorano*,
Jesús Ibáñez Milla un *Elena Vázquez Aguilar*

ZVIEDRIJA

Eurydice nodaļa
Universitets- och högskolerådet/
Zviedrijas Augstākās izglītības padome
Box 450 Dep.
104 30 Stockholm
Izdevuma veidošanā piedalījās: nodaļas kolektīvs

ŠVEICE

Eurydice nodaļa
Šveices kantonu izglītības ministru apvienība (EDK)
Speichergasse 6
3001 Bern
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Alexander Gerlings*

TURCIJA

Eurydice nodaļa
MEB, Strateji Geliştirme Başkanlığı (SGB)
Eurydice Türkiye Birimi, Merkez Bina 4. Kat
B-Blok Bakanlıklar
06648 Ankara
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Osman Yıldırım Uğur*,
eksperts: asociētais profesors *Dr. Paşa Tevfik Cephe*

APVIENOTĀ KARALISTE

Eurydice Unit for England, Wales and Northern Ireland
Centre for Information and Reviews
National Foundation for Educational Research (NFER)
The Mere, Upton Park
Slough, Berkshire, SL1 2DQ
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Sharon O'Donnell* un *Sigrid Boyd*

Eurydice Unit Scotland
c/o Education Scotland
The Optima
58 Robertson Street
Glasgow G2 8DU
Izdevuma veidošanā piedalījās: *Liz Ravalde* un *Yousaf Kanan*

Maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts Eiropā 2017./18. ak. g.

Šajā ikgadējā ziņojumā ir aplūkota maksa par augstāko izglītību un studentu finansiālais atbalsts (t. sk. stipendija un aizdevums) Eiropas valstīs. Tajā ir sniegts salīdzinošs pārskats par pilna laika studentiem piemēroto maksu un pieejamo atbalstu 2017./18. ak. g., kā arī ir aprakstīti galvenie sistēmas elementi atsevišķās valstīs. Publikācijā ir sniegta informācija par maksas apmēru vietējiem, Eiropas Savienības un starptautiskajiem studentiem un ir norādīts, kurām studentu kategorijām ir jāmaksā un kuras no maksas var tikt atbrīvotas. Ziņojumā ir aprakstīti valsts sniegtā finansiālā atbalsta – stipendijas un aizdevuma – veidi un apmērs, kā arī norādīts, vai ir pieejams nodokļu atvieglojums un ģimenes pabalsts.

Ziņojumā ir analizēta maksa un finansiālais atbalsts valsts un subsidētajās privātajās augstākās izglītības iestādēs īsā cikla, pirmā cikla (bakalauratūra) un otrā cikla (maģistrantūra) studiju programmās. Privātās augstākās izglītības iestādes ziņojumā nav aplūktas.

Informācija aptver 28 Eiropas Savienības dalībvalstis, kā arī Bosniju un Hercegovinu, Šveici, Bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, Islandi, Lihtenšteinu, Melnkalni, Norvēģiju, Serbiju un Turciju.

Eurydice tīkla uzdevums ir izprast un izskaidrot Eiropas dažādo izglītības sistēmu organizāciju un darbību. Tīkls piedāvā valstu izglītības sistēmu aprakstus, salīdzinošus apskatus par konkrētām izglītības tēmām, izglītības rādītājus un statistiku. Visas *Eurydice* publikācijas bez maksas ir pieejamas *Eurydice* tīmekļa vietnē vai drukātā veidā pēc pieprasījuma. *Eurydice* darba mērķis ir veicināt izpratni, sadarbību, uzticību un mobilitāti Eiropas un plašākā starptautiskā mērogā. Tīklu veido Eiropas valstu nacionālās nodaļas, un to koordinē ES Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra. Vairāk informācijas par *Eurydice* skatīt vietnē <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice>.

